

COMPAQ

Oplysningerne i denne vejledning kan ændres uden varsel. COMPAQ COMPUTER CORPORATION ER IKKE ERSTATNINGSPLIGTIG I TILFÆLDE AF TEKNISKE UNØJAGTIGHEDER, TYPOGRAFISKE FEJL ELLER MANGLENDE OPLYSNINGER I DENNE HÅNDBOG, EJ HELLER I TILFÆLDE AF SKADER ELLER INDIREKTE MANGLER, DER SKYLDES UDSTYRET, BETJENINGEN ELLER BRUGEN AF DETTE MATERIALE.

Denne vejledning indeholder oplysninger, som er beskyttet i henhold til lovgivningen om ophavsrettigheder. Ingen del af denne vejledning må fotokopieres eller reproduceres uden forudgående skriftlig tilladelse fra Compaq Computer Corporation. De programmer, der er beskrevet i denne vejledning, leveres i henhold til licensaftale eller hemmeligholdelsesaftale. Programmerne må kun bruges eller kopieres i henhold til betingelserne i disse aftaler.

© 2001 Compaq Computer Corporation. Alle rettigheder forbeholdes. Compaq er registreret hos U.S. Patent and Trademark Office. Microsoft, MS-DOS og Windows er registrerede varemærker, der tilhører Microsoft Corporation. Produktnavne i denne vejledning kan være varemærker og/eller registrerede varemærker for de respektive virksomheder.

Trykt i Storbritannien. Første udgave, september 2001

257851-081

COMPAQ

www.compaq.dk

Kom godt i gang

Indholds- fortegnelse

Kapitel 1 Indledning	1-1
Hvem bør læse håndbogen?	1-2
Brug af håndbogen <i>Compaq – kom godt i gang</i>	1-2
Anvendte symboler og grafik	1-3
Computerillustrationer, -beskrivelser og -funktioner	1-3
Hvor kan jeg finde oplysninger?.....	1-4
Oversigten Lyninstallation	1-4
Garantierklæringen	1-4
Hardwarevejledningen	1-4
Sikkerhed	1-5
Sikkerhedsvejledning	1-5
Vigtige sikkerhedsinstruktioner	1-5
Vigtige sikkerhedsinstruktioner	1-6
Kapitel 2 Grundlæggende oplysninger om computeren	2-1
Udpakning af systemet	2-2
Porte og kabler på bagpanelet	2-3

Computerinstallation	2-4
Installation af computeren	2-4
Registrering	2-5
Registrering af din PC	2-5
Microsoft-produktnøgle	2-5
Log-ons	2-6
Printerinstallation	2-7
Installation af printeren	2-7
Sådan sluttes computeren til et TV	2-8
Netværksopkobling af computere	2-9
Hvad er et hjemmenetværk?	2-9
Etablering af netværk	2-10
Etablering af et netværk	2-10
Tilslutning af et netværksdrev	2-11
Sikring af filer	2-11
Deling af mapper og filer på et netværk	2-12
Deling af en printer	2-12
Deling af internetadgang	2-12
Slukning.....	2-13
Sådan slukkes computeren	2-13
Sådan gør du, hvis et program “låser”	2-13
Sådan gør du, hvis systemet “låser”	2-14
Kapitel 3 Brug af computeren	3-1
Grundlæggende tastaturfunktioner	3-2
Standardtasterne på tastaturet	3-2
Sprogindstilling for tastatur	3-3

Tastaturknapper	3-4
Brug af kontrolknapper til cd/dvd	3-4
Brug af internetknapperne	3-5
Brug af knapperne Hurtig start af World Wide Web	3-6
Programmering af knappen Mit program	3-7
Omprogrammering af knappen Mit program	3-8
Justering af lydstyrken	3-9
Tilpasning af internetknapperne	3-10
Indstilling af computeren til dvaletilstand	3-11
Aktivering af computeren igen	3-11
Aflæsning af computerens statuslamper	3-12
Rullemus	3-13
Installation af den trådløse rulle-mus	3-13
Brug af musen	3-14
Valg på skærmen	3-14
Åbning af software og filer	3-14
Rullefunktionen	3-14
Automatisk rulning	3-15
Højtalere.....	3-16
Sådan tændes JBL Platinum-højtalerne.....	3-16
Justering af lydstyrken	3-16
Diskette-, harddisk-, cd-rom-, cd-rw- og dvd-rom-drev	3-17
Brug af diskettedrev	3-17
Brug af harddisken	3-17

Når du indsætter en cd i et drev af typen cd-rom, cd-rw eller dvd-rom	3-18
Udtagning af en disk fra et drev	3-19
Afspilning af en lyd cd	3-19
Afspilning af en dvd-rom-film	3-20
Oprettelse af dine egne cd'er	3-21
Internetvideokamera	3-22
Sådan bruger du internetvideokameraet	3-22
Kapitel 4 Oprettelse af forbindelse til Internettet	4-1
Ud på Internettet	4-2
Modem.....	4-3
Identifikation af dit modem	4-3
Brug af modemmet	4-3
Surfing på Internettet.....	4-4
Webbrowsere	4-4
Søgning på Internettet.....	4-5
Klassifikationsfilter	4-6
Begrænsning af internetindhold	4-6
E-mail	4-7
Installation af Outlook Express-e-mail	4-7
Indtastning af en e-mail-meddelelse	4-7
E-mail-adresser	4-8
Afsendelse af en e-mail ved brug af Outlook Express	4-9
Læsning af dine e-mail-meddelelser i Outlook Express	4-9
Avancerede e-mail-funktioner.....	4-10

Afsendelse af en e-mail med en vedhæftet fil i Microsoft Outlook Express	4-10
Åbning af en fil, der er vedhæftet en e-mail	4-11
Kapitel 5 Almindelige funktioner	5-1
Grundlæggende udskrivningsfunktioner.....	5-2
Brug af menuen til udskrivning	5-2
Spil	5-3
Afspilning af allerede installerede spil på computeren	5-3
Software.....	5-4
Installation af software fra en cd, dvd eller diskette	5-4
Installation af software, der er hentet fra Internettet	5-5
Fastlæggelse af størrelsen på harddisken	5-6
Kapitel 6 Oprettelse af dine egne cd'er	6-1
Cd-rw-drev.....	6-2
Oprettelse af cd'er med et cd-rw-drev	6-2
Roxio Easy CD Creator™	6-3
Installation af Roxio Easy CD Creator	6-3
Brug af Easy CD Creator	6-5
Start af Easy CD Creator	6-5
Oprettelse af lyd- og data-cd'er	6-6
Oprettelse af en lyd-cd	6-6
Oprettelse af en data-cd	6-7
Kopiering af data fra en cd med Easy CD Creator	6-8
Fremstilling af en kopi af en cd	6-8
Hvad er DirectCD?	6-9

Jewel Case Creator	6-13
Brug af Jewel Case Creator	6-13
Fejlfinding	6-16
Brug af Hjælp	6-16
Kapitel 7 Brug af Hjælp	7-1
Nyttige tip	7-2
Kontakt til Teknisk support	7-2
Hjælp	7-3
Adgang til onlinehjælp	7-3
Fejlfinding	7-4
Audio	7-4
Cd-rom, cd-rw eller dvd-rom-drev	7-6
Diskettedrev	7-7
Skærbillede (Skærm)	7-9
Harddisk	7-11
Adgang til Internettet	7-12
Tastatur og rullemus	7-13
Hukommelse	7-15
Strømforsyning	7-16
Printer	7-18
Faxmodem	7-20
Spil	7-22
Kapitel 8 Forebyggende vedligeholdelse	8-1
Hvad er forebyggende vedligeholdelse?	8-2
Sikkerhedskopiering af filer	8-2
Sletning af uønskede filer	8-3

Aktivering af Diskoprydning	8-3
Forøgelse af den mængde plads, der er til rådighed til midlertidige internetfiler	8-4
Sletning af filen Oversigt	8-5
Tømning af papirkurven	8-6
Optimering af harddisken	8-7
Brug af ScanDisk	8-7
Brug af diskdefragmentering	8-8
Antivirusprogram	8-9
Brug af antivirusprogrammer	8-9
Genkendelse af en computervirus	8-10
Sådan fjerner du en computervirus	8-10
Kapitel 9 Godkendelser fra offentlige instanser	9-1
Bestemmelser, erklæringer og regulativer	9-2
Erklæring fra Federal Communications Commission	9-2
Ændringer	9-3
EU-erklæring (overensstemmelseserklæring)	9-4
Godkendelser fra telefonselskaber	9-5
Telekommunikationsenheder, godkendelser	9-5
REN-nummer (Ringer Equivalence Number)	9-6
Erklæringer om sikkerhed og overensstemmelse	9-8
Batterier	9-8
Energinormer	9-9
Overholdelse af Energy Star	9-9
Brug af computeren	9-10

Ordliste
Indeks

Indledning

1

I dette kapitel

Hvem bør læse håndbogen?,
1-2

Anvendte symboler og
grafik, 1-3

Hvor kan jeg finde
oplysninger?, 1-4

Sikkerhed, 1-5

Til lykke! Som ejer af en ny Compaq-PC er du en blandt mange brugere med Compaq-computere verden over.

I denne håndbog kan du finde oplysninger om, hvordan du:

- Installerer din computer.
- Lærer de computerfunktioner at kende, som du kommer til at bruge mest det første stykke tid.
- Sikrer, at computeren bliver ved med at fungere optimalt.
- Løser de problemer, der måtte opstå undervejs.

Hvem bør læse håndbogen?

Håndbogen henvender sig til både begyndere og erfarne computerbrugere. Du kan vælge at læse håndbogen systematisk igennem for at få alle grundlæggende oplysninger om computeren eller bare slå op under et bestemt emne, når det er relevant.

I ordlisten bagest i håndbogen er der en kort beskrivelse af gængse computerudtryk.

Dette kapitel beskriver, hvordan du bruger håndbogen, og hvor du ellers kan finde oplysninger.

Bemærk: Denne guide beskriver Compaq Presario computere, der benytter operativsystemet Microsoft Windows.

Brug af håndbogen *Compaq – kom godt i gang*

Håndbogen er let at overskue, så du hurtigt kan finde de ønskede oplysninger. Sidelayoutet viser tydeligt, hvordan oplysningerne er struktureret.

Installing Software

You may wish to purchase

Hvad?

site.

The installation process automatically begins when you insert the CD in the disc drive. If it doesn't, refer to the documentation that came with the software. If no

Hvorfor?

in the event of difficulties with the installation, contact the software manufacturer.

Tip

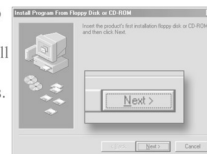
Installing Software from a CD or Diskette

To install software from a diskette or CD that does not automatically install or come with installation instructions, complete the following steps:

1. Close all open programs.
2. From the Windows taskbar, click **Start**, point to **Settings**,

Hvordan?

3. The Properties window displays.
4. Click **Install**.
5. Insert the CD or diskette into the proper drive and click **Next**. Microsoft Windows will find the CD or diskette and begin the installation process.

Den første spalte indeholder hovedemnerne. Her kan du se, **hvad** emnet er, og **hvorfor** du bør læse det. Desuden indeholder denne spalte advarsler, nyttige tip og evt. henvisninger til andet referencemateriale.

I den anden spalte beskrives det, **hvordan** en procedure skal udføres. Her finder du detaljerede, trinvis vejledninger.

Grafikken i den tredje spalte illustrerer det, du foretager dig. På den måde kan du også sikre dig, at det, du foretager dig, er det rigtige. Komplex eller meget detaljeret grafik kan dække to spalter.

Anvendte symboler og grafik

Der vises advarsler og gode råd, for at undgå at du kommer til skade, at udstyret beskadiges, eller at du mister data.

Følgende ord og symboler har speciel betydning i håndbogen:

Advarsel

Hvis retningslinjerne ikke følges, kan der være fare for legemsbeskadigelse eller ligefrem livsfare.

Vidste du at...

Det er ofte lettere at løse et problem, hvis man forstår baggrunden eller princippet bag.

Tip

Praktiske forslag og gode råd, der gør det lettere at bruge computeren.

Se også:

Der er flere oplysninger i et andet dokument eller på en anden side i håndbogen.

Forsigtig! Hvis anvisningerne ikke følges, risikerer man at miste data eller ødelægge udstyret.

Computerillustrationer, -beskrivelser og -funktioner

Denne håndbog giver en generel vejledning i brugen af din Compaq-PC.

For at være på forkant med udviklingen bestræber vi os konstant på at forbedre vores produktsortiment. Efter udgivelsen af håndbogen kan software- eller hardwarekonfigurationen være blevet opdateret, og det er derfor muligt, at dit system og andre produktdele afviger fra illustrationerne og beskrivelserne i håndbogen.

Hvor kan jeg finde oplysninger?

Du kan finde oplysninger flere steder, f.eks. i trykte dokumenter eller på Compaqs Websted. Du bør slå op i håndbogen først og derefter slå op i følgende dokumenter:

- Oversigten Lyninstallation
- Garantierklæringen
- Microsoft Windows-vejledningen

Vidste du at...

Du kan få adgang til Compaqs Websted, uanset hvor i verden du befinder dig. Når du surfer på Internettet, kan du finde flere oplysninger om produkter, tjenester og andre aktiviteter på denne adresse:

<http://www.compaq.dk>

Oversigten Lyninstallation

Oversigten Lyninstallation giver et hurtigt overblik over, hvordan computeren installeres.

Garantierklæringen

Garantierklæringen indeholder oplysninger om Compaqs pligt til at reparere eller udskifte komponenter i garantiperioden samt en liste over vigtige telefonnumre til Compaq.

Det er vigtigt, at du gemmer garantien, da du kan få brug for den senere.

Hardwarevejledningen (kun til udvalgte modeller)

I hardwarevejledningen kan du finde specifikke oplysninger om din PC samt oplysninger om opgradering af computeren og udskiftning af komponenter.

Sikkerhed

Computeren bruger elektricitet. Derfor skal den behandles rigtigt, så du undgår selv at komme til skade eller at beskadige udstyret.

Advarsel

For at mindske risikoen for elektrisk stød og skader på udstyret bør du læse sikkerhedsvejledningen, før du rører ved computerens indvendige komponenter.

Sikkerhedsvejledning

Compaqs *Sikkerhedsvejledning* indeholder sikkerhedsmæssige oplysninger, bl.a.:

- Hvordan du indretter arbejdsområdet på den mest hensigtsmæssige måde.
- Hvordan du selv kan indøve gode arbejdsvaner – en god og ergonomisk korrekt arbejdsstilling betaler sig i længden.
- Hvordan du bruger et jordstik, så du undgår kortslutning, elektrisk stød og brand.
- Hvordan du undgår statisk elektricitet. Du må f.eks. ikke selv “give stød”, når du fjerner computerens sidepanel, da det kan beskadige computeren.

Vigtige sikkerhedsinstruktioner

Når du anvender denne enhed, skal de grundlæggende sikkerhedsforanstaltninger overholdes for at eliminere risikoen for brand, elektrisk stød og personskaade, herunder:

1. Anvend ikke dette udstyr i nærheden af vand, for eksempel i nærheden af et badekar, en vask, en køkkenvask eller en vaskebalje, i en våd kælder eller i nærheden af et svømmebassin.
2. Undgå at anvende dette produkt i tordenvejr. Der kan være en minimal risiko for elektrisk stød fra lyn.
3. Anvend ikke dette produkt til at melde et gasudslip i nærheden af lækagen.
4. Frakobl altid modemkablet, før du åbner udstyrets låg eller rører et afisoleret modemkabel, stik eller en indvendig del.
5. Hvis dette produkt ikke blev leveret med et telefonkabel, skal du bruge telefonnetledning nr. 26 AWG eller større for at eliminere faren for brand.
6. Tag stikket ud af stikkontakten inden rengøring.
7. Rengør PC'en med en fugtig klud, og undlad at bruge flydende rengøringsmidler eller rengøringsmidler på spraydåse.

Vidste du at...

For at beskytte udstyret mod strømstød skal samtlige netledninger sættes i et overspændingsrelæ af høj kvalitet. Hvis dit modem er forsynet med en fast telefonlinje, skal du købe et overspændingsrelæ med et telefonstik.

8. Sørg for, at ventilationsåbningerne ikke er blokerede, når PC'en er i brug.
9. Der må kun bruges en jordet stikkontakt og den strømkilde, der er angivet på strømforsyningen.

Gem disse anvisninger til senere opslag.

Vigtige sikkerhedsinstruktioner

Følg nedenstående retningslinjer vedrørende håndtering af din Compaq-PC:

- Tag stikket ud af stikkontakten inden rengøring.
- Rengør PC'en med en fugtig klud, og undlad at bruge flydende rengøringsmidler eller rengøringsmidler på spraydåse.
- Sørg for, at ventilationsåbningerne ikke er blokerede, når PC'en er i brug.
- Der må kun bruges en jordet stikkontakt og den strømkilde, der er angivet på strømforsyningen.

Grundlæggende oplysninger om computeren

2

I dette kapitel

Udpakning af systemet, 2-2

Porte og kabler på bagpanelet, 2-3

Computerinstallation, 2-4

Registrering, 2-5

Printerinstallation, 2-7

Sådan sluttes computeren til et TV, 2-8

Netværksopkobling af computere, 2-9

Etablering af netværk, 2-10

Slukning, 2-13

Din PC er designet til at være så let at bruge som overhovedet muligt. Det gælder også selve installationsprocessen og senere opgraderinger, hvor der installeres nye komponenter. Dette kapitel beskriver, hvordan du bruger computerens interne og eksterne funktioner. Desuden beskrives det, hvordan du registrerer computeren og opretter en konto hos en internetudbyder. De øvrige kapitler i håndbogen beskriver, hvor let det er at bruge en Compaq-PC.

Bemærk! De viste illustrationer og funktioner kan afvige noget fra din computer.

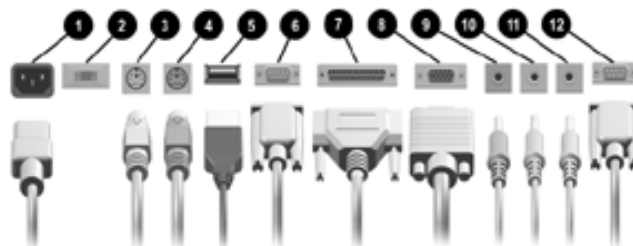
Udpakning af systemet

Som standard består dit Compaq-PC-system af følgende:

- Computer
- Netledning
- Tastatur
- Skærm og skærmkabel
- Mus (trådløs eller med ledning)
- Compaq-dokumentationsmateriale
- MS-dokumentationsmateriale
- Software, der gør det muligt at gendanne data eller hele systemet

Porte og kabler på bagpanelet

Bagpanelet på din PC er forsynet med nedenstående porte.

Stik på bagpanelet (Stikplaceringen kan variere fra model til model.)

❶	Netledningsstik (sort)	❷	Stik til parallel port (lyserødt)
❷	Spændingsomskifter*	❸	Skærmstik (blåt)
❸	PS/2-stik til tilslutning af mus** (grønt)	❹	Hovedtelefon-/lydudgangsstik (lysegrønt)
❹	PS/2-stik til tilslutning af tastatur** (lilla)	❺	Indgangsstik (lyseblåt)
❺	USB-stik (sort)	❻	Stik til mikrofon (lyserødt)
❻	Seriell-stik (grønt)	❼	Spilportstik (gult) (kun på udvalgte modeller)

* **▲ Advarsel!** Spændingen er indstillet korrekt til det område, hvor PC'en skal benyttes. Denne indstilling må ikke ændres.

** **Bemærk!** På visse modeller kan musen og tastaturet være forsynet med USB-stik. Dette er f.eks. aktuelt ved brug af optisk mus.

▲ Forsigtig! PC'en må ikke forsynes med hardware-ekstraudstyr, før operativsystemet er installeret. I modsat fald er der risiko for fejl, og for at operativsystemet ikke bliver installeret korrekt.

Computer- installation

Hvis et kabel ikke er sat i, eller du flytter computeren, kan du her se, hvordan du hurtigt kommer i gang igen.

Se også:

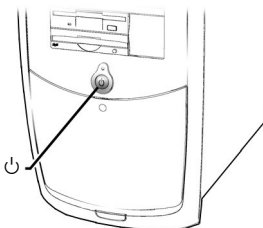
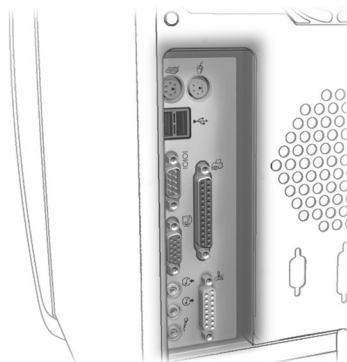
Oversigten Lyninstallation giver et hurtigt overblik over, hvordan computeren installeres.

Installation af computeren

Installer computeren som beskrevet herunder.

Bemærk! Du skal ikke installere printeren, før du er færdig med at installere computeren.

1. Tilslut skærmen som angivet med farvekodningen, ikonerne og den medfølgende vejledning fra skærmproducenten.
2. Tilslut højttalerkablet og mikrofonkablet (hvis det er relevant).
3. Tilslut netledningen.
4. Slut tastaturet og musen/musens modtager til bagpanelet.
5. Sæt telefonledningen i henholdsvis modemindgang og det almindelige telefonstik.
6. Sæt netledningerne til skærmen og computeren i stikkontakten.
7. Tænd for skærmen, og tryk på **afbryderknappen** foran på computeren for at tænde for den.

Bemærk! Hvis du installerer computeren for første gang, skal du følge vejledningen på skærmen og registrere både dit operativsystem og selve computeren. Nedenfor kan du se, hvordan registreringen foregår.

Registrering

Første gang du tænder for computeren, bliver du ført igennem registreringsprocessen, inden skrivebordet i Windows vises på skærmen. Det er meget vigtigt, at du registrerer dit eksemplar af Windows hos Microsoft.

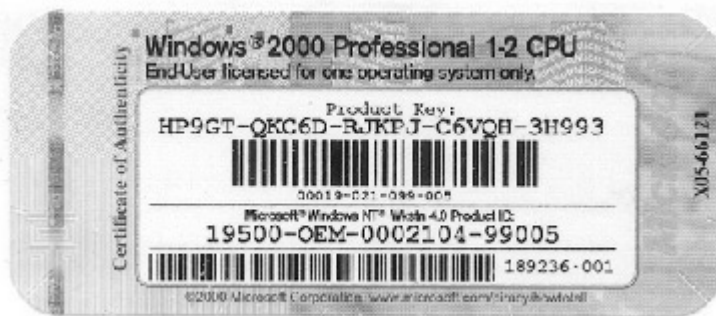
Registrering af din PC

Når du skal registrere operativsystemet Windows hos Microsoft, skal du følge vejledningen på skærmen. Når du har indtastet de relevante oplysninger i et skærmbillede, skal du klikke på knappen **Næste** for at gå videre til næste skærmbillede.

Når dit operativsystemet er registreret hos Microsoft, er du berettiget til at få teknisk support på programmet, ligesom du kan få softwareopdateringer og besked om nye produkter fra Microsoft.

Microsoft-produktnøgle

Hvis du får brug for Microsoft-produktnøglen, kan du finde den på Microsoft Certificate of Authenticity (COA)-etiketten på din PC.

Dette nummer er vigtigt, eftersom det er påkrævet, første gang du skal have adgang til dit Windows-operativsystem. Det er desuden påkrævet, hver gang du gendanner softwaren til standardindstillingerne.

Log-ons

Microsoft Windows XP-operativsystemet giver flere brugere mulighed for at dele den samme PC vha. forskellige log-ons. Brugere kan registreres med hhv. administratorrettigheder og begrænset adgang. Hvis du har begrænset adgang, har du kun adgang til dine egne filer og data samt til den fælles mappe, Windows XP opretter på harddisken, når du logger på PC'en med dit brugernavn og din adgangskode. Brugere med begrænset adgang har altså kun adgang til deres egne filer og data samt til den fælles mappe. Administratoren har derimod ubegrænset adgang til samtlige brugeres filer og data samt til den fælles mappe.

Du kan finde flere oplysninger i Microsoft Windows-dokumentationsmaterialet.

Printerinstallation

Når du har installeret og registreret computeren, kan du gå i gang med at installere printeren.

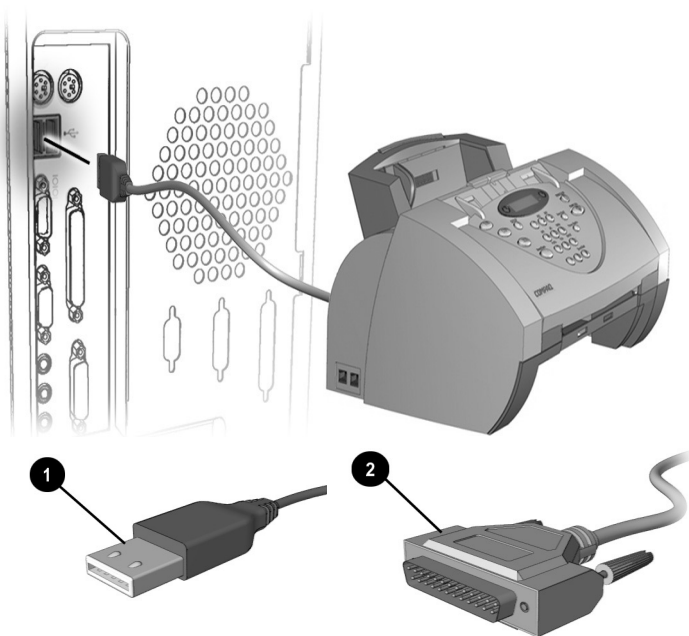

Vidste du at...

De fleste nye computere er udstyret med en USB-port (Universal Serial Bus). Den bruges som standard af printere, som udnytter den nyeste teknologi. Ældre printere kan ikke bruge USB-porten, men skal tilsluttes den parallelle port i stedet. Din printer kan være udstyret med et USB-stik **1** (i stedet for et parallelt stik **2**).

Installation af printeren

1. Følg først vejledningen i “Computerinstallation” og “Registrering” (se de foregående sider).
2. Installer printeren som beskrevet i vejledningen fra producenten.
3. Sæt printerkablet i det stik bag på computeren, der er markeret med et printerikon.
4. Tænd for computeren (hvis den ikke allerede er tændt).
5. Tænd for printeren.
6. Følg vejledningen på skærmen. Hvis du bliver bedt om det, skal du sætte installationsdisketten til printeren i diskettedrevet.

Bemærk! Stikkenes placering og udseende kan variere fra model til model.

Sådan sluttes computeren til et TV (kun udvalgte modeller)

Visse Compaq-PC'er kan tilsluttes et TV.

Det er nødvendigt med et S-VHS-/kompositkabel, hvis computeren skal tilsluttes et TV. **Sluk** for computeren, og sæt den ene ende af kablet i TV-stikket og den anden ende i TV-udgangsporten på bagsiden af computeren. Den sidder ved siden af den blå skærmport.

Hvis computeren skal sluttes til et TV:

1. Slut kablet til TV'et og computeren som beskrevet ovenfor. Tænd for computeren og TV'et.
2. Højreklik på skrivebordet, og vælg **Egenskaber**. Vælg derefter fanen **Indstillinger**.
3. Klik på **Avanceret**. Dialogboksen Egenskaber for Nvidia-grafikkortet åbnes.
4. Modeller med Nvidia GeForce 2 MX-grafikkort:
 - Vælg fanen **Twin View**.
 - Klik på knappen **Enhedsindstillinger**, og vælg **Vælg output-enhed**.

Modeller med andre Nvidia-grafikkort:

- Klik på fanen **Output-enhed**.

Bemærk! Den type grafikkort, PC'en anvender, er angivet øverst i dialogboksen **Egenskaber**.

5. Vælg **TV**. Kontroller, at det rigtige land er valgt i boksen **Skift format**.
6. I boksen **Videoforformat** skal du ændre **Automatisk valg** til den aktuelle kabeltype.
7. Klik på **Anvend**, og klik derefter på **OK** for at skifte til TV-visning.
8. Klik på **Ja** for at acceptere dette. I vejledningen til TV'et kan du finde oplysninger om, hvilke indstillingsændringer der skal foretages, hvis billedet er uklart.
9. Hvis du vil skifte tilbage til skærmvisning, skal du vælge **Analog skærm** under **Output-enhed**. Klik på **Anvend**, og klik derefter på **OK**.

Netværk- sopkobling af computere

Hvis to eller flere computere er forbundet med hinanden, er der tale om et netværk. I hver af computerne skal der være installeret et netværkshort. Netværkshortene forbindes derefter med hinanden via et kommunikationskabel.

Man opretter et netværk for at gøre det muligt at benytte enheder – f.eks. en farveprinter – der er tilsluttet en anden computer.

Hvad er et hjemmenetværk?

Et hjemmenetværk giver flere computere mulighed for at dele en internetforbindelse og for at dele filer.

Et hjemmenetværk kan være helt enkelt eller meget kompliceret. Det kan bestå af to computere, der er forbundet med hinanden, så de har mulighed for at dele en internetforbindelse og dele filer, eller det kan bestå af mange computere, der er forbundet med hinanden.

Blandt fordelene ved et hjemmenetværk kan nævnes:

- Fælles internetforbindelse
- Deling af printer, modem, scanner og andet udstyr
- Deling af filer og programmer
- Mulighed for PC-spil med flere deltagere

Med et hjemmenetværk kan man opnå internetadgang på følgende måder:

- Via et analogt opkaldsmodem
- Via et digitalt xDSL-modem
- Via et kabelmodem
- Via et ISDN-modem

Etablering af netværk

For at kunne etablere et netværk skal der være installeret netværksprotokoller og -tjenester (de er installeret i computeren som standard).

Det eneste, du skal gøre, er at:

- Tilslutte netværksdrevet
- Dele printere og mapper

Det nemmeste er at bruge den netværksinstallationsguide, der følger med netværkshardwaren.

Vidste du at...

En protokol er det sprog, som computere bruger til at kommunikere via et netværk. Computere skal benytte den samme protokol for at kunne kommunikere med hinanden.

Etablering af et netværk

I Windows XP:

1. Hvis der ikke allerede er etableret et netværk, skal du gå ind i **Kontrolpanel** via menuen **Start** i Windows.
2. Klik på **Netværks- og Internetforbindelser** og derefter på **At oprette eller ændre hjemme- eller kontornetværket**.
3. Følg instruktionerne i **guiden til Netværksinstallation**.

I andre Windows-operativsystemer:

1. Hvis der ikke allerede er etableret et netværk, skal du gå ind i **Kontrolpanel** via menuen **Start** i Windows.
2. Dobbeltklik på **Netværks- og opkaldsforbindelser**.
3. Dobbeltklik på **Opret ny forbindelse**, og følg instruktionerne i guiden **Netværksforbindelse**.

Tilslutning af et netværksdrev

Tilknytning til et bibliotek er det samme som at oprette en permanent forbindelse til en anden computer.

Dette gøres ved at klikke på **Funktioner** på proceslinjen i Windows Explorer og derefter vælge **Tilslut netværksdrev**. Knyt drevet til den ønskede sti.

Du kan få yderligere oplysninger om tilslutning af drev i det Microsoft Windows-dokumentationsmateriale, der fulgte med computeren.

Sikring af filer

Microsoft-netværk giver mulighed for fildeling på mappeniveau. Med andre ord: Hvis I beslutter jer for at dele filerne i en bestemt mappe, er det alle filer i den pågældende mappe, der deles. Det er ikke muligt at dele nogle filer i en mappe, mens andre forbliver private.

Der bør oprettes en særlig mappe til de filer, der skal deles. Dette giver mulighed for fildeling, samtidig med at alle programmer og følsomme filer på harddisken forbliver sikre.

Tip

Hvis en bestemt mappe på netværket altid skal være tilgængelig, er det nødvendigt først at tilslutte drevet. Mappen er tilgængelig, næste gang du logger på netværket.

Vidste du at...

Hvis du vil forhindre andre på netværket i at få adgang til følsomme filer på din computer, kan du indstille adgangsniveauet til en mappe ved at ændre egenskaberne for fildeling.

Vidste du at...

Når to eller flere brugere arbejder online, deler de båndbredden, og det kan derfor tage længere tid at hente filer.

Deling af mapper og filer på et netværk

Hvis du har en stor mængde data, du gerne vil dele en anden bruger, er det en god idé at dele en mappe. Du skal dog huske, at de(n) person(er), du deler filer med, har mulighed for at tilføje, slette og ændre oplysninger i disse.

Du kan få yderligere oplysninger om oprettelse af mapper og filer i det Microsoft Windows-dokumentationsmateriale, der fulgte med computeren.

Deling af en printer

En af fordelene ved et netværk er muligheden for at dele ressourcer, f.eks. en printer.

Når en printer er indstillet til deling, har samtlige computere på netværket adgang til den.

Deling af internetadgang

Brugerne på et hjemmenetværk deler en konto hos en internetudbyder, hvilket giver mulighed for, at flere brugere kan surfe på Internettet samtidigt via forskellige computere. Dette gøres ved at vælge den computer, der har en fysisk internetopkobling, som "internetdelingscomputer". Dermed sikrer denne computer alle de øvrige computere på netværket (kaldet "klientcomputere") adgang til Internettet.

Slukning

Sådan slukkes computeren

Den korrekte måde at slukke computeren på er som følger:

1. Gem den fil, du arbejder på, og luk alle åbne programmer.
2. I Windows XP skal du klikke på knappen **Start** og derefter på **Sluk for computeren** og vælge **Slå fra**. I andre Windows-operativsystemer skal du klikke på **Luk computeren**, vælge **Luk computeren** og klikke på **OK**.

Sådan gør du, hvis et program "låser"

Sådan gør du, hvis et program ikke svarer:

1. Tryk på **Ctrl+Alt+Delete**. Dialogboksen Egenskaber for jobliste vises.
2. Vælg det program, der ikke svarer.
3. Klik på knappen **Afslut job**. Du bliver bedt om at lukke det program, der ikke svarer.
4. Klik på **Afslut job**.

Vidste du at...

Du bør kun bruge

afbryderknappen til at slukke computeren, hvis den er låst (hvis den ikke svarer). Compaq fraråder, at computeren slukkes på denne måde under normale omstændigheder.

Sådan gør du, hvis systemet “låser”

Nogle gange kan du komme ud for, at det ikke er muligt at bruge tastaturet eller flytte markøren – med andre ord at computeren “låser”. I så fald skal du genstarte computeren på følgende måde:

1. Tryk på **afbryderknappen** i mindst fire sekunder. Computeren slukkes.
2. Tryk én gang på **afbryderknappen** for at genstarte computeren.

Hvis der var filer åbne, da computeren “låste”, kører Microsoft Windows-hjælpeprogrammet ScanDisk automatisk. ScanDisk undersøger, om den uautoriserede lukning forårsagede fejl på harddisken. Der kan opstå fejl, hvis Microsoft Windows-operativsystemet ikke var i stand til at lukke alle filer korrekt, inden der blev slukket for computeren. Hvis der ikke findes nogen fejl, fortsætter genstartsprocessen. Hvis ScanDisk finder fejl, skal du følge vejledningen på skærmen for at fortsætte genstartsprocessen. Der er risiko for, at du mister ting, der ikke blev gemt, før computeren “låste”.

Brug af computeren

3

I dette kapitel

Grundlæggende
tastaturfunktioner, 3-2

Tastaturknapper, 3-4

Rullemus, 3-13

Brug af musen, 3-14

Højttalere, 3-16

Diskette-, harddisk-, cd-rom-,
cd-rw- og dvd-rom-drev, 3-17

Internetvideokamera, 3-22

I dette kapitel kan du læse mere om de mange letanvendelige funktioner på computeren:

- **Tastatur**—bliv fortrolig med tastaturet og alle de muligheder, der ligger her, bl.a. adgang til Internettet ved tryk på en enkelt knap.
- **Rullemus**—se, hvor let det er at bruge rullemusen.
- **Højttalere**—nyd computerens kvalitetslyd.
- **Harddisk, cd-rom-, cd-rw- og dvd-rom-drev**—brug de forskellige drev, når du vil lytte til din favorit-cd eller se film.
- **Internetvideokamera**—lær de mange muligheder i et internetvideokamera at kende.

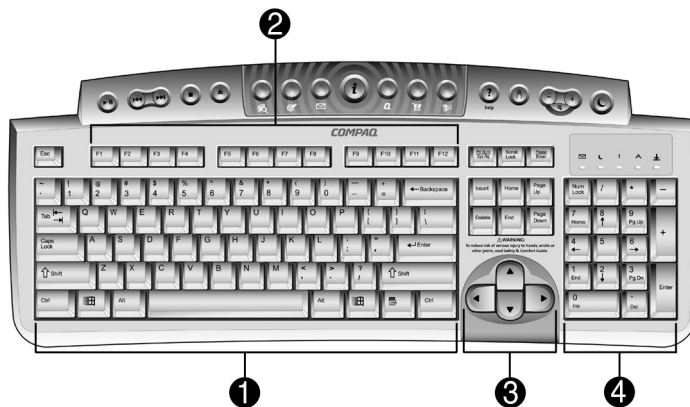
Grundlæggende tastatur-funktioner

Du kan udføre følgende funktioner med standardtasterne:

- **Almindelige taster** er de taster, som også findes på en skrivemaskine.
- **Funktionstaster** er tasterne **F1** til **F12**. Selv om der ikke er startet et program, er to af disse taster altid aktive. Hvis du trykker på **Windows-tasten+F1** samtidigt, kan du få hjælp til Windows-relaterede emner. Hvis du trykker på **Windows-tasten+F3**, kan du søge efter filer eller mapper.
- **Piletaster**, som du kan bruge til spil og til at bevæge dig rundt i et dokument eller på et Websted. Med piletasterne kan du flytte mod venstre eller højre, opad og nedad og således bruge tastaturet i stedet for musen.
- **Numeriske taster** fungerer på samme måde som tastaturet på en lommeregner.

Standardtasterne på tastaturet

Nogle taster udfører specielle funktioner, alt efter om de bruges alene eller i kombination med andre taster. Disse funktioner varierer, alt efter hvilket program du bruger.

- 1 Almindelige taster
- 2 Funktionstaster
- 3 Piletaster
- 4 Numeriske taster

Bemærk! Tastaturet kan have forskellige udformninger.

Sprogindstilling for tastatur

Dit tastatur er indstillet til et bestemt sprog. Hvis du vil ændre denne indstilling, skal du gøre følgende:

I Windows XP:

1. Åbn **Kontrolpanel** via menuen **Start** i Windows.
2. Klik på **Indstillinger for dato og klokkeslæt samt internationale og sproglige indstillinger** og derefter på **Indstillinger for værktøjslinjen sprog**.
3. Klik på fanen **Sprog** i dialogboksen, og klik derefter på **Detaljer**.
4. Tilføj eller vælg den ønskede sprogindstilling for tastaturet, og klik på **OK**.

I andre Microsoft-operativsystemer:

1. Klik på **Start**, **Indstillinger** og **Kontrolpanel** på proceslinjen i Windows.
2. Dobbeltklik på ikonet **Tastatur**.
3. Klik på fanen **Sprog**, og vælg det aktuelle sprog i vinduet, eller klik på **Tilføj** for at vælge en anden sprogindstilling.
4. Klik på **Benyt som standard** og derefter på **Anvend** for at aktivere indstillingen.
5. Indstillingsændringen træder i kraft, næste gang du åbner Windows.

Tastatur- knapper (kun udvalgte modeller)

Tastaturknapperne gør det lettere og hurtigere at komme på Internettet, bruge din foretrukne software, lytte til din yndlings-cd, se en film eller sende en e-mail.

Med kontrolknapperne til cd/dvd kan du afspille en cd eller en dvd-film blot ved at trykke på en knap.

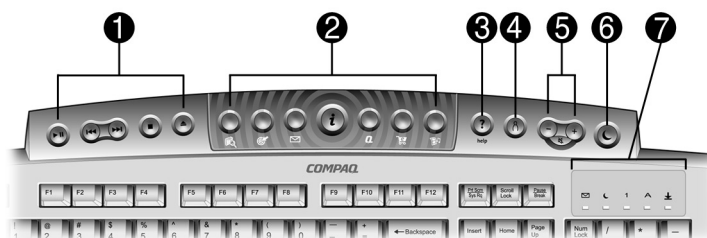
Mange cd'er afspilles automatisk, når de sættes i drevet. Se afsnittet "Afspilning af en lyd-cd" senere i dette kapitel.

Se også:

I afsnittet "Justering af lydstyrken" senere i dette kapitel kan du få oplysninger om, hvordan lydstyrken justeres, når du afspiller en cd eller en dvd.

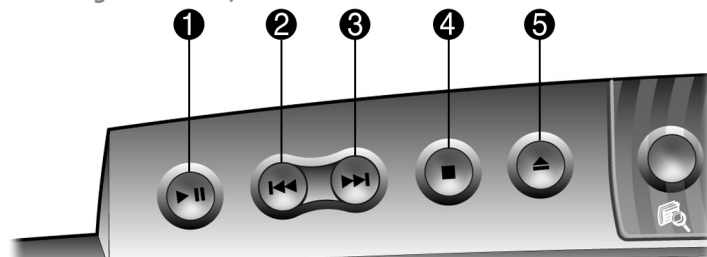
Tastaturknapperne er vist i nedenstående illustration. De beskrives nærmere på de følgende sider.

- ❶ Kontrolknapper til cd/dvd
- ❷ Internetknapper
- ❸ Knappen Hurtig start af Hjælp
- ❹ Knappen Mit program
- ❺ Knapperne Lydstyrke/Slå fra
- ❻ Dvaleknap
- ❼ LED-statuslamper

Bemærk! Knapperne kan være forskellige fra model til model.

Brug af kontrolknapper til cd/dvd (kun udvalgte modeller)

- ❶ **Afspil/Pause** starter eller stopper midlertidigt afspilningen af en cd eller en dvd.
- ❷ **Spol tilbage/Forrige nummer** hopper tilbage til det forrige nummer/kapitel.
- ❸ **Spol frem/Næste nummer** hopper frem til det næste nummer/kapitel.
- ❹ **Stop** afslutter afspilning, tilbagespoling eller fremspoling af en cd eller dvd.
- ❺ **Skub ud/Isæt** skubber cd'en eller dvd'en ud eller kører den ind.

Bemærk! Knapperne kan være forskellige fra model til model.

Ved at trykke på en tastaturknap kan du komme direkte på Internettet, læse din e-mail eller se, hvad der findes af ny underholdning.

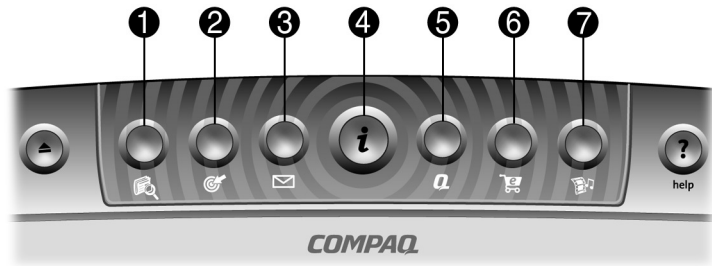
Internetknappernes standardindstilling varierer, alt efter hvilken internetudbyder du bruger.

Vidste du at...

Indtil du har angivet en internetudbyder, fører hver internetknap dig til et vindue, hvorfra du hjælpes gennem processen med at oprette forbindelse til en internetudbyder.

Brug af internetknapperne

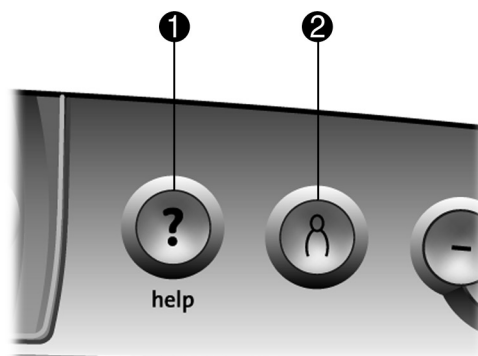
Bemærk! Knapperne og deres funktion varierer alt efter model og det område, de bruges i.

Nr.	Beskrivelse
1	Tasten Søg giver dig adgang til et websted, hvor du kan søge efter danske og udenlandske nyheder, oplysninger, billeder, musik og video.
2	Tasten Aktivitet starter et aktivitetscenter, hvor du kan møde nye mennesker, chatte og deltage i debatter om mange emner.
3	Tasten Elektronisk Post giver dig mulighed for at skrive og læse e-mails.
4	Tasten Let Internet er dit daglige udgangspunkt, når du skal på Internet. Her finder du de sidste nyheder, og kommer let videre ud på nettet.
5	Tasten Min Presario er din genvej til information om din Compaq Presario.
6	Tasten Shopping giver dig adgang til et varehus, hvor du kan gå på indkøb eller deltage i spændende aktioner, hvor du har mulighed for at gøre et godt køb.
7	Tasten Underholdning giver dig adgang til en verden af oplevelser.

Du kan få adgang til dit foretrukne program, Websted eller dokument ved at trykke på knapperne **Hurtig start** af World Wide Web. Det er knapperne **Hjælp ?** og **Mit program** Å.

Brug af knapperne Hurtig start af World Wide Web

(kun udvalgte modeller)

Nr.	Beskrivelse
❶	Hjælp fører dig til mappen Hjælp og support.
❷	Mit program kan programmeres til at starte dit foretrukne program, Websted eller dokument.

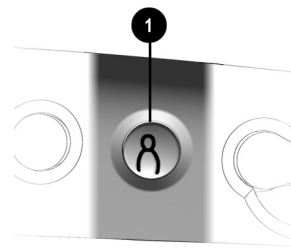
Bemærk! Knapperne og deres funktion varierer alt efter model og det område, de bruges i.

Mappen Hjælp og support indeholder oplysninger om Windows samt detaljerede oplysninger om din Compaq-PC, herunder oplysninger om Compaqs reparationsværktøjer.

Når du har programmeret indstillingerne for knappen **Mit program** , åbnes det relevante program, Websted eller dokument automatisk, når du trykker på knappen.

Programmering af knappen Mit program

1. Tryk på knappen **Mit program** **1**. Dialogboksen Konfiguration af genvejstaster vises.
2. Vælg **Start et nyt program** eller **Åbn et nyt Websted**, og klik på **Næste**.
3. Hvis du valgte **Start et nyt program**, skal du enten vælge **Programmer** eller **Dokumenter** og derefter vælge det program eller dokument, der skal tilknyttes knappen **Mit program** .
4. Hvis du valgte **Åbn et nyt Websted**, skal du vælge det Websted, der skal tilknyttes knappen **Mit program** .
5. Klik på **OK** for at bekræfte det, du har valgt.
6. Klik på **OK**.

Hvis du allerede har programmeret knappen **Mit program** , kan du følge denne fremgangsmåde for at omprogrammere den til et andet program, dokument eller Websted, så tit du har lyst.

Tip

Når du har omprogrammeret knappen **Mit program** , åbnes det valgte program, dokument eller Websted automatisk, når du trykker på knappen.

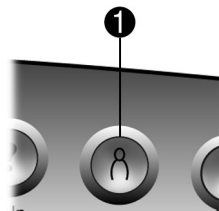

Vidste du at...

I Windows XP kan du skifte mellem **Kategorivisning** og **Klassisk visning**.

Omprogrammering af knappen Mit program

1. Åbn **Kontrolpanel** via menuen **Start** i Windows.
2. I Windows XP skal du åbne **Kontrolpanel**, klikke på **Skift til klassisk visning** og derefter klikke på ikonet **Genvejstaster** (i andre Windows-operativsystemer skal du kun klikke på ikonet **Genvejstaster**).
3. Tryk på knappen **Mit program** .
4. Vælg **Start et nyt program** eller **Åbn et nyt Websted**.
5. Klik på **Næste**.
6. Vælg det program, dokument eller Websted, der skal tilknyttes knappen **Mit program** .
7. Klik på **OK** for at bekræfte det, du har valgt.
8. Klik på **OK** for at anvende det, du har valgt.

Knapperne **Lydstyrke** bruges til at indstille lydstyrken på computeren. Hvis du ikke ønsker lyd på computeren, kan du trykke på knappen **Slå fra** . Enkelt og ligetil!

Tip

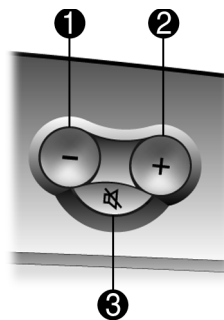
Du kan også justere lydstyrken ved at klikke på ikonet **Lydstyrke** , som findes i systembakken yderst til højre på proceslinjen i Windows.

Sådan får du vist ikonet **Lydstyrke** i systembakken: Gå ind i **Kontrolpanel** via menuen **Start**. I Windows XP skal du klikke på **Lyde, tale og lydenheder** og vælge **Lyde og lydenheder** (i andre Windows-operativsystemer skal du vælge **Multimedier**). Vælg **Vis ikonet Lydstyrke på proceslinjen**. Klik på **OK**, og gå ud af **Kontrolpanel**.

Justering af lydstyrken

Når du lytter til en cd eller får vist en dvd, skal du bruge følgende knapper på tastaturet (kun på udvalgte modeller), hvis du vil justere lydstyrken:

- Tryk på knappen **minus** **-** **1** for at mindske lydstyrken.
- Tryk på knappen **plus** **+** **2** for at øge lydstyrken.
- Tryk på knappen **Slå fra** **3** for at slå lyden fra.

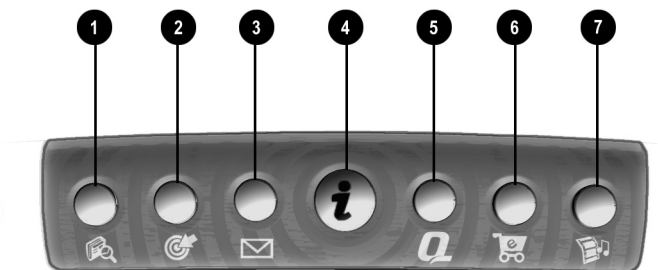

Nogle af internetknapperne har en standardfunktion, og andre kan du programmere, så du f.eks. får vist din foretrukne side på Internettet eller kan læse din e-mail. Du kan uden problemer senere knytte andre funktioner til de knapper, du har programmeret.

Tilpasning af internetknapperne

1. Åbn **Kontrolpanel** via menuen **Start** i Windows.
2. I Windows XP skal du åbne **Kontrolpanel**, klikke på **Skift til klassisk visning** og derefter klikke på ikonet **Genvejstaster** (i andre Windows-operativsystemer skal du kun klikke på ikonet **Genvejstaster**).
3. Klik på ikonet **Genvejstaster**.
4. Tryk på den internetknop, der skal omprogrammeres.

Du bliver så ført videre til et Websted, hvor du kan læse mere om, hvordan du kan omprogrammere internetknappen.

❶	Søg	❺	Min Presario
❷	Aktivitet	❻	Shopping
❸	Elektronisk Post	❼	Underholdning
❹	Let Internet		

Hvis du forlader computeren, men ikke vil slukke for den, kan du sætte den i dvaletilstand. Alle programmer kører stadig, selv om computeren er skiftet til en tilstand, hvor strømforbruget er lavt. Det giver desuden mulighed for hurtig genstart af computeren. Visse typer software, f.eks. autostart-programmer til dvd, kan imidlertid deaktivere dvaletilstanden.

Tip

Computeren "vækkes" igen, når du flytter musen, klikker med en af museknapperne eller trykker på en af tasterne på tastaturet.

Indstilling af computeren til dvaletilstand

Når du trykker på knappen **Dvale** på tastaturet, skifter computeren til dvaletilstand. Computeren vil desuden automatisk skifte til dvaletilstand, hvis der ikke har været nogen aktivitet inden for de seneste 20 minutter.

Aktivering af computeren igen

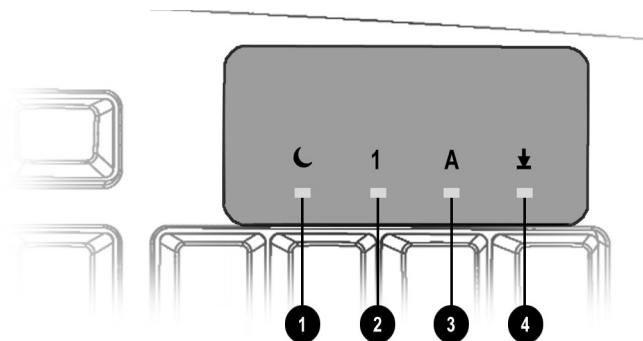
Når du trykker på knappen **Dvale** på tastaturet, "vækkes" computeren igen.

Du kan bruge systemlamperne på tastaturet til at få en hurtig status over computeren og tastaturindstillingerne.

Aflæsning af computerens statuslamper (kun udvalgte modeller)

Statuslamperne på computeren er vist i nedenstående illustration, hvor hver enkelt lampes funktion desuden er beskrevet.

Nr.	Beskrivelse
❶	Dvale angiver, at computeren har skiftet til dvaletilstand.
❷	Num Lock angiver, at du kan bruge det numeriske tastatur til at indtaste tal.
❸	Caps Lock angiver, at al tekst, der indtastes, skrives med store bogstaver.
❹	Scroll Lock viser, at Scroll Lock-funktionen er aktiveret. Med brug af denne funktion kan du rulle gennem et dokument uden at flytte markøren.

Rullemus

Den trådløse rulle-mus skal installeres, før den kan bruges. Den trådløse mus er ikke forbundet direkte til din PC, så der er ingen kamp med museledninger, der fanger og vikler sig ind i alting og hæmmer dine bevægelser.

Tip

*Vigtige sikkerhedsoplysninger!
Før du anvender musen, skal du læse de anvisninger for komfort, der findes på Logitechs hjemmeside: www.logitech.com*

Tip

Batterierne til den trådløse rulle-mus skal udskiftes jævnligt.

Alt efter den aktuelle model er din Compaq-PC udstyret med enten en standardrulle-mus, en optisk mus eller en trådløs rulle-mus.

Installation af den trådløse rulle-mus

1. Tag batterilåget af ved at trykke på tappen i bunden af musen **1** og skubbe låget **2** af.

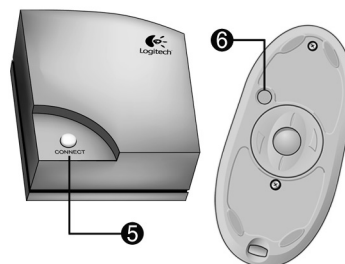
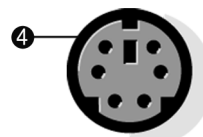
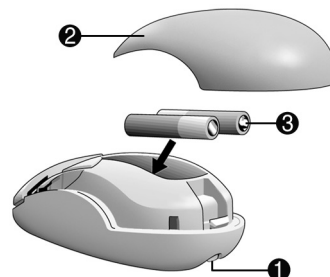
2. Sæt de to AAA-alkalibatterier **3** i som vist i diagrammet i batterirummet.

3. Sluk for computeren.

4. Sæt modtagerkablets stik PS/2-porten **4** computeren.

5. Tænd for computeren.

6. Etabler kommunikation mellem mus og modtager ved at trykke på knappen **Connect 5** på modtageren og derefter på knappen **Connect 6** under musen.

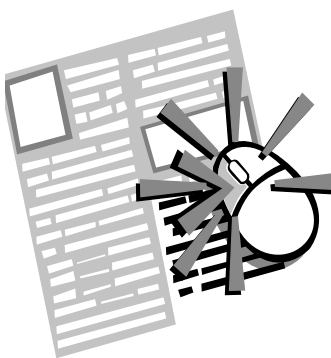

Brug af musen

Standardrullemusen, den trådløse rullemus og den optiske mus fungerer på samme måde. I dette afsnit er de væsentligste musefunktioner beskrevet.

Rullemusen styrer en markør på skrivebordet i Windows. Med musen kan du hurtigt og let flytte gennem et dokument eller et Websted.

I stedet for at bruge rullepanelet, når du vil have vist nogle sider, kan du køre rullehjulet på musen frem eller tilbage gennem et dokument eller et Websted for at spare tid.

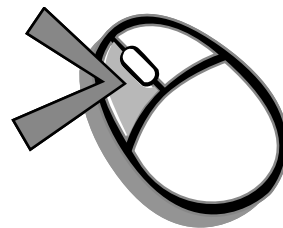

Tip

Visse musefunktioner kan ikke bruges sammen med alle typer software.

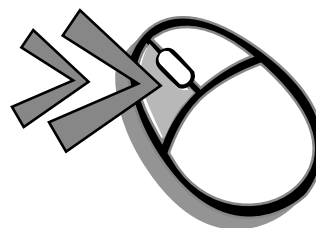
Valg på skærmen

Du kan markere et objekt på skærmen ved at trykke på og slippe venstre museknap, dvs. klikke én gang. Der høres en enkelt kliklyd.

Åbning af software og filer

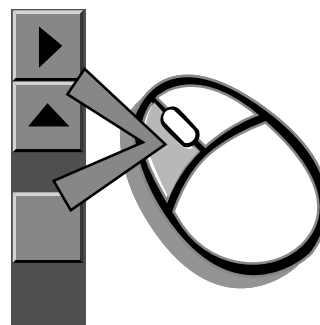
Når du dobbeltklikker, skal du hurtigt trykke to gange på venstre museknap og slippe den igen.

Rullefunktionen

Her skal du klikke ved at trykke venstre museknap ned og holde den nede, mens markøren er placeret på et rullepanel.

Klik på rullehåndtaget (det er firkanten midt i rullepanelområdet), og hold det nede, når du skal placere tekst. Du kan også klikke en enkelt gang på piletasterne for at flytte en linje op eller ned ad gangen.

Med automatisk rulning kan du nemt flytte frem eller tilbage gennem et dokument.

Vidste du at...

*Rullemusen kan tilpasses
ventrehåndsbrug i dialogboksen
Egenskaber for mus (åbn
Kontrolpanel, og højreklik på
ikonet Mus).*

Automatisk rulning

1. Åbn et program, og tryk på rullehjulet for at begynde en automatisk rulning.
2. Flyt musen én gang i den retning, du vil rulle (lodret, vandret eller diagonalt). Jo længere du flytter markøren fra startpunktet, jo hurtigere sker rulningen.
3. Du kan standse rulningen ved at trykke på en museknap.

Højttalere

Højttalernes placering afhænger af computermodellen. De JBL Platinum-højttalere, der følger med visse modeller, kan stå frit eller monteres på siden af skærmen. Der er flere oplysninger i de håndbøger, der følger med højttalerne.

Følg anvisningerne i oversigten Lyninstallation, når højttalerne skal installeres. Hvis højttalerne er købt separat, skal du læse den medfølgende vejledning.

Vidste du at...

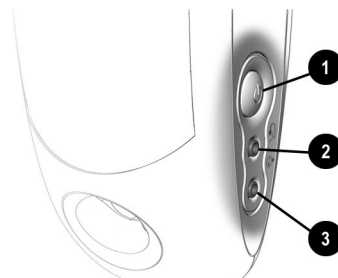
Du kan slutte en digital bærbar musikafspiller til MP3-filer til lydindgangen (Audio-In) i højre side af højttaleren (på højttalere i JBL Platinum-serien). Andre bærbare musikafspillere omfatter:

- Cd-afspillere
- Kasetteafspillere
- AM/FM Stereo-afspillere

Disse enheder tilsluttes via et stereokabel (med et 3,5 mm/3,5 mm-stik), der kan fås i de fleste butikker, der handler med computerudstyr.

Sådan tændes JBL Platinum-højttalerne

Når du vil tænde eller slukke for højttalerne, skal du trykke på **afbryderknappen** på højre side af højttaleren.

Nr.	Beskrivelse
1	Afbryderknop – bruges til hurtigt at slukke, når højttaleren ikke længere skal bruges, eller til at slå lyden fra. Tryk blot afbryderknappen ind, og slip den igen. Lampen angiver, hvornår der er tændt for strømmen.
2	Hovedtelefonstik – giver mulighed for tilkobling af de fleste stereohovedtelefoner, så du kan lytte i fred og ro.
3	Audio-In-stik – en avanceret funktion, som du kan bruge, når du hurtigt vil oprette forbindelse til din yndlingsafspiller af digitale MP3-filer og en evt. bærbar lydenhed og afspille lyd direkte via højttalerne.

Bemærk! Højttalerne får strøm fra skærmen, også selv om den er slukket. Det betyder, at du kan bruge din bærbare musikafspiller uden at tænde for computeren.

Justering af lydstyrken

- Hvis lydstyrken er for lav, kan du bruge **lydstyrkeknappen** på den tilsluttede digitale afspiller til at justere lydstyrken.
- Du kan også bruge **lydstyrkeknappen** i Windows Media Player. I Windows XP skal du klikke på **Start** på proceslinjen og derefter på **Alle Programmer** (i andre Windows-operativsystemer skal du klikke på **Programmer**), **Tilbehør**, **Underholdning** og derefter vælge **Lydstyrkekontrol**.

Bemærk! Visse modeller er forsynet med en lydstyrkeknop på siden af højttaleren.

Diskette-, harddisk-, cd-rom-, cd-rw- og dvd-rom-drev

Afhængigt af den model du har købt, kan computeren have et eller flere drev:

- Diskettedrev
- Harddisk
- Cd-rom-drev
- Cd-rw-drev
- Dvd-rom-drev

Hvert drev har forskellig kapacitet til lagring af data.

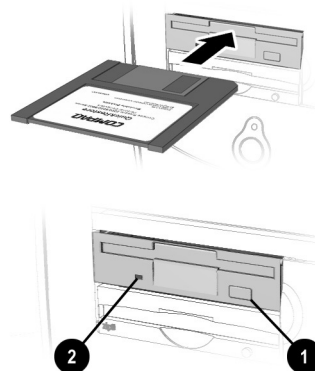
Til diskettedrevet bruges der disketter til lagring af filer. Når der er kopieret data til en diskette, bliver dataene liggende der, indtil du sletter eller overskriver dem.

De andre drev beskrives på de følgende sider.

Brug af diskettedrev

1. Hold disketten, så etiketten vender opad, og pilen på disketten peger ind mod drevet. Skub derefter forsigtigt disketten ind i drevet.
2. Når disketten skal tages ud, skal du trykke på knappen **Skub ud 1** på diskettedrevet.

▲ Forsigtig! Du skal ikke tage disketten ud, før al aktivitet på drevet er standset (dvs. når aktivitetslampen **2** ikke længere lyser). Hvis du tager disketten ud af drevet, mens computeren læser eller skriver på disketten, kan disketten eller dens indhold blive ødelagt.

Brug af harddisken

Harddisken rummer systemfiler, software og de datafiler, du har på computeren. Når du installerer software, henter filer fra Internettet, modtager e-mail og vedhæftede filer eller opretter nye filer, gemmer computeren dem på harddisken. Den plads, der er til rådighed, bliver således gradvist opbrugt. Hvis du vil genindvinde noget af pladsen, kan du slette nogle af de filer eller programmer, der findes på computeren (se kapitlet "Forebyggende vedligeholdelse" i denne håndbog).

Du kan bruge cd-rom-drevet, når du skal læse data fra en cd eller lytte til en musik-cd.

Cd-rw-drevet bruges til at læse og skrive data til diske, så du kan gemme dem.

Du kan bruge dvd-rom-drevet til at få vist dine yndlingsfilm, lytte til musik eller læse data fra cd'er.

Hvis en cd ikke afspilles, skal du kontrollere, om drevet er lukket.

Tip

Lydstyrken kan også indstilles fra tastaturet med knapperne + og -. Visse dvd-, cd-rw- og cd-rom-drev er forsynet med et hovedtelefonstik på 3,5 mm.

Når du indsætter en cd i et drev af typen cd-rom, cd-rw eller dvd-rom

(antallet og typen af drevene varierer fra model til model)

▲ **Forsigtig!** Forkert håndtering af en cd eller en dvd kan beskadige disken og i værste fald beskadige drevet.

Bemærk! Computeren skal være tændt, før du kan indsætte diske og tage dem ud.

1. Tryk på knappen **Isæt/Skub ud**

▲ ❶ for at åbne drevet.

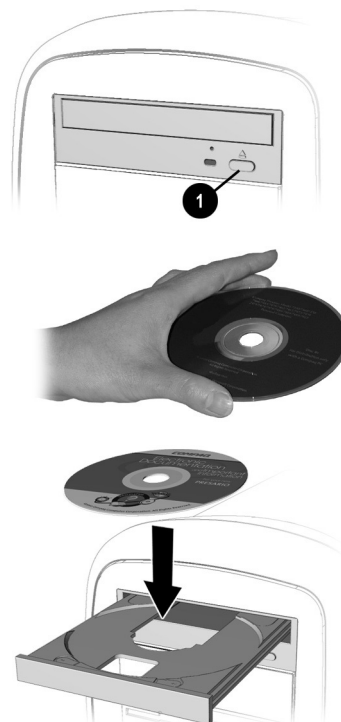
2. Løft forsigtigt disken ud af cd-boksen, og hold kun på kanten af disken, så du undgår at berøre overfladen.

3. Placer disken med etiketten opad i den runde fordybning i skuffen. Hvis der er støttetapper i skuffen, skal du forsigtigt skubbe disken på plads under tapperne.

▲ **Forsigtig!** Inden du lukker skuffen, skal du sikre dig, at disken er placeret korrekt. Hvis disken ikke er placeret korrekt, kan både den og drevet blive beskadiget.

4. Tryk på knappen **Isæt/Skub ud**

▲ ❶ for at lukke drevet.

Et cd-rom-drev kan læse medietyperne cd, cd-r og cd-rw. Et dvd-rom-drev kan læse alle cd-medier samt dvd-diske.

Se også:

“Justering af lydstyrken” i dette kapitel, hvis du vil justere lydstyrken.

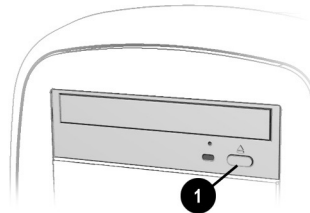

Vidste du at...

Hvis cd-rom- eller dvd-rom-drevet ikke er i stand til at afspille en disk, skal du kontrollere, om disken er sat helt ind med etiketten opad, og om den er placeret korrekt i drevet. Dvd-rom-drevet er længere tid om at starte afspilningen, fordi det først skal fastlægge, hvilken type medie der skal afspilles.

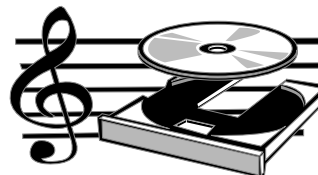
Udtagning af en disk fra et drev

1. Tryk på knappen **Isæt/Skub ud** **1** for at åbne drevet.
2. Løft forsigtigt cd'en eller dvd'en ud af drevet.
3. Tryk på knappen **Isæt/Skub ud** foran på drevet for at lukke drevet.
4. Opbevar disken i beskyttelsesboksen.

Afspilning af en lyd cd

1. Sæt en disk i cd-rom- eller dvd-rom-drevet med etiketten opad.
2. Hvis disken efter nogle få sekunder ikke automatisk begynder afspilningen, skal du trykke på knappen **Afspil/Pause** på tastaturet.
3. Nedenstående funktioner kan udføres vha. internettastaturet:
 - Klik på knappen **Pause** for at standse afspilningen.
 - Klik på knapperne **Frem** og **Tilbage** , hvis du vil springe numre over.
 - Klik på **Stop** for at standse afspilningen af cd'en.
 - Tryk på knappen **Skub ud** på drevet for at tage disken ud.

Du kan kun afspille en dvd-film i et dvd-rom-drev. Når du har set en film, skal du gemme dvd'en i beskyttelsesboksen.

Afspilning af en dvd-film

1. Du opnår det bedste resultat, hvis du lukker alle aktive programmer, før du indsætter en dvd-film. Afspilningen starter automatisk, når du har sat en dvd i dvd-rom-drevet.
2. Hvis afspilningen ikke starter automatisk, skal du klikke på **Start** på proceslinjen i Windows.
3. I Windows XP skal du pege på **Alle Programmer** (i andre Windows operativsystemer skal du pege på **Programmer**) og derefter på **Compaq WinDVD**.
4. Vælg **WinDVD Player**, og klik på knappen **Afspil ▶**.
5. Du kan også bruge kontrolknapperne til cd/dvd (kun udvalgte modeller) på tastaturet til at starte afspilningen.

Cd-rw-drevet bruges til at oprette dine egne cd'er. Du kan købe to typer medier: cd-r og cd-rw.

Cd-r-medier kan afspilles på de fleste nyere cd-afspillere samt cd-rom- og dvd-rom-drev. Du kan kun skrive til cd-r-medier én gang. Derimod kan du godt skrive til en cd-rw-disk flere gange, indtil den er fyldt, eller du vælger at lukke disken.

Du kan bruge cd-rw-diske til at lave sikkerhedskopier af dine egne cd'er eller harddisken. Du kan slette indholdet på denne type diske og skrive til dem igen flere gange.

CD Creator-softwaren er intuitiv. Når du placerer markøren over en af funktionerne, vises en beskrivelse af den pågældende funktion.

Oprettelse af dine egne cd'er

Du kan oprette cd'er vha. den medfølgende CD Creator-software (kun udvalgte modeller). De forskellige måder at bruge cd-rw-drevet på er vist nedenfor:

Medier	Anvendelsesmåder
Audio	Lav din egen musik-cd med dine favoritnumre og med brug af MP3-filer.
Data	Opret en data-cd, hvor du kan gemme data, f.eks. filer eller mapper, fra harddisken. Denne funktion er meget anvendelig, hvis du vil sikkerhedskopiere vigtige filer eller dele data med andre.
Direct CD	Skriv filer direkte til en cd-r/cd-rw, på samme måde som du kopierer filer til et diskdrev. Træk og slip filer fra ét drev til et andet i Stifinder uden at åbne Easy CD Creator.
CD Copier	Lav en kopi af en cd eller en sikkerhedskopi af datafiler.
Jewel Case Creator	Lav dine egne indstik til cd-bokse og cd-etiketter, så du kan se titlen på og indholdet af en cd (etiketter sælges separat).

Internetvideokamera

Internetvideokameraet er udstyret med en række smarte funktioner:

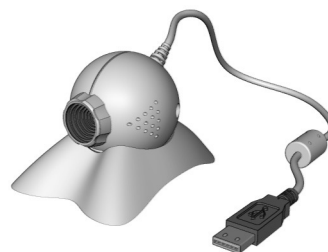
- Fastholder billeder ved et tryk på en knap
- Sender fotografier og video via e-mail lige så let som tekst
- Gør det muligt at lave video-chat, så du kan stå ansigt til ansigt med venner og familie på fjerne steder
- Giver dig mulighed for at gemme et videobillede, udskrive det eller sende billedet via Internettet ved hjælp af det brugervenlige program
- Opretter hurtigt en personlig video
- Har enkeltklik "Web camming", så du kan dele specielle begivenheder med andre på Internettet, hvis du ønsker det

Sådan bruger du internetvideokameraet

(kun udvalgte modeller)

Kameraet kan installeres på få minutter. Du kan finde en detaljeret betjeningsvejledning i det dokumentationsmateriale, der følger med kameraet.

Bemærk! Indlæs kamerasoftwaren, før du forbinder kameraet med computeren.

Der er forskellige modeller

Oprettelse af forbindelse til Internettet

4

I dette kapitel

Modem, 4-3

Surfing på Internettet, 4-4

Søgning på Internettet, 4-5

Klassifikationsfilter, 4-6

E-mail, 4-7

Avancerede e-mail-funktioner, 4-10

Internettet er et af de mest fascinerende fænomener, der er udviklet i de seneste år. Når folk taler om "Internettet", hentydes der til det kæmpestore computernetværk, der dækker hele verden.

I de seneste år er Internettet blevet tilgængeligt for næsten alle. På Internettet kan du sende e-mails til venner, finde oplysninger på World Wide Web, foretage bankforretninger og investeringer uden at forlade dit hjem og benytte mange andre internettjenester. Din Compaq-PC er fuldt udstyret til brug på Internettet.

Ud på Internettet

Hvordan fungerer det? Du skal tegne et abonnement hos en internetudbyder (også kaldet en ISP), der fungerer som din “indgang” til Internettet. Når du har gjort det, kan du få adgang til Internettet med internetbrowseren MS Internet Explorer og e-mail-programmet MS Outlook Express.

På visse modeller har Compaq på forhånd valgt en internetudbyder til dig for at gøre processen så let som mulig. Når du første gang forsøger at oprette forbindelse til Internettet og din udbyder, skal du sikre dig, at der er tændt for computeren, og at den er sluttet til telefonlinjen som beskrevet i kapitel 2.

Næste trin består ganske enkelt i at trykke på internetknappen **i** på tastaturet eller at klikke på ikonet **Internet Explorer** i menuen Start. Det starter en installationsguide, som fører dig gennem processen med at tegne abonnement hos en internetudbyder. I dette kapitel kan du læse mere om de grundlæggende ting, du skal kende til for at kunne identificere dit modem og bruge Internettet.

Modem

Din PC er udstyret med et 56K-data-/faxmodem.

Identifikation af dit modem

1. Åbn **Kontrolpanel** via menuen **Start** i Windows.
2. I Windows XP skal du dobbeltklikke på **Printere og anden hardware** og derefter klikke på **Telefon og modem** (i andre Windows-operativsystemer skal du kun klikke på **Telefon- og modemindstillinger**).
3. Klik på fanen **Modem** for at se, hvilket modem der er installeret i din PC.

Brug af modemmet

Den standard, der gælder for modemmet, giver mulighed for dataoverførselshastigheder på op til 56 kbps. Det er hurtigere at modtage end at sende data. Teoretisk er den hurtigste hastighed, når du modtager data, 56 kbps, og den hurtigste hastighed, når du sender, op til 33,6 kbps. Selv om dit modem kan modtage data ved en hastighed på op til 56 kbps, vil den hastighed, der maksimalt kan opnås, når der hentes data, ikke nødvendigvis nå 56 kbps, og hastigheden vil variere afhængigt af telefonlinjerne.

Surfing på Internettet

Så snart du har etableret forbindelse til din internetudbyder, kan du begynde at surfe på Internettet.

Tip

Knappen "Oversigt" på knaplinjen viser de sider, du senest har besøgt.

Webbrowsere

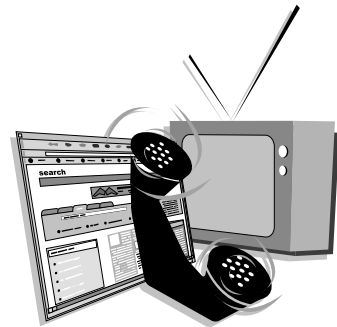
Websider vises vha. en Webbrowser, f.eks. Microsoft Internet Explorer eller Netscape Navigator. En Webbrowser er et program, der giver mulighed for at se og søge oplysninger på Internettet.

Blandt de mest almindelige funktioner i en Webbrowser kan nævnes:

- Hjemmeside – dit udgangspunkt, når du søger på Internettet
- Bogmærker/Foretrukne – en liste over de internetadresser, du ofte besøger
- Aktivitetsoversigt – en liste over de Websteder, du har besøgt

Sådan starter du, når du vil surfe på Internettet:

1. I Windows XP skal du klikke på ikonet **Internet Explorer** i menuen **Start** (i andre Windows-operativsystemer skal du gå ind under **Start, Programmer**) og følge vejledningen på skærmen.
2. Så snart der er oprettet forbindelse, vil du se to grønne lamper i form af computerskærme i nederste højre hjørne på skrivebordet. Disse lamper angiver, at forbindelsen er oprettet, og at din telefonlinje er åben.

Internet Explorer åbner med en startside. Når du klikker på de understregede elementer på siden – kaldet hyperlinks – føres du videre til andre sider. Brug knapperne **Tilbage** og **Frem** på knaplinjen til at gå én side tilbage eller én side frem.

Søgning på Internettet

En af metoderne til at finde det, du leder efter på Internettet, er at bruge en søgemaskine.

En søgemaskine finder oplysninger fra alverdens Websteder og viser dem, så de kan læses eller udskrives.

Vidste du at...

Der er ingen, der ejer Internettet. Det er blot et begreb for et helt netværk af computere over hele verden.

Tip

*Indtast navnet på det Websted, du vil have adgang til, på adresselinjen. Hvis du derefter trykker på **Ctrl** og **Enter**, tilføjes <http://www> automatisk.*

1. Tryk på knappen **Søg** på internettastaturet. Søgесiden vises.
2. Indtast et nøgleord i søgefeltet.
3. Klik på knappen **Søg** . Søgемaskinen viser en liste over Websider, som indeholder det aktuelle nøgleord.

Direkte indtastning af en Webadresse

Adressen på et Websted angives altid på følgende måde:
www.compaq.dk

Hvis du vil besøge en side, som du ikke har gemt under **Foretrukne**, skal du indtaste adressen manuelt.

Klik på adresselinjen i Internet Explorer, og indtast nu den nøjagtige adresse direkte. Når du trykker på **Enter** eller klikker på **Søg** til højre for adresselinjen, begynder browseren at lede efter siden.

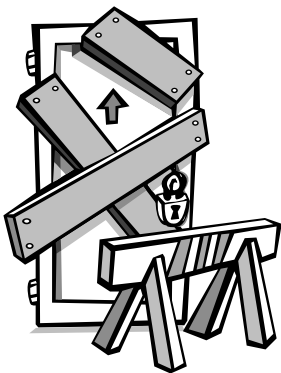
Lagring af dine foretrukne sider

Hvis du finder en interessant side, som du sandsynligvis vil besøge igen på et senere tidspunkt, kan du markere den som en af dine “foretrukne” sider. Klik på **Foretrukne** på menulinjen, og klik på **Føj til foretrukne**. Du kan gemme adressen i en hvilken som helst mappe.

Hvis du vil besøge en af dine foretrukne sider, skal du klikke på **Foretrukne** på knaplinjen. I panelet til venstre vises en liste over alle de sider, du tidligere har gemt.

Klassifikationsfilter

På Internettet kan du få adgang til en lang række forskellige oplysninger. Der er dog visse oplysninger, som ikke egner sig for alle og enhver.

Tip

Af hensyn til sikkerheden bør du installere en firewall på din PC vha. Internet Security-software.

Begrænsning af internetindhold

1. Åbn **Kontrolpanel** via menuen **Start** i Windows.
2. I Windows XP skal du dobbeltklikke på **Netværks- og Internetforbindelser** og derefter på **Internetindstillinger** (i andre Windows-operativsystemer skal du kun klikke på **Internet-indstillinger**).
3. Klik på fanen **Inhold**.
4. Klik på **Aktiver** under Klassifikationsfilter. Nu vises vinduet Klassifikationsfilter. Vælg de faner, der er aktuelle i forhold til det indhold, du vil indsætte en begrænsning for.

Du kan vælge at:

- Kontrollere internetadgangen.
- Angive en adgangskode.
- Lave en liste over Websteder, der ikke skal kunne besøges af dem, der bruger computeren.
- Bestemme, hvad de personer, der bruger computeren, skal have mulighed for at se med eller uden din tilladelse.

E-mail

E-mail (elektronisk post) minder meget om almindelig post – det går bare langt hurtigere.

Du kan sende breve, billeder, postkort og sågar musik og videoklip til venner, familiemedlemmer og kolleger på et øjeblik.

Outlook Express er et e-mail-program, der følger med computeren. Blandt andre e-mail-programmer kan nævnes AOL og Hotmail.

Tip

Hvis du får en fejlmeddelelse, der fortæller dig, at din e-mail ikke kunne leveres, skal du kontrollere adressen, tegnsætningen og spatieringen, og derefter prøve at sende den igen.

Installation af Outlook Express-e-mail

1. Tryk på knappen **E-mail** på internettastaturet.
2. Klik på knappen **Send og modtag** på værktøjslinjen. Der vises en dialogboks, hvor du bliver bedt om din adgangskode.
3. Indtast din adgangskode.
4. Klik på **Husk adgangskode**, hvis du vil undgå at skulle indtaste din adgangskode, hver gang du går på Internettet.
5. Klik på **OK**. Du er nu klar til at bruge e-mail.

Indtastning af en e-mail-meddelelse

Uanset hvilken e-mail-software du vælger, er det at indtaste en e-mail-meddelelse stort set ligesom at udfylde en blanket. Når du vil indtaste en e-mail-meddelelse, skal du gøre følgende:

Indtastningsfelt	Beskrivelse
Til:	Modtagerens e-mail-adresse
Emne:	Et par ord, der beskriver meddelelsen
Cc:	Person eller personer, der skal modtage en kopi af meddelelsen (Hvis det er relevant)
Meddelelse:	Selve meddelelsen

Du kan også sende en såkaldt Bcc (“blind copy”). Modtageren af en Bcc kan ikke ses på de e-mails, der sendes til de øvrige modtagere.

For at kunne sende og modtage e-mails er du nødt til at have en e-mail-adresse, så din internetudbyder ved, hvilken adresse e-mails skal sendes til og hentes fra.

Vidste du at...

E-mail-adressens "endelse" angiver den type server, som den pågældende virksomhed hører under. Her er nogle af de mest almindelige e-mail-"endelser":

Endelse	Beskrivelse
.org	organisation
.com	commercial
.net	commercial
.edu	education

E-mail-adresser

Hos visse internetudbydere får du selv lov til at vælge en e-mail-adresse, men hos andre skal du følge et bestemt mønster:

- dit navn
- @
- Internetudbyderens servernavn

ISP-navnene kan være lange og meget komplekse, men som hovedregel er alt, hvad der står til højre for @-tegnet, lig med internetudbyderens servernavn, og alt, hvad der står til venstre er lig med brugernavnet. For eksempel:

Din internetudbyder fører dig gennem processen med at vælge en unik adresse.

Nu, hvor du har oprettet forbindelse til en internetudbyder, har installeret Outlook Express og har fået en e-mail-adresse, er du klar til at skrive din første e-mail-meddelelse.

Tip

E-mail-adresser skal skrives på en helt bestemt måde. Kontroller, at der ikke er mellemrum i den indtastede adresse, og at der er et punktum efter servernavnet. Det er tilladt at bruge bindestreger og understregningsstreger. Det kan være nødvendigt at bruge store bogstaver. Sørg for at få e-mail-modtagerens nøjagtige e-mail-adresse.

Afsendelse af en e-mail ved brug af Outlook Express

1. Tryk på knappen **E-mail** på internettastaturet.
2. Klik på ikonet **Ny post-meddelelse** **1**.
3. Indtast modtagerens e-mail-adresse i feltet **Til...** **2**.
4. Indtast meddelelsens emne i feltet **Emne** **3**.
5. Indtast meddelelsen i meddelelsesvinduet **4**.
6. Klik på **Send** **5**.

Læsning af dine e-mail-meddelelser i Outlook Express

1. Tryk på knappen **E-mail** på internettastaturet.
2. Klik på **Indbakke**. Nye meddelelser vises med fed skrift.
3. Dobbeltklik på meddelelsen for at se dens indhold.
4. Klik på knappen **Luk** i øverste højre hjørne af skærmen for at lukke e-mailen, eller tryk på tasten **Delete** på tastaturet for at slette meddelelsen. Du kan også vælge at flytte meddelelsen til en anden mappe.

Avancerede e-mail-funktioner

E-mail er en effektiv måde til at sende filer på tværs af Internettet, og metoden er enkel. Følg blot fremgangsmåden nedenfor, når du vil hæfte en fil ved din e-mail.

Vidste du at...

Når du indsætter en vedhæftet fil i en e-mail, oprettes der en kopi af filen på din computer. Den oprindelige fil flyttes ikke.

Tip

Du kan også indsætte en vedhæftet fil ved at klikke på knappen **Indsæt fil** i e-mail-meddelelsen i stedet for at bruge menuen **Filer**.

Afsendelse af en e-mail med en vedhæftet fil i Microsoft Outlook Express

1. Når du har skrevet en e-mail-meddelelse i Outlook Express, skal du klikke på menuen **Indsæt** og vælge **Vedhæftet fil**. Dialogboksen **Indsæt vedhæftet fil** vises.
2. Find den fil, der skal vedhæftes e-mailen. Du skal evt. klikke på pil ned ved siden af boksen **Søg i** for at finde det rigtige drev.
3. Klik på den fil, der skal vedhæftes e-mailen.
4. Klik på knappen **Indsæt fil**. Dialogboksen **Indsæt vedhæftet fil** lukkes, og filen vedhæftes din e-mail.

Bemærk! Du bør undgå at sende e-mails med store filer vedhæftet. Det kan for eksempel tage adskillige minutter at sende en vedhæftet fil på mere end 1 Mb.

Du vil evt. også modtage e-mails med vedhæftede filer. Hvis en e-mail indeholder en vedhæftet fil, vises et ikon i form af en **papirclips** ud for e-mailen.

Vidste du at...

Når du får vist en fil, der er vedhæftet en e-mail, minimeres e-mail-meddelelsen, der indeholder filen, på proceslinjen i Windows, så du let kan vende tilbage til meddelelsen ved at klikke på den.

Åbning af en fil, der er vedhæftet en e-mail

Når du vil åbne en fil, der er vedhæftet en e-mail-meddelelse, skal du dobbeltklikke på ikonet **papirclips** på knaplinjen. Når filen er åbnet, kan du:

- **Få vist filen.** Hvis du ikke vil gemme, redigere eller udskrive filen, når du har set den, skal du klikke på knappen **Luk** . Filen lukkes, og du vender tilbage til den e-mail, filen er vedhæftet.
- **Gemme filen.** Du kan gemme en vedhæftet fil, når den er åbnet. Du kan også gemme den vedhæftede fil uden at åbne den ved at klikke på menuen **Filer**, vælge **Gem vedhæftede filer** og derefter angive et drev eller en mappe i dialogboksen Gem vedhæftede filer. Du kan angive et nyt navn for filen i boksen **Filnavn**, hvis du ikke ønsker at gemme den under det aktuelle filnavn.
- **Udskrive filen.** Du kan udskrive en vedhæftet fil, når den er åbnet. Du kan også vælge at udskrive den vedhæftede fil uden at åbne den ved at klikke på menuen **Filer** og vælge **Udskriv**. Derefter skal du markere afkrydsningsfeltet **Udskriv vedhæftede filer sammen med emne(r)** i dialogboksen Udskriv.

Almindelige funktioner

5

I dette kapitel

Grundlæggende udskrivningsfunktioner, 5-2

Spil, 5-3

Software, 5-4

I dette kapitel kan du læse om nogle af computerens almindelige funktioner, lige fra udskrivning til hvordan man henter software ned fra Internettet.

Grundlæggende udskrivningsfunktioner

Hvis du vil udskrive en eller flere sider fra en fil med dokumenter eller en Webside, skal du slutte en printer til computeren og installere den nødvendige software. Fremgangsmåden er nærmere beskrevet i "Installation af computeren" i denne håndbog.

Hvis du vil se, hvordan dokumentet ser ud, når det er udskrevet, skal du markere indstillingen **Vis udskrift** i menuen **Filer**. Denne indstilling kan vælges i langt de fleste softwarepakker.

Se også:

Se dokumentationen fra producenten, hvis du ønsker flere oplysninger om printerens.

Brug af menuen til udskrivning

1. Klik på **Filer** på menulinjen.
2. Klik på **Udskriv**. Dialogboksen Udskriv vises.
3. Marker de udskrivningsindstillinger, du vil bruge.
 - Vælg den printer, du vil udskrive til.
 - Vælg de sider, der skal udskrives.
 - Alle sider
 - Den aktuelle side, der vises
 - En række sider (skriv f.eks. 1-4)
 - Vælg det antal kopier, der skal udskrives.
 - Marker Alle sider i området, Ulige sider eller Lige sider.
4. Klik på **OK**.

Bemærk! Indstillingerne kan variere, alt efter hvilken printer du har installeret.

Spil

Din nye PC er ikke blot et stærkt værktøj, som du kan bruge til at surfe på Internettet og køre software på. Du kan også bruge den til at spille spil. Da du fik din computer, var der allerede installeret forskellige Windows-spil på den, og du kan købe mange flere spil eller hente dem fra Internettet. Du kan spille online med andre fra hele verden.

Før du køber et spil, skal du kontrollere, hvilke krav der stilles til computeren (står uden på æsken med spillet), for at sikre dig at din computer er konfigureret korrekt til det spil, du vil købe.

Vidste du at...

Når du kører spillet, bør du altid bruge det samme diskdrev (cd-rom eller dvd-rom), som du har brugt til at installere spillet. Hvis der opstår problemer med at installere eller køre et spil, skal du kontakte forhandleren af spillet for at få hjælp eller besøge producentens Websted for at finde opdateringer.

Afspilning af allerede installerede spil på computeren

1. Klik på knappen **Start** på proceslinjen i Windows.
2. I Windows XP skal du pege på **Alle Programmer** (i andre Windows-operativsystemer skal du pege på **Programmer**) og derefter på **spil**.
3. Klik på ikonet for det spil, du vil spille.

Software

Det kan blive nødvendigt at købe og installere ekstra software. Du kan installere software fra en cd, dvd eller diskette eller hente programmer fra et Websted.

Tip

I så fald kan du have brug for at bestemme størrelsen på harddisken og se, hvor meget ledig plads der er tilbage, før du henter eller installerer programmer. Se emnet "Fastlæggelse af størrelsen på harddisken" i dette kapitel, hvis du ønsker flere oplysninger.

Hvis der skulle opstå problemer med installationen, skal du kontakte producenten af softwaren.

Tip

Når du vælger software til computeren, skal du kontrollere, at det på æsken tydeligt er angivet, at softwaren kan bruges sammen med den version af Microsoft Windows, du har på computeren, og i øvrigt passer til computerens hukommelse, processor og den ledige plads på harddisken.

Installation af software fra en cd, dvd eller diskette

Installationsprocessen starter automatisk, når du sætter cd'en i cd-drevet. Hvis installationen ikke starter automatisk, henvises der til den dokumentation, som følger med softwaren. Hvis der ikke er nogen dokumentation, skal du følge fremgangsmåden nedenfor for at installere softwaren fra en cd eller diskette.

1. Luk alle åbne programmer.
2. Åbn **Kontrolpanel** via menuen **Start** i Windows.
3. Dobbeltklik på ikonet **Tilføj/fjern programmer** . Vinduet Egenskaber for Tilføj/fjern programmer vises.
4. I Windows XP skal du klikke på **Tilføj nye programmer** og derefter på **Cd eller diskette** (i andre Windows-operativsystemer skal du klikke på **Installer**).
5. Sæt cd'en eller disketten i det korrekte drev, og klik på **Næste**. Installationen starter automatisk.

Hvis du henter software fra et Websted, vises installationsvejledningen som regel på Websiden. Hvis der ikke er nogen installationsvejledning, skal du følge anvisningerne her.

Tip

Før du henter nogen form for filer fra Internettet, skal du sikre dig, at banke på-funktionen er deaktiveret, og at antivirusprogrammet kører.

Vidste du at...

Hvis overførslen afbrydes, skal du starte forfra med overførselsprocessen.

Se også:

Du kan finde flere oplysninger om antivirusprogrammer i kapitlet "Forebyggende vedligeholdelse" i denne håndbog.

Vidste du at...

Visse former for software hentes i komprimeret tilstand. De fleste Websteder, der benytter denne teknik, har hyperlinks til steder, hvor du kan hente et udpakningsværktøj, f.eks. WinZip, så du kan pakke filerne ud.

Installation af software, der er hentet fra Internettet

1. Før du begynder at hente data, skal du notere dig det sted på harddisken, hvor filerne skal gemmes. Kontroller også, at der er tilstrækkelig ledig plads på harddisken. Se "Fastlæggelse af størrelsen på harddisken" i denne håndbog, hvis du vil vide, hvordan du kan kontrollere pladsen på harddisken.
2. Når overførslen er færdig, skal du afbryde forbindelsen til Internettet.
3. Luk alle andre åbne programmer.
4. Åbn **Kontrolpanel** via menuen **Start** i Windows. Vinduet Kontrolpanel vises.
5. Dobbeltklik på ikonet **Tilføj/fjern programmer** . Nu åbnes vinduet Egenskaber for Tilføj/fjern programmer.
6. I Windows XP skal du klikke på **Tilføj nye programmer** og derefter på **Cd eller diskette** (i andre Windows-operativsystemer skal du klikke på **Installer**). Nu vises guiden til installation af programmet.
7. Klik på **Næste**. Vinduet Kør installationsprogrammet vises.
8. Klik på **Gennemse**. Dialogboksen Gennemse åbnes.
9. Find og marker filen *Setup.exe* eller *Install.exe* til den overførte software.
10. Klik på knappen **Åbn** for at starte installationen.

Denne fremgangsmåde viser, hvordan du kan bestemme størrelsen på harddisken og se, hvor meget ledig plads du har på den.

Did you know ...

Før du henter eller installerer software, bør du kontrollere, hvor meget plads der er på harddisken. Hvis der ikke er tilstrækkelig ledig plads, vises en fejlmeddelelse, og programmet kan ikke indlæses på computeren.

Fastlæggelse af størrelsen på harddisken

1. Dobbeltklik på ikonet **Denne computer** .
2. Højreklik på ikonet for **harddisken** (drev C).
3. Vælg **Egenskaber** i pop-up-menuen. Nu vises vinduet Egenskaber. Du kan se størrelsen på harddisken og mængden af ledig plads under fanen **Generelt**.

Bemærk: I visse operativsystemer indeholder drev D: vigtige filer, der gør det muligt at gendanne systemet. Disse forinstallerede filer må ikke slettes. Hvis du har mere end én partition, finder du den samlede harddiskstørrelse ved at lægge partitionerne (f.eks. C: og D:) sammen.

Oprettelse af dine egne cd'er

6

I dette kapitel

Cd-rw-drev, 6-2

Roxio Easy CD Creator™, 6-3

Brug af Easy CD Creator, 6-5

Oprettelse af lyd- og data-cd'er, 6-6

Kopiering af data fra en cd med Easy CD Creator, 6-8

Jewel Case Creator, 6-13

Fejlfinding, 6-16

I takt med den teknologiske udvikling bliver vores lagringsmetoder til data stadig mere avancerede. I de personlige computers første år kunne data gemmes på disketter. Nu kan vi gemme disse data på cd'er med meget større kapacitet end disketter. Faktisk er de lyd-cd'er, vi afspiller på vore musikanlæg, fysisk identiske med de data-cd'er, vi anvender til computeren.

Cd-rw-drev

Tip

Tag altid på disken ved at holde på kanterne eller centerhullet for at forhindre ridser på overfladen.

Vidste du at...

Et cd-rw-drev har følgende egenskaber:

- Understøtter standard-cd'er, cd-r'er, der kan gemmes på én gang (write-once), og cd-rw'er (rewritable), der kan gemmes på flere gange.
- Du kan lave dine egne cd'er, dele data, gemme data som sikkerhedskopier og backups og bruge dem til andre lagerformål.

Oprettelse af cd'er med et cd-rw-drev

For at oprette cd'er skal du have et cd-rw-drev. Oplysninger om din konfiguration findes på enhedens side.

Isætning af en disk i et cd-rw-drev

1. Tryk på knappen **Isæt/Skub ud**, der sidder foran på cd-rw-drevet.
2. Løft forsigtigt disken ud af cd-boksen, så du undgår at berøre overfladen (hold kun disken på yderkanterne og i hullet).
3. Placer disken i den runde fordybning i bakken. Hvis der er støttetapper i skuffen, skal du forsigtigt skubbe disken på plads under tapperne.
4. Tryk igen på knappen **Isæt/Skub ud** for at lukke drevet.

Udtagning af en disk

1. Tryk på knappen **Isæt/Skub ud**, der sidder foran på cd-rw-drevet.
2. Tag forsigtigt disken ud af skuffen, og læg den tilbage i boksen.
3. Tryk igen på knappen **Isæt/Skub ud** for at lukke drevet.

Hvis cd-skuffen ikke åbnes, når du trykker på knappen **Skub ud/Isæt**, eller når du højreklikker på drevbogstavet i Windows Stifinder og vælger **Skub ud**, skal du skubbe cd'en ud manuelt.

Roxio Easy CD Creator™

(kun på udvalgte modeller)

Tip

Du skal lukke alle andre Windows-programmer, før du installerer Roxio Easy CD Creator.

Vidste du at...

Internet Explorer 4.01 eller senere skal være installeret på systemet, før du kan installere Easy CD Creator. Hvis Internet Explorer ikke findes på systemet, bliver du bedt om at installere Internet Explorer 5, før du fortsætter med installationen af Easy CD Creator.

Easy CD Creator er den nemmeste måde at lægge din verden på cd'er på. Med blot et par museklik kan du lave lyd-cd'er, der kan afspilles på cd-anlæggene derhjemme eller i bilen. Du kan oprette en data-cd, hvor du kan gemme data som f.eks. mapper og filer fra computerens harddisk.

Forsigtig! Easy CD Creator er beregnet til at gøre det nemt at fremstille kopier af materiale, som du selv har copyright til, eller som indehaveren af ophavsrettighederne har givet dig tilladelse til at kopiere.

Installation af Roxio Easy CD Creator

Det er kun nødvendigt at installere Roxio Easy CD Creator, hvis programmet ikke er installeret fra fabrikkens side, eller hvis du har gendannet de oprindelige fabriksindstillinger på pc'en.

Følg vejledningen nedenfor for at installere softwaren.

Forsigtig! Inden du installerer Roxio Easy CD Creator, **skal** du afinstallere alle andre programmer til indspilning af cd'er. Du skal også slette alle delte filer, hvis du bliver bedt om det.

1. Sæt disken med Roxio Easy CD Creator i cd-rw-, dvd-rom- eller cd-rom-drevet, og følg vejledningen for at installere Roxio Easy CD Creator.

Bemærk! Du skal følge vejledningen nedenfor for at installere både Easy CD Creator og Direct CD.

Hvis Autorun er aktiveret på systemet, vises vinduet til installation af Roxio automatisk, så du kan springe punkt 2 og 3 over.

2. Vælg **Kør** i menuen Start.
3. Indtast `e:\setup` (i stedet for "e" skal du skrive drevbogstavet til dit cd-rw-, cd-rom- eller dvd-rom-drev).
4. I vinduet Roxio Installation skal du vælge **Easy CD Creator** og det ønskede sprog. Følg installationsvejledningen på skærmen.

5. Når programmet er installeret, skal du klikke på **Udfør**. Vinduet Roxio Installation vises igen (gentag punkt 4-6 for at installere DirectCD).
6. Klik på **Afslut** for at lukke vinduet Roxio Installation.
7. Genstart computeren, når du bliver bedt om det, så ændringerne kan registreres.

Brug af Easy CD Creator

Tip

Det er en god ide at lukke alle andre programmer, inden du starter Easy CD Creator.

Start af Easy CD Creator

Du kan starte Easy CD Creator på to måder, så du kan komme i gang med at lave dine egne cd'er: Fra menuen Start eller med menuen Create CD.

Brug af menuen Start

Sådan starter du Easy CD Creator fra menuen Start:

- I Windows XP skal du klikke på knappen **Start** på proceslinjen og pege på **Alle Programmer** (i andre Windows-operativsystemer skal du pege på **Programmer**), **Roxio Easy CD Creator** og **Funktioner** og vælge **Easy CD Creator**.

Brug af menuen Create CD

Menuen Create CD vises, når du genstarter computeren efter at have installeret Easy CD Creator, eller når du sætter en ny tom cd i cd-brænderen. Du kan også åbne menuen Create CD fra menuen Start.-Sådan åbner du menuen Create CD fra menuen Start:

- I Windows XP skal du klikke på knappen **Start** på proceslinjen og pege på **Alle Programmer** (i andre Windows-operativsystemer skal du pege på **Programmer**) og derefter på **Roxio Easy CD Creator** og vælge **CreateCD**.

Brug af CD Guide

CD Guide er en lille animeret figur, som hjælper dig med at fremstille lyd-cd'er og data-cd'er og designe dine egne omslag til cd-bokse og etiketter til cd'er.

Sådan viser eller skjuler du CD Guide:

- Klik på knappen **CD Guide** på værktøjslinjen.

Oprettelse af lyd- og data-cd'er

Du kan oprette en lyd-cd (kaldes også en musik-cd) med Easy CD Creator og afspille den på cd-afspilleren derhjemme eller i bilen eller på en computer, der har en cd-brænder eller et cd-rom-drev. I modsætning til en data-cd er en lyd-cd beregnet til musikindspilninger og ikke til datalagring.

Tip

Du får det bedste resultat ved at bruge kvalitetsprodukter og undgå cd'er uden et velrenommeret producentnavn.

Tip

At brænde en cd er en følsom proces. Hvis PC'en er optaget af andre ting (udskrivning, søgen på Internettet, kopiering af filer), kan det virke forstyrrende på brændingsprocessen. Derfor bør du vente med at arbejde videre, indtil cd'en er færdig.

Oprettelse af en lyd-cd

Sådan opretter du en lyd-cd:

1. Åbn Easy CD Creator i menuen Start. I Windows XP skal du klikke på knappen **Start** på proceslinjen og pege på **Alle Programmer** (i andre Windows-operativsystemer skal du pege på **Programmer**) og derefter på **Funktioner** og vælge **Easy CD Creator**.
2. Åbn et layout til en lyd-cd. Klik på den lille pil ved siden af knappen **Ny** på værktøjslinjen, og vælg **Audio CD** i rullemenuen. Nu vises et layout til en lyd-cd.
3. Sæt en tom cd i cd-brænderen (destinationsdrevet).
4. Hvis du vil indspille numre fra en anden musik-cd, skal du sætte musik-cd'en i cd-rom-drevet (kildedrevet). Hvis du skal brænde WAV- eller MP3-filer, skal du fortsætte til næste trin.

Bemærk! Du bestemmer selv, hvordan lydspor eller WAV-/MP3-filer skal sammensættes på en lyd-cd.

5. I det venstre Explorer-panel skal du vælge det cd-rom-drev, som du satte musik-cd'en i. Numrene på cd'en ses nu til højre. Hvis du vil indspille WAV- eller MP3-filer, skal du vælge den mappe, som filerne er placeret i.

Bemærk! Hvis der findes oplysninger om musik-cd'en på harddisken på din computer, vises cd-titel, kunstnernavn og titlerne på numrene. Hvis disse oplysninger ikke vises, og du har adgang til Internettet, kan du klikke på knappen CDDB Internet på værktøjslinjen og hente oplysninger online fra CDDB™ Disc Recognition Service (du skal have oprettet forbindelse til Internettet, inden du klikker på knappen).

6. Vælg det musiknummer eller den WAV- eller MP3-fil, du vil indspille på cd'en, i det højre panel i Explorer, og klik derefter på **Add**. Bliv ved, indtil layoutet til lyd-cd'en indeholder alle de numre og filer, der skal med på cd'en.

Vidste du at...

På en normal cd er der plads til 650 Mb data. Det svarer til over 250.000 sider tekst! Hvis en bog indeholder 200 sider, ville det svare til over 1.200 bøger ... Der findes også cd'er på markedet, som kan rumme helt op til 700 Mb data.

Bemærk! Hvis du vil have numre fra andre musik-cd'er med på cd'en, skal du gentage trin 4-6 for hver af disse musik-cd'er. Under selve brændingsprocessen i Easy CD Creator bliver du bedt om at indsætte den relevante musik-cd, når programmet er klar til at brænde et nyt nummer.

7. Klik på **Create CD**. Nu vises boksen CD Creation Setup.
8. Klik på **OK** for at starte brændeprocessen.

Oprettelse af en data-cd

I Easy CD Creator kan du oprette en data-cd, så du kan gemme data fra computeren, f.eks. filer og mapper fra harddisken, på den. På den måde kan du sikkerhedskopiere de vigtigste filer på harddisken eller dele dem med dine kolleger. I modsætning til en lyd-cd bruges en data-cd udelukkende til lagring af data. Den kan ikke spilles på en cd-afspiller i hjemmet eller bilen. Sådan opretter du en data-cd:

1. Åbn Easy CD Creator i menuen Start. I Windows XP skal du klikke på knappen **Start** på proceslinjen og pege på **Alle Programmer** (i andre Windows-operativsystemer skal du pege på **Programmer**) og derefter på **Funktioner** og vælge **Easy CD Creator**.
2. Åbn et layout til en data-cd. Klik på den lille pil ved siden af knappen **New** på værktøjslinjen, og vælg **Data CD** i rullemenuen. Nu vises et layout til en data-cd.
3. Sæt en tom cd i cd-brænderen (destinationsdrevet).
4. Vælg den datafil eller -mappe, du vil brænde, i Explorer-panelet, og klik derefter på **Add**. Bliv ved, indtil layoutet til data-cd'en indeholder alle de filer og mapper, der skal med på cd'en.
5. Klik på **Create CD**. Nu vises boksen CD Creation Setup.
6. Klik på **OK** for at starte brændeprocessen.

Kopiering af data fra en cd med Easy CD Creator

Vidste du at...

Et program bruger altid sine egne drivere. Hvis du foretrækker at bruge dit eget program til brænding af cd'er, er det vigtigt, at du først fjerner filerne fra Easy CD Creator-softwaren fra computeren, så der ikke opstår konflikter.

Fremstilling af en kopi af en cd

Normalt brænder man en kopi af en cd for at have en arbejdskopi af den, så man kan opbevare originalen et sikkert sted.

Bemærk! Easy CD Creator er beregnet til at gøre det let at fremstille kopier af materiale, som du selv har ophavsretten til, eller som indehaveren af ophavsrettighederne har givet dig tilladelse til at kopiere. Medmindre du selv har ophavsretten eller har fået tilladelse til at kopiere fra rette vedkommende, kan du let komme til at overtræde lovgivningen på dette område med de følger, det måtte have. Hvis du er i tvivl om, hvilke juridiske rettigheder du har, bør du bede en advokat eller anden sagkyndig om at forklare dig, hvad du har lov til. Desuden er det vigtigt at læse slutbrugerlicensen, som efterhånden er trykt på alle cd'er i handlen. Den angiver, om du har lov til at fremstille kopier. Det er f.eks. normalt, at licenser til cd'er med spil forbyder enhver form for kopiering, og det er derfor ikke tilladt at kopiere dem til egen brug.

Start af CD Copier

Sådan startes CD Copier:

- I Windows XP skal du klikke på knappen **Start** på proceslinjen og pege på **Alle Programmer** (i andre Windows-operativsystemer skal du pege på **Programmer**) og derefter på **Funktioner** og vælge **CD Copier**.

Fremstilling af en kopi af en cd

Sådan brænder du en kopi af en cd:

1. Sæt den originale cd, som du vil kopiere fra, i cd-brænderen eller cd-rom-drevet.
2. Kontroller, at der er plads nok på harddisken til at kopiere kilde-cd'en til din harddisk.
3. Under fanen Kilde- og destination skal du derefter vælge det drev, der indeholder original-cd'en, på rullelisten **Copy from**.
4. Klik på fanen **Advanceret**, og vælg **Disc Copy** i boksen "**Copy source CD to the hard drive first**".
5. Vælg destinationsdrevet, der indeholder den tomme cd, på rullelisten **Record to**. Det er cd-brænderen.
6. Klik på **Copy** for at begynde at brænde en kopi af cd'en.

Tip

Du kan udføre andre opgaver, mens cd'en formateres. Vinduet DirectCD CD Ready vises, når formateringen er færdig.

Tip

Ved at formatere diske i DirectCD kan du læse og skrive filer direkte til en cd-r-/cd-rw-disk, mens du er i et hvilket som helst software-program, der kan læse fra og skrive til et drev.

Som eksempel kan nævnes:

- Softwareprogrammer som Microsoft Word, når du anvender kommandoerne **Gem** eller **Gem som**.
- Windows Stifinder, hvis du trækker og slipper filerne fra det ene drev til det andet.

Hvad er DirectCD?

DirectCD er beregnet til at supplere, ikke erstatte, cd-forberedelsessoftware.

DirectCD er nyttig og bekvem at anvende, hvis du vil tilføje data gradvist til disken. Du kan gemme filer direkte til cd-r-/cd-rw-disken fra Windows Stifinder eller fra regneark, tekstbehandling eller andre programmer med kommandoerne **Gem** eller **Gem som**. Du kan for eksempel:

- Gemme data og derefter fjerne dem fra harddisken.
- Sikkerhedskopiere filerne på harddisken til en cd.
- Overføre filer fra en computer på arbejdspladsen til en computer derhjemme.

Oprettelse af en DirectCD-cd

Før du laver en DirectCD-cd, skal du kontrollere, at komponenten DirectCD er installeret. DirectCD er software, der gør det meget nemmere at registrere data på cd-r eller cd-rw end tidligere, fordi programmet lader cd-rw-drevet optræde som ethvert andet drevbogstav i Windows Stifinder. Med andre ord håndterer cd-rw-drevet filer nøjagtigt som på en harddisk eller et diskettedrev. Ved hjælp af Windows Stifinder kan du trække og slippe, omdøbe, tilføje eller slette filer og biblioteker direkte til cd-r- eller cd-rw-disken. Du kan anvende kommandoerne **Gem** eller **Gem som** i et regneark, et Word-dokument eller andre programmer til at gemme filer direkte til en cd-r eller cd-rw.

Bemærk! Før du kan skrive data til cd-r eller cd-rw, skal du formatere cd-r- eller cd-rw-disken. Hvis vinduet DirectCD CD Ready vises, er disken allerede formateret til DirectCD.

1. Sæt en tom cd-r- eller cd-rw-disk i cd-rw-drevet.
2. Vælg **Data** i hovedmenuen.
3. Vælg **DirectCD** i den næste menu.
4. Guiden DirectCD vises og leder dig trinvist gennem forberedelsen af cd-r- eller cd-rw-disken, så du kan skrive data til den.

Formatering af cd-r-/cd-rw-diske

Før du skriver data til en cd-r eller cd-rw, skal du formatere disken:

1. Start DirectCD som beskrevet ovenfor. Skærmen DirectCD Wizard vises.
2. Klik på **Next**, og vinduet med drevoplysninger vises.
3. Klik på **Next**, og vinduet Format Disc vises.
4. Klik på **Next** for at fortsætte, og vinduet Name Your Disc vises.
5. Skriv et navn for at identificere din cd i vinduet **Name Your Disc**.

Bemærk! Cd'ens navn kan være op til 11 tegn.

6. Klik på **Udfør**, og formateringen af disken begynder.
7. Klik på **OK**, og DirectCD-disken er klar til, at du skriver data på den.
8. Hvis du formaterer en cd-rw-disk, der er formateret i forvejen, kan du enten vælge formatet **Quick** eller **Full**.

Vidste du at...

DirectCD har et filsystem, der er baseret på UDF v1.5, og skriver data til en cd-r eller cd-rw vha. pakkeskrivningsteknologi. Dette filsystem giver adgang med et drevbogstav til cd-rw-drevet.

Bemærk! Hvis computersystemet har mere end et cd-rw-drev, vises vinduet med drevoplysninger. Vælg det drev, du vil formatere, og klik på **Next**. Dette vindue viser oplysninger om cd-r-drevet:

- Device-panelet viser modelnummeret på dit drev og viser, om det er låst eller ulåst.
- Klik på knappen **Properties** for at se mere detaljerede oplysninger om drevet.
- Panelet Media Type viser oplysninger om cd-typen i drevet, og hvordan den kan anvendes.

Bemærk! DirectCD benytter to nye teknologier, der kaldes packet writing og Universal Disk Format (UDF). DirectCD giver dig mulighed for at tilføje data gradvist til en disk i store eller små mængder. Data skrives til en disk i små pakker. Det er muligt at indspille blot en enkelt fil ad gangen. Der er ikke nogen fastsat grænse for det antal pakker, der kan skrives til en cd-r-/cd-rw-disk.

UDF (Universal Disk Format) er et nyt filsystem, der anvendes på optiske medier (såsom cd og dvd) og andre medier. Der er flere fordele ved UDF sammenlignet med ISO 9660-filsystemet, der benyttes af standard-cd-rom'er. UDF er beregnet til at udnytte fordelene ved packet writing og er afprøvet og godkendt som branchestandard af alle hovedaktørerne på markedet for cd'er som lagermedie.

Vidste du at...

Når du giver DirectCD besked om at skubbe en cd ud af cd-rw-drevet, giver DirectCD dig forskellige formateringsvalg, afhængigt af den disktype der er i drevet, og hvordan du vil bruge disken.

Vidste du at...

Du skal lukke cd-r-disken, før den skubbes ud, hvis du vil læse disken på en anden computer med et standard cd-rom- eller dvd-rom-drev.

Tilføjelse af data på en DirectCD-cd

Der er mange metoder til at føje data til en cd-r- eller cd-rw-disk, der er formateret til brug i DirectCD og endnu ikke er fuld:

- I Windows Stifinder kan du trække og slippe filer eller mapper til det drevbogstav, der er cd-rw-drevet.
- Vælg **Gem som** i Windows-programmets menu Filer, og vælg derefter drevbogstavet på dit cd-rw-drev.

Tilføjelse af flere data på cd'en

1. Isæt DirectCD-cd'en i dit cd-rw-drev.
2. Vent til vinduet DirectCD CD Ready vises.
3. Klik på **OK**, og fortsæt med at skrive flere data på cd'en.

Udskubning af en DirectCD-cd

1. Tryk på knappen **Skub ud** på cd-rw-drevet, eller højreklik på cd-rw-drevet på proceslinjen i Windows, og vælg **Eject**. Vinduet Eject vises (vinduet varierer alt efter medietypen).
2. Skriv den tekst, der vises i vinduet, og vælg den indstilling, du ønsker.
3. Klik på **Finish** eller **OK** for at skubbe cd'en ud af drevet, og DirectCD skubber cd'en ud.

Jewel Case Creator

Tip

En cd bliver nemt ridset. Derfor bør du altid opbevare dine cd'er i cd-bokse.

Vidste du at...

Cd'er fremstilles af plast i meget høj kvalitet. Brugte cd'er kan genbruges og kan nogle steder indleveres til genbrug.

Brug af Jewel Case Creator

Med Jewel Case Creator kan du selv fremstille omslag til cd'er og etiketter med cd'ens titel og indhold. Der er mange forskellige temaer i Jewel Case Creator med forskellige billeder og tekstlayout til både lyd- og data-cd'er. Du kan også anvende dine egne billeder, ændre baggrund og vælge et andet layout og en anden teksttypografi. Du bestemmer altså selv, hvordan omslag og etiket skal se ud.

Nedenfor beskrives nogle af de mest almindelige funktioner i Jewel Case Creator. Du kan finde yderligere vejledning ved at følge den animerede brugervejledning eller se i onlinehjælpen til Jewel Case Creator.

Start af Jewel Case Creator

Sådan starter du Jewel Case Creator:

- I Windows XP skal du klikke på knappen **Start** på proceslinjen og pege på **Alle Programmer** (i andre Windows-operativsystemer skal du pege på **Programmer**) og derefter på **Funktioner** og vælge **Jewel Case Creator**.

Angivelse af indhold på en eksisterende cd

Funktionen **Add CD Contents** er den nemmeste metode til at angive cd-titel, kunstner og en oversigt over numrene på cd'en på cd-boksens omslag. Sådan ser du indholdet på en eksisterende cd:

1. Sæt den eksisterende cd i cd-brænderen eller cd-rom-drevet. Hvis der er cd'er i flere drev samtidig, beder Jewel Case Creator dig vælge det drev, der indeholder den cd, du skal bruge.
2. Vælg **CD Contents** i menuen **Add**. Jewel Case Creator indsætter nu oplysningerne fra cd'en i de relevante tekstbokse (f.eks. Title, Artist og Tracks). Hvis oplysningerne ikke bliver fundet lokalt på en lyd-cd, henter Jewel Case Creator oplysninger fra Internettet via **CDDB™ Disc Recognition Service**.

Vidste du at...

Du skal være opmærksom på, at du risikerer at krænke andres ophavsrettigheder, når du kopierer indhold fra en cd. Det gælder også i Danmark.

Valg af temaer

I Jewel Case Creator kan du vælge mellem en lang række forskellige temaer. Temaerne indeholder både baggrunde, f.eks. grafik, og tekstlayout specielt beregnet til lyd- eller data-cd'er. Sådan vælger du et tema:

1. Vælg **Change Themes** i menuen **Format**. Dialogboksen Change Theme vises.
2. Vælg et tema på listen **Available Themes**. Når du markerer et tema, vises et eksempel på temaet til højre i dialogboksen.

Bemærk! Hvis du ændrer et tema, påvirker det hverken indholdet på indersiden af omslaget eller etiketten, men du kan ikke annullere tidligere ændringer i temaet.

3. Klik på **OK**.

Udskrivning af omslag og etiketter til cd'er

Nedenfor beskrives de forskellige papirtyper, du kan bruge til udskrivning af omslag og etiketter.

Valg af papirtype

Jewel Case Creator indeholder en oversigt over de papirtyper, hvor placeringen af omslags- og etiketsider allerede er bestemt for de valgte omslags- og etiketpapirtyper.

Bemærk! Du skal vælge papirtype, første gang du udskriver et omslag eller en etiket. Du kan også ændre tidligere valgte papirtyper på følgende måde:

1. Vælg **Page Setup** i menuen **File**.
2. Klik på det omslag eller den etiket, du vil udskrive: **Front/Inside Cover**, **Back Cover** eller **CD Label**.

3. På listen **Current paper type** skal du vælge det papir, du vil udskrive på. Jewel Case Creator viser de aktuelt understøttede papirtyper til omslag og etiketter. Hvis du ikke kan finde en papirtype eller etiketter af et bestemt mærke, skal du vælge **Generic** (almindeligt papir).
4. Fortsæt med at vælge papirtyper til hvert omslag og/eller hver etiket, der skal udskrives.
5. Klik på **OK**.

Udskrivning af omslag og etiketter

Sådan udskriver du et omslag eller en etiket til en cd:

1. Vælg **Print** i menuen **File**. Dialogboksen Print vises.
2. Hvis det er første gang, du udskriver et omslag eller en etiket, skal du vælge papirtype. Se “Valg af papirtype” i dette afsnit.
3. Under **Paper** skal du vælge de omslags- og etiketsider, du vil udskrive. Du kan vælge at udskrive mere end ét omslag og én etiket ad gangen, hvis der skal udskrives på nogenlunde samme type papir.
4. Ved nogle papirtyper, f.eks. bestemte papirtyper til cd-etiketter, skal du angive, hvilket af etiket- eller omslagsobjekterne på papiret, du vil udskrive. Jewel Case Creator udskriver det fremhævede objekt.
5. Klik på **OK**.

Fejlfinding

Vidste du at...

Du kan finde mange oplysninger om cd-brænding på Internettet. Prøv f.eks. at søge efter "CD-Recordable FAQ" på en af de almindelige søgemaskiner.

Brug af Hjælp

Du kan finde flere oplysninger i onlinehjælpen til programmet, hvis du har problemer med Roxio-programmet eller gerne vil have en fejlmeddelelse forklaret, ved at klikke på Hjælp på knaplinjen.

Tip om fejlfinding

At brænde en cd er en følsom proces. Hvis computeren er i gang med for mange opgaver samtidig, risikerer du et såkaldt bufferunderløb. Det betyder, at datastrømmen til cd-brænderen er afbrudt, og at cd'en, du brænder, bliver ubrugelig.

Hvis der vises fejlmeddelelser, eller hvis den cd, du har brændt, ikke fungerer ordentligt eller slet ikke kan bruges, kan du forsøge at følge disse gode råd:

- Lad være med at starte andre programmer, mens du brænder en cd. Vent, til cd'en er klar.
- Luk alle åbne programmer, før du starter Easy CD Creator, ved at trykke på [CTRL] + [ALT] + [DEL] og klikke på **Afslut job** på alle programnavne undtagen "Stifinder" og "Systray" (systembakken).
- Kør både ScanDisk og Defrag (defragmentering) på samtlige harddiske. I Windows XP startes programmerne ved at klikke på **Start, Alle Programmer** (i andre Windows-operativsystemer skal du klikke på **Programmer**), **Tilbehør** og **Systemværktøjer**.
- Rens ud i mappen Temp, dvs. flyt eller slet alle filer og mapper i \WINDOWS\TEMP.
- Deaktiver pauseskærme og enhver form for strømstyring.
- Undgå at arbejde med flere ting samtidig. Luk alle andre programmer.
- Lad være med at brænde data fra et komprimeret drev. Se oplysningerne i dialogboksen med oplysninger for drev.
- Log af, hvis du er koblet til et netværk.

- Sørg for, at der er tilstrækkelig ledig plads på drev C:. Det anbefales, der er ca. 1½ gange så meget plads som mængden af de data, der skal brændes på cd'en.
- Prøv at skifte til et andet cd-mærke. Det anbefales, at du bruger tomme cd'er med grønlig eller blålig overflade.
- Vælg cd'er af god kvalitet.

Brug af Hjælp

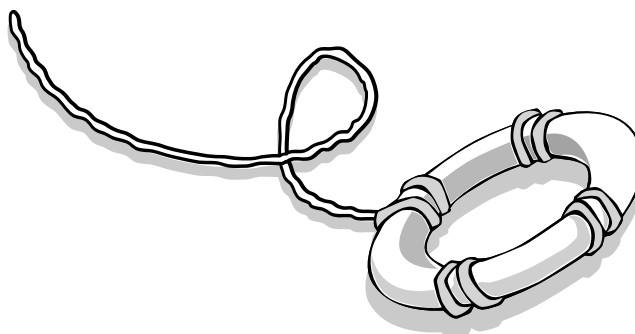
7

I dette kapitel

Nyttige tip, 7-2

Fejlfinding, 7-4

Dette kapitel indeholder oplysninger om identifikation og afhjælpning af almindelige problemer, som kan opstå på din computer. Mange computerproblemer kan du selv finde frem til og afhjælpe, uden at du behøver at kontakte en tekniker.

Nyttige tip

Vidste du at...

Du kan finde nyttige telefonnumre til Compaqs Hjælp og support i Compaqs garantierklæring.

Se også:

Hvis du har brug for flere oplysninger om fejlfinding vedrørende printeren eller skærmen, skal du se den dokumentation, der følger med dette udstyr.

Hvis der opstår problemer med computeren, skærmen eller softwaren, bør du gå gennem nedenstående checkliste, før du foretager dig noget:

- Kontroller, at computeren og skærmen er tilsluttet en stikkontakt, og at den er tændt.
- Kontroller, at der er tændt for computeren, og at lampen for strømforsyning foran på computeren er tændt.
- Kontroller, at der er tændt for skærmen, og at lampen for strømforsyning foran på skærmen er tændt.
- Hvis skærbilledet er svagt, kan du justere lysstyrke og kontrast.
- Kontroller, at alle stik er sat i de rigtige kontakter, og at de sidder godt fast.
- Hvis der er en diskette i diskettedrevet, skal du tage den ud, inden du tænder computeren.
- Kør Windows Diagnosticering for at finde og reparere mindre problemer.

Kontakt til Teknisk support

Hvis du ikke kan afhjælpe problemet med computeren, efter at du har gennemgået dette kapitel og besøgt Compaqs Websted, kan du kontakte Teknisk support på det nummer, der står på din garantierklæring.

Hjælp

Microsoft Windows indeholder onlinedokumentation, hvor du kan finde svar på spørgsmål om, hvordan computerens operativsystem fungerer.

Vidste du at...

Hvis du ikke kender Microsoft Windows, er der flere selvstudiefunktioner til rådighed via Microsofts onlinehjælpefil.

*På Microsofts Websted på adressen **www.microsoft.com** kan du finde en række forskellige værktøjer og oplysninger om følgende emner:*

- *Windows*
- *Internet Explorer-browser*
- *Microsoft Knowledge Base*

Adgang til onlinehjælp

1. Klik på knappen Start.
2. Vælg **Hjælp og support ?**. Skærbilledet Hjælp og support Centre vises.

Indtast et nøgleord i **søgefeltet**, og klik på **Søg**.

Fejlfinding

Hvis et løsningsforslag ikke afhjælper problemet, kan du prøve alle de andre løsningsforslag eller prøve det første forslag en gang til.

Oplysningerne i dette afsnit er inddelt i tre kolonner: Symptom, Problem og Løsning.

Kolonnen **Symptom** beskriver symptomet eller advarslen for den type problem, du har. Kolonnen **Problem** identificerer en eller flere årsager til, at symptomet er opstået. Og i kolonnen **Løsning** kan du finde en beskrivelse af, hvad du kan gøre for at afhjælpe problemet.

Bemærk! Nogle af de symptomer, der er anført i forbindelse med visse problemer, vil ikke forekomme på din computer. Hvis du har specifikke problemer med skærmen eller printeren, skal du se den dokumentation, der følger med dette udstyr.

Audio

Symptom

Ingen lyd.

Lydstyrken er for lav.

Problem

Højtalerne er slukkede.

Højtalerkablerne er ikke sat korrekt i.

Der er slukket for lyden.

Løsning

Tænd højtalerne.

Luk computeren på samme måde, som du plejer. Tilslut højtalerkablerne igen. Se anvisningerne i *Oversigten Lyninstallation*. Sørg altid for at følge farvekoderne (sørg med andre ord for at sætte de forskellige stik i en port med samme farve).

Sådan får du vist ikonet **Lydstyrke** i systembakken (hvis det ikke allerede er vist):

1. Gå ind i **Kontrolpanel** via menuen **Start**.
2. I Windows XP skal du dobbeltklikke på **Lyde, tale og lydenheder** og vælge **Lyde og lydenheder** (i andre Windows-operativsystemer skal du vælge **Multimedier**).
3. Marker **Vis ikonet Lydstyrke på proceslinjen**.
4. Klik på **OK**, og gå ud af **Kontrolpanel**.

Symptom	Problem	Løsning
	Computeren er i dvaletilstand (lampen for strømforsyning på computerens forside er slukket).	Se "Aktivering af computeren igen" i denne håndbog.
	Der anvendes ikke højttalere med forstærker.	Brug højttalere med forstærker.
	Lyden er skruet for langt ned.	Klik på ikonet Lydstyrke på proceslinjen i Windows, klik på Lydskydeknappen , og træk den opad. Eller tryk på knappen Lyd op på internettastaturet (på udvalgte modeller).
Lyden er forvrænget.	Lydstyrken er for høj.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Klik på ikonet Lydstyrke på proceslinjen i Windows. 2. Klik på Lydskydeknappen, og træk den nedad. Eller tryk på knappen Lyd ned på internettastaturet.
	Højttalerne er muligvis beskadigede.	Kontakt Compaq Teknisk support. Der er flere oplysninger i garantierklæringen .
Ikonet Lyd mangler på proceslinjen i Windows.	Ikonet Lydstyrke er ikke installeret på proceslinjen.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gå ind i Kontrolpanel via menuen Start. 2. I Windows XP skal du dobbeltklikke på Lyde, tale og lydenheder og vælge Lyde of lydenheder (i andre Windows-operativsystemer skal du vælge Multimedier). 3. Marker Vis ikonet Lydstyrke på proceslinjen. 4. Klik på OK, og gå ud af Kontrolpanel.
Lyd-cd eller dvd spiller ikke.		Se emnerne <i>cd</i> eller <i>dvd</i> i dette afsnit.

Cd-rom, cd-rw eller dvd-rom-drev

Symptom	Problem	Løsning
Cd-rom-, cd-r-, cd-rw- eller dvd-rom-drevet kan ikke læse en disk, eller det tager for lang tid at starte.	Cd'en er vendt forkert.	Isæt cd'en korrekt.
	Dvd-rom-drevet tager længere tid om at starte, fordi det skal bestemme, hvilken type medie der skal afspilles, f.eks. lyd eller video.	Vent i mindst 30 sekunder, så dvd-rom-drevet kan undersøge medietypen. Hvis disken ikke starter, skal du læse de andre løsningsforslag, der findes under dette emne.
	Cd- eller dvd-disken er snavset.	Cd- og dvd-diske kan renses med et cd-rens sæt, som kan købes hos de fleste computerforhandlere.
	Windows finder ikke cd-rom, cd-rw, dvd-rom eller kombinationsdrev.	<ol style="list-style-type: none">1. Gå ind i Kontrolpanel via menuen Start.2. I Windows XP skal du dobbeltklikke på Ydelse og vedligeholdelse og derefter klikke på System (i andre Windows-operativsystemer skal du kun klikke på ikonet System).3. I dialogboksen Egenskaber for system skal du vælge fanen Hardware og klikke på Enhedshåndtering.4. Klik på plustegnet ud for cd-rom- eller dvd-rom-drevet, og marker den driver, der er installeret.5. Klik på knappen Fjern, og klik to gange på OK.6. Genstart computeren, og lad Windows finde cd-rom- eller dvd-rom-driveren.
Det er svært eller umuligt at brænde en lyd-cd.	Forkert medietype eller medietype af dårlig kvalitet.	Prøv at skifte til et andet mærke. Der er mange forskellige kvaliteter.
Cd'en skubbes ikke ud, når der trykkes på udskubningsknappen.	Disken kan være isat forkert, eller der kan have været strømsvigt under afspilning af en cd- eller dvd-disk.	<ol style="list-style-type: none">1. Luk computeren.2. Stik forsigtigt spidsen af en udrettet papirklips i hullet ved siden af cd-rom-, cd-rw-, dvd-rom- eller kombinationsdrevets låge. Hvis hullet ikke kan ses, kan du finde det under trækfligen.

Diskettedrev

Symptom	Problem	Løsning
Computeren kan ikke læse fra drevet. Meddelelsen "Afbryd, Forsøg igen, Ignorer?" vises.	Der er sat en ikke-formateret diskette i drevet.	Sådan formateres disketten: 1. Dobbeltklik på ikonet Denne computer i menuen Start . 2. Vælg drevet 3,5"-diskette (A:) . 3. Klik på Filer , og peg på Formater . 4. Marker de ønskede indstillinger, og klik på Start for at starte formateringen af disketten.
Meddelelsen "Ikke-systemdisk eller diskfejl" vises på skærmen.	Disketten er beskadiget. Der sidder en diskette i diskettedrevet, som ikke indeholder de systemfiler, som bruges til at starte computeren.	Udskift disketten med en ny. Vent, til drevet stopper (grønt lys slukkes). Tag disketten ud af drevet, og tryk på mellemrumstasten. Computeren bør nu starte.
	Der er opstået en diskfejl. Systemfilerne er ødelagt.	Start computeren igen ved at klikke på knappen Start/Nulstil. Hvis problemet opstår igen, skal du læse løsningen til det næste problem "Systemfilerne er ødelagt". 1. Sæt en startdiskette i diskettedrevet. 2. Genstart computeren. 3. Ved prompten A:> skal du skrive SYS C: og trykke på Enter. Derefter vises følgende meddelelse: SYSTEMET ER OVERFØRT. Denne proces genopretter systemfilerne på harddisken. 4. Genstart computeren.
Lampen til diskettedrevet bliver ved med at lyse.	Der er fejl på harddisken. Disketten sidder ikke rigtigt i drevet.	Kontakt Compaq Teknisk support. Der er flere oplysninger i garantierklæringen. Tag disketten ud af drevet, og sæt den i igen. Gør følgende: Sæt disketten ind i drevet med metalkanten forrest, og skub den helt ind i drevet, indtil den stopper.

Symptom	Problem	Løsning
Diskettedrevet kan ikke gemme data på disketten.	Disketten er beskadiget.	Fjern disketten, og sæt en ny diskette i.
	Disketten er ikke formateret.	Sådan formateres disketten: 1. Dobbeltklik på ikonet Denne computer i menuen Start . 2. Vælg drevet 3,5"-diskette (A:) . 3. Klik på Filer , og peg på Formater . 4. Marker de ønskede indstillinger, og klik på Start for at starte formateringen af disketten.
	Disketten er skrivebeskyttet.	Fjern skrivebeskyttelsen af disketten ved at skubbe tappen til ikke-låst position.
	Disketten er fyldt, eller filen er for stor.	Brug en anden diskette, eller komprimer filer, så de fylder mindre.
	Du har ikke gemt filen rigtigt.	Når du gemmer en fil på en diskette, skal du kontrollere, at du gemmer den på det rigtige drev.
Diskettedrevet kan ikke læse disketten.	Disketten er beskadiget.	Brug en anden diskette.
	Der er fejl på diskettedrevet.	Kontakt Compaq Teknisk support. Der er flere oplysninger i garantierklæringen.
	Disketten er ikke formateret.	Sådan formateres disketten: 1. Dobbeltklik på ikonet Denne computer i menuen Start . 2. Vælg drevet 3,5"-diskette (A:) . 3. Klik på Filer , og peg på Formater . 4. Marker de ønskede indstillinger, og klik på Start for at starte formateringen af disketten.
	Der anvendes en forkert diskettetype.	Kontroller, at du bruger den rigtige diskettetype til drevet.
	Der er fejl på diskettedrevet.	Kontakt Compaq Teknisk support. Der er flere oplysninger i garantierklæringen.

Skærbillede (Skærm)

Symptom	Problem	Løsning
Skærmen er tom, og lampen, der indikerer strømforsyning til skærmen, lyser ikke.	Skærmens netledning er ikke sat i skærmen eller i en stikkontakt.	Sæt stikket på netledningen ordentlig fast bag på computeren og i stikkontakten.
Skærmen er tom.	Skærmen er slukket.	Tryk på afbryderknappen ⏻ foran på skærmen.
	Kablet fra skærmen sidder ikke rigtig i stikket bag på computeren.	Undersøg, om benene på stikket er bøjeede. Hvis benene ikke er bøjeede, skal du sætte skærmkablet i stikket bag på computeren.
	Pauseskærmen er aktiveret.	Tryk på en tast, eller bevæg musen, for at få skærbilledet frem igen.
	Computeren er i dvaletilstand som vist på tastaturets LED-panel.	Se "Aktivering af computeren igen" i denne håndbog.
	Hvis du har en flad skærm (fås på udvalgte modeller), skal du evt. bruge et DVI (Digital Video Interface) og et stik.	Der er flere oplysninger i garantierklæringen.
Skærbilledet fylder kun skærmen delvist.	Hvis du har en flad skærm (fås på udvalgte modeller), skal du evt. bruge en DVI (Digital Video Interface) og et stik.	<ol style="list-style-type: none">1. Gå ind i Kontrolpanel via menuen Start.2. I Windows XP skal du dobbeltklikke på Udseende og temaer og derefter på Skærm (i andre Windows-operativsystemer skal du kun klikke på ikonet Skærm).3. Klik på fanen Indstillinger.4. Klik på skyderen under Skærmområde, og træk den til højre for at få den størst mulige opløsning.5. Klik på OK for at acceptere de nye indstillinger.

Symptom	Problem	Løsning
<p>Skærbilledet er utydeligt.</p> <p>Opløsningen kan ikke justeres til den ønskede indstilling.</p>	<p>Kontrollementerne for lysstyrke og kontrast er ikke indstillet korrekt.</p> <p>Windows kan ikke finde skærmdriveren.</p>	<p>Juster kontrollementerne for lysstyrke og kontrast på skærmen.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gå ind i Kontrolpanel via menuen Start. 2. I Windows XP skal du dobbeltklikke på Ydelse og vedligeholdelse (i andre Windows-operativsystemer skal du klikke på ikonet System). 3. Klik på fanen Enhedshåndtering. 4. Klik derefter på plustegnet ud for Skærmkort, og marker det installerede skærmkort. 5. Klik på knappen Fjern, og klik på OK. 6. Genstart computeren, og lad Windows finde skærmdriveren.

Harddisk

Symptom	Problem	Løsning
Computeren synes at være låst.	Det aktive program reagerer ikke på kommandoer.	Luk computeren som normalt via Windows. Hvis det ikke virker, skal du trykke på knappen Nulstil i mindst fire sekunder for at slukke for strømmen. Når du skal starte computeren igen, skal du igen trykke på knappen Nulstil .
Der vises en meddelelse om en beskyttelsesfejl på harddisken.	En del af harddisken er ved at have fejl eller har muligvis allerede svigtet.	Kontakt Compaq Teknisk support. Der er flere oplysninger i garantierklæringen.
	Der er fejl på harddisken.	Kontroller, om harddisken er blevet defekt, ved hjælp af den selvtest af harddisken, der findes i BIOS. Se nedenfor. BEMÆRK: Brug piletasterne til at flytte frem og tilbage mellem emnerne, og tryk på Enter for at vælge et. <ol style="list-style-type: none">1. Genstart computeren, og tryk på F10 (når der vises en grå firkant i øverste højre hjørne på Compaqs startside) for at gå ind i menuen BIOS-opsætning.2. Under BIOS-opsætning vælges Lagring og IDE DPS Self-test.3. I et vindue vises alle tilgængelige harddiske på systemet.4. Brug pil op- eller pil ned-tasten til at vælge måldrevet, og tryk derefter på F10.5. I et vindue vises den anslåede tid til testen (varierer alt efter drevets størrelse og hastighed).6. Tryk på F10 for at starte testen.7. Systemet gennemgår derefter to selvtests (da disse tests kører under BIOS, er opdateringen på skærmen ikke en sand angivelse af status).8. Testresultaterne vises i et vindue. Tryk på en vilkårlig tast for at fortsætte (hvis der er fejl på et drev, vises det med et tegn, og drevet vil altid identificere fejlen). Vælg "IDE DPS Self-test" for at teste igen eller teste andre drev. Kontakt Compaq Teknisk support. Der er flere oplysninger i garantierklæringen.

Adgang til Internettet

Symptom	Problem	Løsning
Der kan ikke oprettes forbindelse til Internettet.	Din konto hos internetudbyderen er ikke defineret korrekt.	Kontroller internetindstillingerne, eller kontakt din internetudbyder for at få hjælp.
	Telefonlinjen virker ikke.	Kontakt telefonselskabet for at få assistance.
	Modemet er installeret forkert.	Tilslut modemmet igen, og kontroller, at telefonen er korrekt tilsluttet fra væggen til computeren og fra computeren til eventuelle tilsluttede telefoner.
	Din Webbrowser er ikke installeret korrekt.	Kontroller, at Webbrowseren er installeret og indstillet til at samarbejde med din internetudbyder.
Jeg kan ikke starte internetprogrammer automatisk.	Visse programmer starter først, når du har oprettet forbindelse til din internetudbyder.	Opret forbindelse til internetudbyderen, og start det ønskede program.
Det tager for lang tid at indlæse sider fra Websteder på Internettet.	Modemet er installeret forkert.	Kontroller, at der er valgt rigtig modemhastighed og COM-port. <ol style="list-style-type: none">1. Åbn Kontrolpanel via menuen Start i Windows.2. I Windows XP skal du dobbeltklikke på Printere og anden hardware og derefter klikke på Telefon og modem (i andre Windows-operativsystemer skal du kun klikke på Telefon- og modem-indstillinger).3. Klik på fanen Modem.4. Klik på knappen Egenskaber. Nu vises et vindue, hvor enheden identificeres.5. Kontroller, at modemmet er indstillet til at bruge den rigtige COM-port, og at modemmet bruger den hurtigste hastighed. Nulstil disse indstillinger, hvis det er nødvendigt.6. Klik to gange på OK for at lukke identifikationsvinduet.7. Klik på knappen Luk for at lukke vinduet Egenskaber for modem.8. Klik på knappen Luk i øverste højre hjørne af Kontrolpanel for at vende tilbage til skrivebordet i Windows.

Tastatur og rullemus

Symptom	Problem	Løsning
Computeren reagerer ikke på tastaturkommandoer eller andet, som skrives med tastaturet.	Stikket fra tastaturet sidder ikke rigtigt i computeren.	<ol style="list-style-type: none"> 1. I Windows XP skal du klikke på knappen Start på proceslinjen og derefter på Sluk for computeren (i andre Windows-operativsystemer skal du klikke på Luk computeren). 2. Marker Slå Fra (eller Luk computeren). 3. Tryk på Enter (eller klik på OK). 4. Vent, indtil computeren er lukket. Sæt tastaturledningen i stikket bag på computeren, og start computeren igen.
	Det aktive program reagerer ikke på kommandoer.	Sluk computeren med musen. Læs løsningen til problemet "Stikket fra musen/musens modtager sidder ikke rigtigt i computeren".
	Tastaturet skal repareres.	Der er flere oplysninger i garantierklæringen.
Musen reagerer ikke på bevægelser, eller den reagerer meget langsomt.	Stikket fra musen/ musens modtager sidder ikke rigtig i computeren.	<p>Sluk computeren med tastaturet.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tryk på tasterne Ctrl og Esc samtidig for at få vist menuen Start. 2. Brug pil op- eller pil ned-tasten til at vælge Sluk for computeren (i andre Windows-operativsystemer skal du vælge Luk computeren), og tryk på Enter. 3. Marker Slå Fra (eller Luk computeren). Du kan evt. bruge tabulatorfunktionen (eller tasten pil op eller pil ned). 4. Tryk på Enter. 5. Når computeren er slukket, skal du igen sætte stikket fra musen/musens modtager bag i computeren (eller tastaturet) og starte computeren igen.
	Kuglen inde i musen er snavset. Bemærk: Gælder ikke den optiske mus.	Tag kuglen ud af musen, og rens den med et rensesæt. Rensesættet kan købes hos de fleste computerforhandlere.
	Det aktive program reagerer ikke på kommandoer.	Sluk computeren med tastaturet. Læs løsningen til problemet "Stikket fra musens modtager sidder ikke rigtigt i computeren", hvor du kan se, hvordan du kan lukke computeren med brug af tastaturet.
	Musen skal repareres.	Udskift musen. Der er flere oplysninger i garantierklæringen.

Symptom

Den trådløse mus reagerer ikke på bevægelser, eller den bliver ikke fundet.

Problem	Løsning
Modtageren er evt. ikke korrekt tilsluttet.	Kontroller også, at modtageren er korrekt tilsluttet. Modtagerkablet skal i computerens USB-port eller PS/2-museport. For at opnå optimal ydelse skal modtageren placeres mindst 20 centimeter fra andre elektriske apparater såsom computerskærmen eller eksterne lagerdrev.
	Sørg for, at PS/2-museporten har den korrekte konfiguration: Den korrekte portkonfiguration kan du finde tidligere i dokumentationen.
	Etabler kommunikation mellem modtager og mus. Tryk på tilslutningsknappen på modtageren og under musen.
	Kontroller også, at batterierne er korrekt isat. Hvis du arbejder på en metaloverflade, skal du prøve at vende modtageren på højkant for at få bedre modtagelse.
	Prøv at tage modtagerkablet ud af stikket på computeren og tilslutte det igen.
Du kan have andre systemenheder, der er i konflikt med musen.	Kontroller IRQ-/adresseindstillingerne for disse enheder for konflikter, og ændr om nødvendigt indstillingerne.

Hukommelse

Symptom	Problem	Løsning
Der vises en meddelelse om utilstrækkelig hukommelse.	Computeren bruger al tilgængelig hukommelse til åbne programmer og har ikke tilstrækkelig hukommelse til at udføre en kommando.	Hvis du vil undgå, at Windows automatisk åbner unødvendige programmer, når computeren startes: <ol style="list-style-type: none">1. Klik på knappen Start på proceslinjen i Windows.2. Vælg Kør. Dialogboksen Kør åbnes.3. Skriv MSCONFIG i feltet Åbn.4. Klik på OK. Der vises en dialogboks med funktioner til systemkonfiguration.5. Klik på fanen Start, og fjern markeringerne af programmer, som er unødvendige.6. Luk et eller flere programmer, tryk på OK, og genstart Windows for at gendanne hukommelsen.

Strømforsyning

Symptom	Problem	Løsning
Computeren kan ikke tændes.	Du har ikke indstillet spændingsomskifteren til den rigtige type strømforsyning (230 V).	Indstil spændingsomskifteren korrekt, eller kontakt Compaq Teknisk support for at få hjælp. Der er flere oplysninger i garantierklæringen.
	Stikkontakten virker ikke.	Tilslut et andet elektrisk apparat, for at kontrollere om stikkontakten virker.
Meddelelsen "Programmet har udført en ulovlig handling" vises på skærmen.	Det program, du bruger, er ikke godkendt af Microsoft til brug sammen med din version af Windows.	Kontroller, at softwaren er godkendt af Microsoft til den Windows-version, du bruger (se oplysningerne på programpakken).
	Konfigurationsfiler er ødelagt.	Gem alle data, hvis det er muligt, luk alle programmer, og genstart computeren. Hvis fejlen opstår igen, bør du sikkerhedskopiere alle vigtige datafiler og bruge værktøjet QuickRestore. Forsigtig! QuickRestore omformaterer harddisken, hvorved du mister alle datafiler.
Computeren kan ikke tændes.	Systemfilerne kan være ødelagt. Du skal sætte en startdiskette eller en Windows-startdiskette i diskettedrevet for at starte computeren igen.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sæt en startdiskette i diskettedrevet. 2. Genstart computeren. 3. Ved prompten A:> skal du skrive SYS C: og trykke på Enter. Derefter vises følgende meddelelse: SYSTEMET ER OVERFØRT. Denne proces genopretter systemfilerne på harddisken i computeren. 4. Genstart computeren. <p>Hvis dette ikke starter computeren igen, skal du kontakte Compaq Teknisk support. Der er flere oplysninger i garantierklæringen.</p>
	Der er installeret en forkert type hukommelsesmoduler i forbindelse med en opgradering, eller hukommelsesmodulerne er placeret forkert.	Få kontrolleret, at det er de korrekte hukommelsesmoduler, ved at kontakte Compaq Teknisk support. Der er flere oplysninger i garantierklæringen.
	Harddisken er beskadiget.	Kontakt Compaq Teknisk support. Der er flere oplysninger i garantierklæringen.

Symptom	Problem	Løsning
<p>Meddelelsen "Ikke-systemdisk eller diskfejl" vises på skærmen.</p>	<p>Der er sat en diskette i diskettedrevet, som ikke indeholder de nødvendige systemfiler til at starte computeren.</p>	<p>Vent, indtil drevet stopper. Tag disketten ud af drevet, og tryk på mellemrumstasten. Computeren starter.</p>
	<p>Der er opstået en diskfejl.</p>	<p>Genstart computeren ved at vælge Genstarte computeren i menuen Luk computeren. Hvis problemet opstår igen, skal du læse løsningen til det næste problem, "Systemfilerne er ødelagt".</p>
	<p>Systemfilerne er ødelagt.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sæt en startdiskette i diskettedrevet. 2. Genstart computeren. 3. Ved prompten A: skal du skrive SYS C: og trykke på Enter. Derefter vises følgende meddelelse: SYSTEMET ER OVERFØRT. Denne proces genopretter systemfilerne på harddisken i computeren. 4. Genstart computeren.
	<p>Der er fejl på harddisken.</p>	<p>Kontakt Compaq Teknisk support. Der er flere oplysninger i garantierklæringen.</p>

Printer

Symptom	Problemer	Løsninger
Printeren udskriver i andre farver end sort.	Printerpatronen er løbet tør for sort blæk.	Udskift printerpatronen. Forsigtig! Forsøg ikke at installere en printerpatron ved at flytte printerslæden manuelt. Du kan få flere oplysninger i brugervejledningen til printereren. <ol style="list-style-type: none">1. Klik på Start på proceslinjen i Windows. I Windows XP skal du pege på Alle Programmer (i andre Windows-operativsystemer skal du pege på Programmer) og derefter klikke på den printermodel, du har installeret på computeren.2. Vælg Standardhandlingen for printere.3. Vælg fanen Printerpatronerne.4. I rullemenuen Printerpatronen skal du vælge den patron, du vil installere.5. I rullemenuen Handling skal du vælge den handling, du vil udføre.6. Klik på Installere/installere printerpatronen igen. Patronslæden flytter til isætningsstilling midt på printereren.7. Åbn printerlågen.8. Fjern om nødvendigt den gamle patron, og installer den nye patron.9. Luk printerlågen.10. Klik på Fortsætte.
Printeren ser ud til at udskrive, men der kommer ingen tegn på papiret.	Printerpatronen kan være løbet tør for sort blæk.	Udskift patronen ved at følge anvisningerne i foregående problem, "Printerpatronen er løbet tør for sort blæk".
	Printerpatronens dysse kan være stoppet.	Kontroller, at det stykke tape, der dækker dysen, er fjernet.

Symptom	Problemer	Løsninger
Dårlig udskriftskvalitet.	Driverne er ikke installeret korrekt.	<p>Afinstaller og geninstaller printerdriverne: Afinstallation (kan variere alt efter printermodel):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Åbn Kontrolpanel fra menuen Start, og klik på Installere printere eller faxprintere. 2. Højreklik på den installerede printer, og vælg Slet. <p>Eller</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Klik på knappen Start. I Windows XP skal du pege på Alle Programmer (i andre Windows-operativsystemer skal du pege på Programmer), pege på din printermodel og derefter klikke på Fjern drivere. 2. Følg vejledningen på skærmen. Programmet vil afinstallere printerdriverne. <p>Geninstallation:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Åbn Kontrolpanel fra menuen Start, og klik på Tilføj printer. Følg vejledningen i guiden Tilføj printer. <p>Hvis du ikke vil bruge Windows-driverne, men i stedet de drivere og hjælpeprogrammer, der fulgte med printeren, skal du følge vejledningen i brugervejledningen til printeren.</p>
	Patronen kan være løbet tør for blæk.	Udskift patronen ved at følge anvisningerne i problemet "Printerpatronen er løbet tør for sort blæk" i starten af dette afsnit.
	Printerpatronens dyser skal måske renses.	Du kan få flere oplysninger i brugervejledningen til printeren.
	Patronen skal rettes til.	Du kan få flere oplysninger i brugervejledningen til printeren.

Faxmodem

Symptom	Problemer	Løsninger
Kan ikke afsende eller modtage fax	Faxmodemet er ikke tilsluttet korrekt.	Tilslut faxmodemet påny, og kontroller følgende forbindelser: telefonlinjen til telefonen (til eksterne telefonsæt) og telefonlinjen til vægstikket (fra computeren til væggen).
Fejl på forbindelsen.	Telefonnummeret er ikke korrekt indtastet, eller det valgte nummer er ikke et faxnummer.	Kontroller, at det obligatoriske område er med i det nummer, der tastes, og at det korrekte faxnummer tastes.
	Computeren eller fax'en, der skal modtage, er slukket, eller et tredjepartsprogram er lukket.	Visse tredjepartsprogrammer kan kun modtage fax, når programmet er åbent.
	Der er fejl på faxmodemet.	Kontakt Compaq Teknisk support. Der er flere oplysninger i garantierklæringen.

Symptom	Problemer	Løsninger
<p>Faxen begynder at sende, men stopper, før transmissionen er gennemført.</p>	<p>Fejl på linjen.</p> <p>Tredjeparts-faxsoftware finder ikke faxmodemdriveren.</p>	<p>Tast faxnummeret igen for at sende faxen igen.</p> <p>Kontroller, at der er valgt rigtig faxmodemhastighed og COM-port:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Åbn Kontrolpanel via menuen Start i Windows. 2. I Windows XP skal du dobbeltklikke på Printere og anden hardware og derefter klikke på Telefon og modem (i andre Windows-operativsystemer skal du kun klikke på Telefon- og modem-indstillinger). 3. Klik på fanen Modem. 4. Klik på knappen Egenskaber. Nu vises et vindue, hvor enheden identificeres. 5. Kontroller, at modemmet er indstillet til at bruge den rigtige COM-port, og at modemmet bruger den hurtigste hastighed. Nulstil dem, hvis det er nødvendigt. 6. Klik på OK for at lukke identifikationsvinduet. 7. Klik på Luk for at lukke vinduet Egenskaber for modem. 8. Klik på knappen Luk i øverste højre hjørne af Kontrolpanel for at vende tilbage til skrivebordet i Windows.
	<p>En tredjeparts-faxsoftware er i konflikt med et andet program.</p>	<p>Luk alle programmer på nær faxsoftwaren, og tast faxnummeret igen.</p>
	<p>Røret på en anden telefon på samme linje blev taget.</p>	<p>Kontroller, at alle telefonrør på linjen er lagt på.</p>
	<p>Den faxmaskine, som opkaldet er rettet til, er løbet tør for papir.</p>	<p>Ring til det sted, hvor faxmaskinen er placeret, og spørg, om der er papir i den.</p>
	<p>Computeren skal repareres.</p>	<p>Kontakt Compaq Teknisk support. Der er flere oplysninger i garantierklæringen.</p>

Spil

Symptom	Problemer	Løsninger
Spillet holder ofte op med at reagere (fryser).	Producentens minimumskrav til hardware eller software er ikke opfyldt.	Læs minimumskravene i dokumentationen eller på pakken.
Grafikken forvrænges, eller skærmen går i sort i starten af spillet.	Spillet er indstillet forkert ved installationen. Forkert version af spil.	Geninstaller programmet, og læg mærke til eventuelle indstillinger og standardvalg, der gælder for din computer, og genstart spillet. Kontakt spillets producent for at få en opdateret version af spillet.

Forebyggende vedligeholdelse

I dette kapitel

Hvad er forebyggende vedligeholdelse?, 8-2

Sletning af uønskede filer, 8-3

Optimering af harddisken, 8-7

Antivirusprogram, 8-9

Selvfølgelig kan der opstå problemer med computeren, men med regelmæssig forebyggende vedligeholdelse kan du i vidt omfang undgå problemer.

I dette kapitel beskrives det, hvordan du kan sikre dig, at computeren altid fungerer optimalt. Desuden lærer du nogle af Compaqs service- og supportværktøjer bedre at kende.

Bemærk! Oplysningerne i dette kapitel gælder specifikt for Microsoft Internet Explorer, som er den standardbrowser til Internettet, der leveres sammen med computeren.

Hvad er forebyggende vedligeholdelse?

Med regelmæssig forebyggende vedligeholdelse kan du undgå flere almindelige computerproblemer.

Det er endda lettere at vedligeholde computeren, end du måske tror. Det kræver hverken specialværktøj eller specialviden. Et par grundlæggende procedurer får computeren til at fungere optimalt.

Grundlæggende forebyggende vedligeholdelse omfatter blandt andet følgende:

- Sikkerhedskopiering af filer
- Sletning af uønskede eller unødvendige filer
- Optimering af harddisken
- Aktivering af VirusScan

Du bør forebygge på denne måde med de anbefalede intervaller nedenfor eller oftere, hvis du bruger computeren meget.

Fremgangsmåde	Hypighed
Sikkerhedskopiering af filer (se Bemærk! nedenfor)	Hver måned
Sletning af uønskede filer	Efter behov
Optimering af harddisken	Hver måned
Aktivering af VirusScan	Efter behov

Bemærk! Hvis filerne indeholder meget vigtige data, bør du sikkerhedskopiere oftere.

Sikkerhedskopiering af filer

Du kan sikkerhedskopiere enkelte filer på medier såsom disketter, eller du kan lave en kopi af mange filer på cd (hvis du har et cd-rw-drev).

Sletning af uønskede filer

Jo mere du bruger computeren, jo flere filer oprettes der. Med tiden bliver harddisken fyldt, hvilket kan gå ud over ydelsen.

Du kan nemt finde ud af, hvilke filer der er gemt på computeren, og derefter rydde ordentligt op.

Tip

Hvis du er tvivl, bør du **ikke** slette en fil.

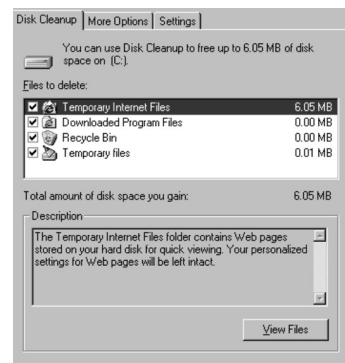
Aktivering af Diskoprydning

1. Dobbeltklik på ikonet **Denne computer** i menuen **Start**. Vinduet Denne computer vises.
2. Højreklik på den disk, som du vil rydde op på, og klik derefter på **Egenskaber** i pop-up-menuen.
3. Under fanen **Generelt** skal du klikke på **Diskoprydning**.
4. Klik på de filer, du vil slette.

Forsigtig! Når du sletter filer, skal du passe på, at du ikke kommer til at slette system- eller programfiler, bl.a. med disse filtypenavne: *.exe*, *.dll* og *.ini*.

5. Klik på **OK**.

Tip

Hvis du øger den mængde plads, der er til rådighed til mappen Temporary Internet Files, vil tidligere besøgte sider blive vist hurtigere, men den plads, der er til rådighed for andre filer på computeren, vil blive reduceret.

Forøgelse af den mængde plads, der er til rådighed til midlertidige internetfiler

1. Dobbeltklik på ikonet Microsoft Internet Explorer i menuen **Start**.
2. Klik på **Internet-indstillinger** i menuen **Funktioner**.
3. Klik på **Indstillinger** under Temporary Internet Files.
4. Klik på skyderen, og flyt den til højre, for at øge den mængde plads der er til rådighed til at gemme sider på.
5. Klik på **OK** for at anvende det, du har valgt.

Tip

Filen *Internet History* er en oversigt over de Websteder, du besøger. Hvis du har glemt en adresse, kan du finde den i listen *Oversigt*.

Vidste du at...

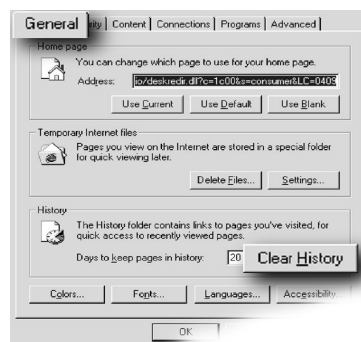
Med *Windows-guiden Vedligeholdelse* kan du få hjælpeprogrammerne til forebyggende vedligeholdelse til at køre automatisk med henblik på at:

- Få programmerne til at køre hurtigere
- Kontrollere harddisken for fejl
- Lave plads på harddisken

Sletning af filen *Oversigt*

Hvis du sletter filen *Oversigt*, frigøres der plads på harddisken.

1. Åbn Microsoft Internet Explorer.
2. Klik på **Internet-indstillinger** i menuen **Funktioner** i Internet Explorer.
3. Klik på fanen **Generelt**.
4. Klik på **Ryd oversigt**.
5. Klik på **OK** for at slette filen *Oversigt*.

Bemærk! Under *Oversigt* kan du angive det antal dage, siderne skal gemmes.

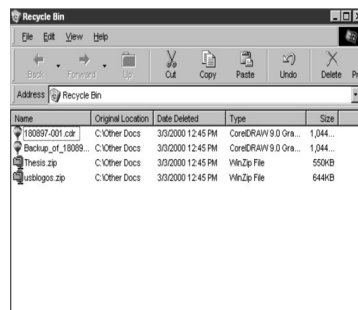
Slettede filer overføres til **Papirkurv**, men optager stadig plads på computerens harddisk. Når du tømmer papirkurven, slettes filerne permanent, så der frigøres plads på harddisken.

Tømning af papirkurven

1. Dobbeltklik på ikonet **Papirkurv** på skrivebordet i Windows.

▲ Forsigtig! Når du først har tømt papirkurven, kan filerne ikke længere gendannes.

2. Klik på bestemte filer, og tryk på **Delete**. Eller klik på menuen **Filer**, og klik derefter på **Tøm papirkurv** for at slette alle filerne.
3. Klik på **Ja**, for at bekræfte at de skal slettes.

Optimering af harddisken

Vidste du at...

Microsoft® Windows®-operativsystemer indeholder funktioner, der sikrer, at computeren bliver ved med at fungere optimalt.

Hvis du bruger ScanDisk, kan du kontrollere, om der er tekniske fejl på harddisken. Hvis det er tilfældet, kan du reparere de beskadigede områder.

Tip

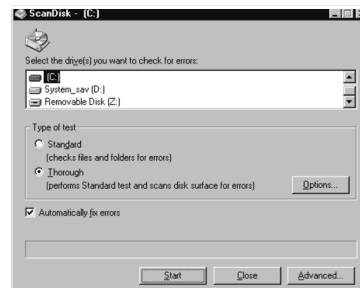
Det tager kortere tid at bruge ScanDisk og Diskdefragmentering, hvis du gør det regelmæssigt.

Brug af ScanDisk

Luk alle åbne programmer i systembakken – printer, Norton osv. (systembakken ses længst til højre på proceslinjen nederst på skærmen i Windows).

I Windows XP eller Windows 2000:

1. Gå ind i **Denne computer** via menuen **Start**.
2. Højreklik på det drev, du vil undersøge for fejl.
3. Vælg **Egenskaber**.
4. Klik på fanen **Funktioner** og derefter på **Undersøg nu**.
5. Vælg den type test, du vil køre.
6. Klik på **Start** for at begynde at scanne harddisken for fejl.
7. Klik på **OK**, når testen er afsluttet.

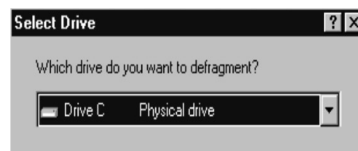
I tidligere Microsoft-operativsystemer:

1. Klik på knappen **Start** på proceslinjen i Windows, og peg på **Programmer, Tilbehør og Systemværktøjer**. Klik på **ScanDisk**.
2. Vælg det drev, du vil scanne.
3. Klik på **Start** for at begynde scanningen.

Når du optimerer computerens harddisk, flytter du filerne tættere sammen, så pladsen på harddisken udnyttes så effektivt som muligt. Det gør det muligt at afvikle programmer hurtigere, ligesom du hurtigere får adgang til harddisken.

Brug af diskdefragmentering

1. Luk alle åbne programmer.
2. Klik på **Start** på proceslinjen i Windows. I Windows XP skal du pege på **Alle Programmer** (i andre Windows-operativsystemer skal du pege på **Programmer**), **Tilbehør** og **Systemværktøjer** og klikke på **Diskdefragmentering**.
3. Vælg det drev, du vil defragmentere.
4. Klik på **OK** for at begynde defragmenteringen.

Bemærk! Hvis det er et stykke tid siden, du sidst har defragmenteret harddisken, kan det tage en time eller mere.

Antivirusprogram

Vidste du at...

Compaq sikrer dig antivirusscanning og gratis programopdateringer i 180 dage via en internetforbindelse.

Tip

Du bør jævnligt kontrollere muligheden for at hente opdateringer af antivirusprogrammet, så du hele tiden er beskyttet mod nye virus.

Brug af antivirusprogrammer

En virus er et program, som knytter sig til en fil på PC'en og derefter spredes fra en fil til en anden. Virus kan ødelægge data, forårsage at computeren ikke virker og vise irriterende eller stødende meddelelser. Visse virus kan være ubemærkede i meget lang tid, da de aktiveres på en bestemt dato eller på et bestemt tidspunkt.

Du kan beskytte computeren mod virus på følgende måder:

- Ved at scanne for virus på drev og disketter med et antivirusprogram.
- Ved jævnligt at sikkerhedskopiere filer til disketter, en separat harddisk eller et lagerdrev med stor kapacitet.
- Ved at skrivebeskytte disketter. En virus kan ikke inficere en skrivebeskyttet diskette.
- Ved altid at købe programmer, der stammer fra en pålidelig kilde, og kontrollere programmer for virus, før de installeres.
- Ved at bruge antivirusprogrammet til at kontrollere filer og programmer, der ligger på disketter, er vedhæftet e-mail-meddelelser eller hentes fra Internettet.
- Ved at deaktivere makroer på mistænkelige Microsoft Word- og Excel-filer. Disse programmer advarer dig, hvis det dokument, du er ved at åbne, indeholder en makro, som kan være virusinficeret.
- Ved jævnligt at opdatere dit antivirusprogram, så du hele tiden er beskyttet mod nye virus.

Genkendelse af en computervirus

En computervirus er et program, som beskadiger eller sletter filer eller programmer. Din computer kan blive “inficeret” med en virus, når du åbner et inficeret program eller en inficeret fil. Nedenstående ting kan være tegn på, at din computer er virusinficeret:

- Mærkelige tegn eller stødende meddelelser vises pludselig på skærmen.
- Meddelelser om fejl ved harddisk, hukommelse eller programmer.
- Beskadigelse af filer eller biblioteker uden nogen åbenlys forklaring.
- Underlige svar på kommandoer.
- Markant reduktion af computerens ydeevne eller programmernes hastighed.

Sådan fjerner du en computervirus

Hvis du har mistanke om, at din computer er virusinficeret, skal du omgående finde og fjerne virusen vha. et antivirusprogram.

Følg instruktionerne i antivirusprogrammet, og gør følgende:

1. Sluk computeren, og lad den være slukket i mindst 30 sekunder.
2. Tænd computeren, og scan for virus igen.

Godkendelser fra offentlige instanser

9

I dette kapitel

Bestemmelser, erklæringer og regulativer, 9-2

Godkendelser fra telefonselskaber, 9-5

Energinormer, 9-9

Dette afsnit omhandler de specielle bestemmelser, erklæringer og regulativer, der gælder for Compaqs produkter. Nogle vedrører kun bestemte lande.

Bestemmelser, erklæringer og regulativer

Erklæring fra Federal Communications Commission

Denne computer er testet i henhold til og overholder grænseværdierne for digitalt udstyr i Class B, som påkrævet i henhold til Part 15 i de amerikanske FCC-regler. Grænseværdierne er sat for at sikre beskyttelse mod forstyrrende elektrisk støj, når udstyret er placeret i tætbeboede områder. Computeren udvikler, bruger og kan udsende radiostøj, hvis den ikke installeres og benyttes i henhold til vejledningen, og den kan i så fald påvirke modtagelsen af radiosignaler. Der er ingen garanti for, at der ikke kan opstå radiostøj ved en given installation. Hvis udstyret udsender støj, som forstyrrer radio- eller tv-modtagelse (kontrolleres ved at tænde og slukke for apparatet), anbefales det, at brugeren forsøger at afhjælpe problemet på følgende måde:

- Drej antennen til radio og tv, eller flyt den.
- Flyt computeren længere væk fra radioen eller tv'et.
- Sæt computeren i en stikkontakt, der er på en anden kreds eller fase end radioen eller tv'et.
- Kontakt forhandleren (af computeren, radioen eller tv'et), og bed om assistance.

Ændringer

Ifølge FCC-reglerne skal brugeren informeres om eventuelle ændringer eller justeringer, der foretages i computeren, og som ikke udtrykkeligt er godkendt af Compaq Computer Corporation. I modsat fald risikerer brugeren af miste sine rettigheder over for Compaq.

Dette udstyr opfylder kravene i Part 15 i FCC-reglerne. To betingelser skal være opfyldt i forbindelse med betjeningen af udstyret: 1) Udstyret må ikke frembringe forstyrrende elektrisk støj, og 2) udstyret skal kunne klare alle former for elektrisk støj, inklusive generende og forstyrrende elektrisk støj.

Dette produkt identificeres på det del-, serie- eller modelnummer, der findes på produktet.

EU-erklæring (overensstemmelseserklæring)

Produkter, der er CE-mærket, opfylder kravene i EMC-direktivet (89/336/EØF) og lavspændingsdirektivet (73/23/EØF) samt i R&TTE-direktivet (1999/5/EF), hvis produktet har telekommunikationsfunktioner.

Overholdelsen af disse direktiver indebærer samtidig overholdelse af følgende europæiske normer eller regulativer (tallene i parentes viser de tilsvarende internationale standarder og regulativer):

- EN55022 (CISPR 22) – Elektromagnetisk støj
- EN55024 (IEC61000-4-2, 3, 4, 5, 6, 8, 11) – Elektromagnetisk immunitet
- EN61000-3-2 (IEC61000-3-2) – Grænseværdier for udsendelse af harmoniske strømme
- EN61000-3-3 (IEC61000-3-3) – Begrænsning af spændingsfluktuationer og flimrer i lavspændingsforsyninger
- EN 60950 (IEC60950) – Produktsikkerhed

Godkendelser fra telefonselskaber

Telekommunikationsenheder, godkendelser

Telekommunikationsenheden i computeren er godkendt til tilslutning til telefonnettet i de lande, hvis godkendelsesmærke er angivet på produktmærket nederst på computeren eller modemmet.

Hvis Country Select-softwaren følger med produktet, skal du bruge den til at konfigurere enheden til det aktuelle land. Hvis du vælger et andet land end det, du befinder dig i, kan modemmet risikere at blive konfigureret sådan, at det overtræder telekommunikationsdirektiverne/lovene i det aktuelle land. Desuden fungerer modemmet ikke korrekt, hvis der ikke vælges et korrekt land. Hvis der ved valg af land vises en meddelelse om, at dette land ikke understøttes, betyder det, at modemmet ikke er godkendt til brug og derfor ikke må bruges i dette land.

Udstyret er beregnet til at fungere med alle telefonnet i EU-området. Men udstyret kan have kompatibilitetsproblemer med visse forbindelser på de offentlige EU-telefonnet. Opringning med impulsring ved sløjfeafbrydelser er ikke beregnet til brug på et PSTN-net. Denne funktion understøttes kun med hensyn til PBX eller andet udstyr, der kræver pulsopringning. Kompatibilitet med nettet afhænger af softwarens kontaktindstillinger, der stilles automatisk ved valg af land. Hvis der skulle opstå problemer med netindstillingerne, skal du kontakte leverandøren af udstyret.

Disse to ikoner og de tilhørende erklæringer kan være placeret på pc'er og minitower-computere. Meningen er at vise, hvor du kan læse, hvilke regulativer om telekommunikation dit produkt overholder.

Dette udstyr er i overensstemmelse med Part 68 i FCC-reglerne. På undersiden af bærbare computere og på modemer i desktop-computere sidder der en etiket, som blandt andet indeholder oplysninger om produktets FCC-registreringsnummer og REN-nummer. Du skal opgive disse numre, hvis telefonselskabet beder om det.

REN-nummer (Ringer Equivalence Number)

REN-nummeret angiver, hvor mange enheder du kan slutte til telefonlinjen og få til at ringe, når nogen ringer til dig. I de fleste områder (men ikke alle), må der højst være fem (5,0) REN-numre for alle de enheder, der er tilsluttet telefonlinjen. Hvis du vil vide, hvor mange REN-enheder der kan tilsluttes, dér hvor du befinder dig, skal du kontakte telefonselskabet.

REN-nummeret for dette udstyr overstiger ikke 1,0.

Dette udstyr leveres sammen med et FCC-godkendt modulært stik med 6 positioner. Udstyret er beregnet til tilslutning til telefonnettet og lokale net via et kompatibelt modulært stik med 6 positioner, som opfylder kravene i FCC Part 68.

Hvis telefonudstyret forstyrrer telefonnettet, kan telefonselskabet midlertidigt afbryde din telefonlinje. Du vil, om muligt, få besked i forvejen. Men hvis det ikke kan lade sig gøre, får du besked snarest muligt. Du vil også få besked om dine muligheder for at klage til FCC.

Telefonselskabet kan foretage ændringer i installationer, udstyr og procedurer, der kan påvirke, hvordan dit udstyr fungerer. I så fald får du besked på forhånd, så du får mulighed for at undgå, at telefonforbindelsen afbrydes.

Hvis du har problemer med dette telefonudstyr, skal du kontakte det lokale telefonselskab og få oplysninger om service eller reparationer. Dit telefonselskab kan bede dig om at tage dette udstyr fra nettet, til problemet er afhjulpet, eller til du er sikker på, at udstyret ikke fungerer forkert.

Batterier

Du kan få oplysninger om udskiftning af batteriet hos en autoriseret Compaq-forhandler eller servicecyder.

Forsigtig! Smid ikke brugte batterier i skraldespanden. Aflever batterierne i de æsker, der er stillet frem mange steder, på en genbrugsstation eller send dem til en autoriseret Compaq Partner eller computerforhandler.

Advarsel

Computeren indeholder et batteridrevet-realtidsur. Der er fare for eksplosion og personskaade, hvis batteriet opbevares eller håndteres forkert. Prøv aldrig at oplade batteriet, adskille det, lægge det i vand eller udsætte det for åben ild.

Advarsel

Kun autoriserede serviceteknikere, der har gennemgået den nødvendige uddannelse hos Compaq, må reparere dette udstyr. Alle oplysninger om fejlfinding og reparation må kun udnyttes i forbindelse med mindre reparationer af delelementer/moduler i dette produkt. Pga. de forskellige kort og delkomponenters store kompleksitet må almindelige computerbrugere ikke selv forsøge at reparere komponenter eller foretage ændringer af printkort. Uautoriseret reparation kan medføre livsfare.

Energinormer

Godkendelsesinstansernes mærker findes på computeren.

Overholdelse af Energy Star

De Compaq-PC-produkter, der er mærket med Energy Star-logoet , overholder Energy Star Computers Program 2.0-standarden fra U.S. Environmental Protection Agency (EPA). EPA Energy Star-logoet betyder ikke påtegning af EPA. Som Energy Star-partner har Compaq Computer Corporation fastslået, at produkter, der er mærket med Energy Star-logoet, opfylder Energy Star-retningslinjerne for lavenergiapparater.

Energy Star Computers Program er skabt af EPA til fremme af lavenergiapparater og med henblik på at eliminere luftforurening gennem mere energieffektivt udstyr i hjem, kontorer og fabrikker. Compaq-produkterne opnår denne standard ved at reducere strømforbruget, når de ikke anvendes. Instruktioner i anvendelsen af energisparefunktionerne på computeren er placeret i afsnittet om strømstyring i den dokumentation, der fulgte med computeren.

Computerens strømstyringsfunktion understøttes på følgende operativsystem: Microsoft Windows-operativsystem.

Brug af computeren

Advarsel

I sjældne tilfælde kan personer, der lider af epilepsi, opleve ubehag eller ligefrem få anfald, når de ser på visse blinkende lys eller mønstre, som omgiver os i dagligdagen. På samme måde er de i fare for at få epileptiske anfald, når de ser på bestemte tv-billeder eller spiller bestemte computerspil. Selv om en bruger sagtens kan spille computerspil uden at opleve disse gener, kan det ikke tages til udtryk for, at vedkommende ikke er disponeret for eller lider af uopdaget epilepsi. Man bør søge lægehjælp, hvis man oplever følgende symptomer, når man spiller på computeren: synsforstyrrelser, muskelømhed, andre ufrivillige bevægelser, uopmærksomhed i forhold til omgivelser, mentale forstyrrelser og/eller krampeanfald.

Ordliste

I ordlisten kan du finde en beskrivelse af forskellige computerudtryk og -begreber.

1394-port En ny stiktype til tilslutning af eksternt udstyr, der overfører data ved en utrolig høj hastighed, f.eks. videokameraer. 1394-standarden synkroniserer lyd- og videofiler ved at levere data med den tilsigtede hastighed – i realtid. Se *eksternt udstyr*. Se også *USB-port*.

A

Acrobat Reader Program udviklet af Adobe Systems, der kan hentes gratis fra Adobes Websted (www.Adobe.com). Når du har Acrobat Reader, kan du få vist et elektronisk dokument i præcis det layout (skrifttyper, farver og grafik), som forfatteren havde tænkt sig. Uanset hvilket program dokumentet oprindeligt er oprettet i, kan det vises på alle computere, der har Acrobat Reader installeret, i samme øjeblik det er konverteret til PDF-format (hvis du modtager en almindelig fil vedhæftet en e-mail og vil se den i det oprindelige format, kan det kun lade sig gøre, hvis det program, som forfatteren har brugt, i samme eller en senere version og med de samme skrifttyper, er installeret på computeren). For at spare udgifter til trykning og porto vælger mange professionelle virksomheder, organisationer og foreninger at

sende nyhedsbreve ud til medarbejdere og medlemmer via Internettet. Med Acrobat Reader kan du se og udskrive nyhedsbrevet i det oprindelige format. Se *PDF*. Se også *skrifttype*.

adresseliste En elektronisk posttjeneste, hvor abonnenterne kan sende elektronisk post i form af e-mail til en enkelt adresse, hvor deres meddelelser kopieres og sendes videre til alle modtagerne på listen.

afslutningstekst Et område sidst i en session, der angiver, at der ikke er flere data i sessionen. Den første afslutningstekst på en cd fylder 6750 sektorer. Eventuelle efterfølgende afslutningstekster fylder hver 2250 sektorer, eller hvad der svarer til 30 sekunder.

afspilningsliste De numre fra en cd eller dvd, som du har valgt at spille.

Antivirusprogram Et program, der kan finde en virus på computeren og i de fleste tilfælde også reparere skaderne. Se *virus*. Se også *programværktøj*.

Application En teknisk betegnelse for et computerprogram. Se *program*.

B

bibliotek Se *mappe*.

bit Den mindste dataenhed – et enkelt ciffer (enten 1 eller 0). Se *byte*.

bitmap Definerer et visningsområde og farven på hver pixel eller bit i visningsområdet. GIF og JPEG er eksempler på filtyper til grafik, der indeholder bitmaps.

browser Et specialprogram, der søger efter, viser og henter tekst, grafik, lyd og video fra Internettet. Microsoft Internet Explorer og Netscape Navigator er to af de mest benyttede browsere.

buffer Et midlertidigt lagerområde i computerens hukommelse. Det fungerer som opbevaringsområde for forskellige former for data, der skal overføres. Herfra sendes dataene videre som en jævn strøm til den enhed, der styrer den permanente lagring af data. Bufferen sørger bl.a. for at forhindre underløb i forbindelse med brænding af cd'er.

bufferunderløb Det, der sker, når computeren ikke kan følge med den stadige strøm af data, der kræves ved brænding af en cd. Cd-brænderen har en intern hukommelsesbuffer, der beskytter mod afbrydelser og fald i hastigheden. Men hvis en afbrydelse varer længe nok til, at bufferen tømmes helt for data, kaldes det et bufferunderløb. Hvis det sker, afbrydes skrivningen til cd'en, og cd'en kan ikke bruges igen.

bug En designfejl i et computerprogram (kaldes også ofte en "bug"). Eftersom programmer ofte er omfattende og komplekse, kan der være mindre fejl i dem. Hvis en producent finder ud af, at der er en fejl i et

program, forsøger man som regel at udbedre fejlen hurtigst muligt. Den nødvendige udbedring leveres som regel i form af en rettellesfil eller reparationsfil, der normalt kan hentes på producentens Websted.

bulletin board (BBS)

En elektronisk opslagstavle på Internettet, hvor man kan indsætte beskeder til andre med samme interesser. Virksomheder og foreninger har ofte et BBS, hvor medlemmerne kan udveksle oplysninger og synspunkter.

byte Otte databit, der tilsammen udgør en datastreng, som computeren kan forstå. De fleste oplysninger opbygges af byte, som er standardenheden for data. Der kræves én databyte for at repræsentere et enkelt tegn, som du kan se på skærmen (et bogstav, tal, tegn eller andet symbol). Byten 01001000 repræsenterer f.eks. det store bogstav H. Se *bit*.

C

cd (compact disc) Medie, der bruges i en cd-afspiller (digitale musikindspilninger) eller i et cd-rom-drev (computerdata, f.eks. programmer). Begge cd-typer er skrivebeskyttede. Når der først er gemt data på dem, kan de kun afspilles eller læses.

CD Extra, CD Plus eller Enhanced CD

En multisession-cd, der indeholder en række lydspor i den første session og ét cd-rom xadataspor i den anden session. De øvrige egenskaber er defineret i Blue Book-standard. Et alternativ til såkaldt mixed-mode til kombination af standard cd-da-lyd, som kan afspilles i en almindelig cd-afspiller, og et computerprogram på en enkelt cd.

cd-boks Den plasticboks, som cd'er ofte opbevares i.

cd-boks, "cover" De papiromslag, der kan sættes ind i cd-boksen med oplysninger om, hvad der er gemt på cd'en.

cd-r (cd-recordable) Medie til et cd-r-drev. Der kan indspilles eller skrives data på en cd-r, men den kan ikke slettes.

cd-rom (skrivebeskyttet cd) Medie, der bruges i et cd-rom-drev. Dataene er skrivebeskyttede. De kan ikke slettes, og man kan ikke indspille hen over dem. Der er tre lag på disken. Fundamentet er et cirkelrundt stykke klar plastic, hvori der mekanisk er stemplet ganske små fordybninger, som de digitale data skrives i.

cd-rom-drev Et drev, der læser en cd-rom (eller musik-cd) ved at lade en laserstråle lyse ned i det klare plasticunderlag og derefter fortolke, hvordan laserlyset reflekteres af det skinnende aluminiumslag. Man kan ikke skrive data på en disk i cd-rom-drevet, kun læse fra den.

cd-rw (cd-rewritable) Medie, der bruges i et cd-rw-drev, til indspilning af data, der kan overskrives flere tusinde gange.

cd-rw-drev Et drev med tre lasere, der kan skrive til en cd-rw, slette dataene eller læse dataene. En laser med høj kapacitet smelter det krystallag, hvor der indspilles data. Et cd-rw-drev kan også læse cd-rom'er, cd-r'er og cd-rw'er. Det kan skrive på både cd-r'er og cd-rw'er.

chat En funktion på Internettet, hvor man kan skrive sammen med en anden (eller flere) i realtid. Når du skriver en meddelelse, vises den med det samme på den andens computer.

Ctrl+Alt+Delete Hvis man trykker på tasten **Ctrl** og holder den nede, trykker på tasten **Alt** og holder den nede og derefter trykker på tasten **Delete** og slipper alle tre taster, kan man lukke et program, der er låst (ikke svarer) (data, der ikke er gemt, går tabt). Hvis man trykker en gang til på **Ctrl+Alt+Delete**, kan man lukke en computer, der er låst eller optaget. Data, der ikke er gemt, slettes fra hukommelsen. Når computeren starter forfra, vises en fejlmeddelelse om, at Windows ikke blev lukket korrekt, hvorefter hele harddisken scannes for fejl. Inden du installerer nye programmer, skal du lukke alle åbne programmer. Du kan altså bruge **Ctrl+Alt+Delete** og lukke alle programmer, som kører i baggrunden, ét efter ét – bortset fra Windows Stifinder og systembakken. De to programmer bruges under installationen. Hvis du kommer til at lukke Windows Stifinder eller systembakken ved en fejltagelse, skal du lukke computeren. Genstart computeren, og luk programmerne igen. Sæt installationsdisken (cd eller diskette) i drevet, og følg vejledningen. Ved at lukke alle programmer, inklusive de programmer, der kører i baggrunden, sikrer du en ren installation uden filkonflikter.

D

data Informationer, der kan behandles af en computer.

database En samling ensartede data, hvorfra man let skal kunne udtrække de ønskede oplysninger.

dialogboks Et lille vindue, hvor brugeren skal angive bestemte oplysninger, før en kommando kan udføres digitalt.

disc-at-once En metode til skrivning på cd'er, hvor et eller flere spor skrives i en enkelt proces, og hvor cd'en lukkes, uden at der slukkes for den laser, der skriver dataene. Ikke alle cd-brændere understøtter disc-at-once.

disk Lagermedie med stor kapacitet, f.eks. harddisken inden i computeren og de mobile medier, der anvendes i f.eks. et zip- eller Jaz-drev.

diskbillede En enkelt stor fil, der er en nøjagtig gengivelse af hele datasættet og programmerne, som de forekommer på en cd, med både indhold og logisk format. Det kan være et ISO 9660-billede eller et andet format, udviklet af en bestemt producent, f.eks. .cif-formatet, der anvendes af Easy CD Creator.

diskette Et mobilt lagermedie med ringe kapacitet, der er fremstillet af bøjelig plasticfilm indkapslet i et hårdt plasticylster. Eftersom plasticfilmen er bøjelig, kaldes en 3,5"-diskette også ofte en "floppy disk" på engelsk. Se *floppy disk*.

diskettedrev Det drev, hvor der læses fra og skrives på en diskette.

dobbeltklikke At trykke på venstre museknap og slippe den igen hurtigt to gange efter hinanden for at åbne noget på skærmen.

drev En enhed, der kan læse fra og måske også skrive til et lagermedie. Det kan f.eks. være cd-rom, cd-r, cd-rw, dvd-rom, zip, diskettedrev og harddiske.

driver Software, der gør det muligt for operativsystemet at genkende og arbejde med de enheder, der er installeret i eller forbundet med computeren, f.eks. en printer. Der hører drivere til alle drev, der bruger mobile medier, og alle eksterne enheder. Du kan hente opdaterede drivere fra de forskellige

producenters Websteder. Se *drev* og *eksternt udstyr*. Se også *OS*.

DSL-modem Et modem, der opretter forbindelse til Internettet ved at bruge en digital abonnentlinje gennem et eksisterende telefonkabel af kobbertråd.

Dvaletilstand Computeren kan skifte til denne strømbesparende tilstand, når den er tændt, men ikke i brug i et bestemt stykke tid.

dvd-rom (skrivebeskyttet dvd) En disk på størrelse med en cd, der kan gemme film i fuld længde, musikvideoer og multimediespil til computeren med tredimensional grafik. Man kan få både ensidede og to-sidede dvd'er.

dvd-rom-drev Et drev, der kan læse en dvd. Drevet er kompatibelt bagud med cd-teknologien og kan derfor også læse ældre musik-cd'er, cd-rom'er, cd-r'er og cd-rw'er.

dvd-rw (dvd-rewritable) Medie, der bruges i et dvd-rw-drev, til indspilning af data, der kan overskrives flere tusinde gange.

E

eksternt udstyr Eksternt udstyr kan kobles til computeren. Det kan f.eks. være en skærm, tastatur, mus, joystick, scanner, printer eller et digitalt kamera. Se *komponent*.

e-mail (elektronisk post) Meddelelser, der sendes over Internettet.

Explorer Se *Microsoft Internet Explorer* og *Windows Explorer*.

F

fast opkobling En telefonlinje, der altid er tilsluttet modemmet (inden i computeren), og som giver konstant adgang til Internettet. Der bruges en separat telefonlinje til telefonopkald. Se *modem*.

faxmodem Et modem, der gør det muligt at sende og modtage fax på computeren. Modemet kan overføre dokumenter til en almindelig telefax og til andre computere med faxmodem. Det kan rundsende en fax til flere modtagere samtidig.

filtypenavn Et punktum og tre bogstaver efter filnavnet, der viser, hvilket program filen er oprettet i. Det kan f.eks. være *filnavn.doc*. Filtypenavnet *.doc* viser, at filen er oprettet i Microsoft Word.

floppy disk En ældre engelsk betegnelse for en diskette. Se *diskette*.

foto-cd Cd-format baseret på cd-rom-xa- og Orange Book Hybrid Disc-specifikationerne, der bruges til lagring af fotografier, så de senere kan vises og udskrives.

G

genvej Et ikon på skrivebordet i Windows, som du kan dobbeltklikke på for at starte et program. Uden genvejen skal du klikke på knappen **Start** på proceslinjen i Windows, pege på **Programmer** for at se en menu over de programmer, der er installeret på computeren, og klikke på det program, du vil starte. Det er let at oprette genveje til de programmer, du oftest bruger. Se *ikon* og *dobbeltklikke*.

genvejsmenu En menu, der vises, når du højreklikker på et ikon på skrivebordet eller

proceslinjen i Windows, et tomt område på skrivebordet, en markering i et dokument eller en fil i Windows Stifinder. Valgmulighederne i en genvejsmenu er de kommandoer, der oftest bruges i forbindelse med det element, du har højreklikket på. Se *højreklikke*.

GIF (udtales "gif"). Et filformat til grafik, der vises på Internettet. Det kan nemt genkendes på filtypenavnet *.gif*. Du kan gemme en GIF-fil fra et Websted på din computer. Peg på billedet med markøren, og klik med højre museknap. Der vises en genvejsmenu. Vælg **Gem billede som...** Nu vises dialogboksen **Gem som**. Vælg en mappe, giv filen et navn, og klik derefter på knappen **Gem**. Se *filtypenavn*. Se også *JPEG*.

grænseflade Et middel til kommunikation mellem to enheder. Operativsystemet (OS) fungerer som grænseflade, når en person og en computer kommunikerer med hinanden. Kaldes også interface. Ved kommunikation mellem to computere fungerer protokollen som grænseflade. Computere på World Wide Web bruger *http://* (hypertext transfer protocol). Se *OS* og *http://*.

grafik Billeder eller illustrationer, bl.a. tegninger, cirkeldiagrammer, søjlediagrammer, landkort, arkitektoniske og tekniske tegninger, modetegninger, noder, tegneserier, animerede billeder og fotografier. Hvis der er installeret et grafikkort, kan disse elementer vises på skærmen. Se *SVGA*.

grafisk grænseflade Kommunikation mellem en person og en computer via billeder. Med en pegeenhed, f.eks. en mus, kan du klikke på et ikon og på den måde fortælle computeren, hvad der skal ske. Se *ikon*. Se også *grænseflade*.

guide En del af et program, der hjælper dig gennem en vanskelig procedure, f.eks. med at

oprette en konto hos en internetudbyder eller et Websted på en server. I de fleste programmer på cd-rom er der en guide, der viser, hvordan programmet skal installeres.

H

harddisk Internt medie til permanent lagring af systemfiler, programmer, funktioner og datafiler. Harddisken består af flade, runde plader. På hver side af en plade sidder der et hoved, som flyder på en tynd luftpude hen over overfladen på den hurtigt roterende disk: På den måde læser hovedet de data, der er gemt elektronisk på disken, eller skriver data på den. Hvis computeren udsættes for voldsomme stød eller falder på gulvet, risikerer man, at et af hovederne falder ned på en plade og ødelægger harddisken.

harddiskdrev Kaldes normalt også bare harddisk. Det drev, hvorfra der læses og skrives på harddisken. Hvis du har en stor harddisk, kan den være opdelt i flere såkaldte partitioner. Hver partition har sit eget ikon og drevbogstav, hvoraf det første er C. Partition C: indeholder de filer, som computeren skal bruge for at starte. Der er ingen forudinstallerede filer på de andre partitioner.

hardware Computerens fysiske komponenter – de dele, som du fysisk kan røre ved. Se *software*.

højreklikke At trykke på højre knap på musen og slippe den hurtigt igen, så der vises en menu med forskellige valgmuligheder. Se *pop-up-menu*.

HTML (hypertext markup language)

Standardsprog til dokumenter, der er beregnet til at ses på World Wide Web med en browser. Specielle koder i dokumenterne angiver, hvor

andre elektroniske filer er placeret. Klik på hyperlinkene for at hoppe fra ét Websted til et andet. Dokumenter, der er formateret til en browser, kan genkendes på filtypenavnet .htm eller .html. Se *hyperlink*. Se også *filtypenavn*.

http:// (hypertext transfer protocol)

Denne protokol giver Webserveren besked om at finde det Websted, du har bedt om, så du kan se det på din computer. Din anmodning kommunikerer videre til computeren, når du indtaster noget med tastaturet eller klikker med musen. Du skal skrive adressen (URL) til Webstedet i adressefeltet i browseren eller klikke på en hyperlink på en Website. Computeren sender din anmodning videre til Webserveren ved at bruge protokollen til overførsel af hypertext. Derefter sender Webserveren anmodningen videre til andre servere og computere, der er tilsluttet World Wide Web. Servere og computere over hele verden kan genkende samme protokol. Det er det fælles sprog, der gør World Wide Web muligt. Se *URL*, *browser*, *hyperlink* og *server*.

hyperlink En integreret forbindelse eller kæde til et andet dokument eller Websted. Når du peger på en hyperlink (farvet tekst eller et billede) med markøren, vises en lille hånd . Når du klikker på hyperlinken, vises det nye dokument eller Websted i browseren. Se *HTML*.

I

ikon Et lille billede, der repræsenterer en menukommando, en fil, et program, et værktøj eller eksternt udstyr.

indlæse, hente At hente filer fra en anden computer på Internettet.

indledningstekst Et område i starten af hver session i en brændbar session, hvor der ikke skrives data, men senere indsættes en indholdsfortegnelse til sessionen. Indledningsteksten skrives, når sessionen lukkes, og fylder 4500 sektorer på cd'en, hvilket svarer til ca. et minut. Indledningsteksten indeholder også den næste adresse på cd'en, hvor der kan skrives data. På den måde kan der tilføjes flere sessioner senere, medmindre cd'en er lukket.

interaktiv Et computerprogram, der reagerer på dine instrukser efter samme princip som en samtale. Du giver computeren instrukser, og den udfører den ønskede handling (eller beder om flere oplysninger). Computerspil og multimedieprogrammer til selvstudium er eksempler på interaktive programmer.

Internet En verdensomspændende samling af computernetværk, der er indbyrdes forbundet, så brugerne kan udveksle elektroniske oplysninger.

Internet Explorer Se *Microsoft Internet Explorer*.

Internettastatur Et tastatur, der minder om et almindeligt tastatur til en skrivemaskine, men det er udstyret med specielle knapper, der er programmeret til at oprette forbindelse til Internettet.

Internetudbyder Et firma, der sælger adgang til Internettet. For at kunne udnytte deres ydelse skal du have den nødvendige software fra udbyderen, et brugernavn, en adgangskode og et telefonnummer, som du ringer til for at få forbindelse til Internettet.

J

joystick En styrepind, der kan bevæges i alle retninger og styre markørens eller andre objekters bevægelser på skærmen. Den bruges specielt til computerspil, hvor man kører bil, flyver eller skyder på objekter på skærmen.

JPEG (udtales "J-peg"). Et filformat til grafik, specielt fotografier, der vises på Internettet. Det kan nemt genkendes på filtypenavnet *.jpg*. JPEG-filer, der kan rumme flere oplysninger pr. pixel end GIF-filer, bruges til komplekse billeder med høj opløsning. Se *GIF*.

K

kabelmodem Et modem, der giver adgang til Internettet via en kabeludbyder. Med fast forbindelse til Internettet sker dataoverførslen med høj hastighed og stor kapacitet.

kæde Se *hyperlink*.

klikke (venstreklikke) At trykke på den venstre museknap og slippe den hurtigt igen for at vælge noget på skærmen.

komponent En enhed, der er installeret inden i computeren. Det kan f.eks. være cd-rom, cd-r, cd-rw, dvd-rom, zip, diskettedrev og harddiske, hukommelseschip, modem, grafik- og lydkort. Se *eksternt udstyr*.

kryptere At oversætte data til en hemmelig kode. Du skal have adgang til en hemmelig nøgle eller adgangskode for at kunne læse en kodet fil. Se *sikkert Websted*.

L

logge på At få adgang til et computernetværk eller Internettet ved at indtaste et brugernavn og en adgangskode. Se *netværk*.

lukke disk At "lukke" en disk, når man er færdig med at skrive til den eller brænde data på den, så der ikke kan skrives flere data på den. Dette sker, når den indledende tekst til den sidste session skrives.

lukke session Når en session lukkes, skrives oplysninger om dens indhold i indholdsfortegnelsen på cd'en, og der skrives en indlednings- og afslutningstekst, så cd'en er klar til næste session.

M

maksimere At forstørre skærmbilledet (eller maksimere et vindue) i et Windows-baseret program ved at klikke på knappen **Maksimer** – knappen med et åbent rektangel i øverste højre hjørne af et vindue, der ikke er maksimeret. Se *Microsoft Windows*. Se også *minimere*.

mappe Repræsenteres af et ikon, der ligner en gul arkivmappe. En mappe på computeren kan indeholde andre mapper (undermapper) og filer. Både i MS-DOS og i de første versioner af Microsoft Windows kaldtes mapper for biblioteker eller kataloger, mens undermapper hed enten underbiblioteker eller underkataloger.

markør Den blinkende lodrette streg på skærmen, der viser, hvor det næste tegn sættes ind, når du skriver.

microprocessor En silikonechip i computeren, der behandler de instrukser og data, der modtages fra inputenheder (f.eks. tastaturet og musen) og sørger for at kommunikere dem videre til outputenheder (f.eks. skærmen, højttalere og printeren).

Microsoft Internet Explorer En Webbrowser, der er udviklet af Microsoft Corporation. Se *browser*.

Microsoft Windows Verdens mest almindeligt anvendte operativsystem til computere. Vinduer og ikoner anvendes i vidt omfang i systemet. Alle programmer og åbne filer, der kører på computeren, vises i separate vinduer. I stedet for at huske kommandoer kan du nøjes med at klikke på ikonerne, når du kommunikerer med computeren. Hvis du klikker på knappen **Minimer**, ændres programvinduet til en knap på proceslinjen. Hvis du klikker på knappen på proceslinjen, vises programvinduet igen. Du kan have flere vinduer åbne samtidig og skifte mellem dem ved at trykke på **Alt+Tab** (tryk på **Alt**, hold den nede, og tryk derefter på **Tab**, før du slipper begge knapper igen). Der vises en palet med et ikon for hvert program. Klik på ikonet for det program, du vil skifte til.

minimere At formindske et vindue med et aktivt program til et ikon på proceslinjen i Windows ved at klikke på knappen **Minimer** – knappen med minustegnet i vinduets øverste højre hjørne. Klik på knappen på proceslinjen for at se vinduet igen. Se *Microsoft Windows*. Se også *maksimere*.

modem En enhed i computeren, der gør det muligt at overføre data via en almindelig telefonlinje til en anden computer.

MP3 Filtypenavnet til MPEG (udtales “M-peg”) audio layer 3-lydfiler. De kan nemt genkendes på filtypenavnet *.mp3*. Dette format komprimerer lyd-data fra en cd med stereomusik til 1/12 af den oprindelige størrelse, uden at det går ud over lyd-kvaliteten. På grund af den ringe størrelse kan MP3-filer nemt overføres via Internettet. Du kan overføre enkelte numre eller en hel cd i MP3-format til computeren. Se *filtypenavn*.

MPEG Forkortelse for Motion Picture Experts Group. Denne organisation udarbejder standarder til komprimering af spillefilm, bl.a. MPEG1 og MPEG2.

multimedier To eller flere medieformater, der kombineres, f.eks. tekst, grafik, animation, lyd eller billede.

multisession En metode, hvorved der overføres data trin for trin til en cd i mere end én brændings-session. Hvis data er kædet sammen fra en session til den næste, opfattes alle data på en multisession-cd som en del af en enkelt, logisk struktur, når cd'en læses i et cd-rom-drev, der er beregnet til denne cd-type. Multisession er ikke det samme som pakkeskrivning.

mus En enhed, som du bevæger rundt på skrivebordet (eller en musemåtte) for at flytte pilen eller markøren på skærmen. Klik for at vælge et element, dobbeltklik for at starte et program, og højreklik for at se en genvejsmenu. Se *musemarkør* og *markør*. Se også *klikke*, *dobbeltklikke* og *højreklikke*.

musemarkør Den pil på skærbilledet, som flytter sig, når du bevæger musen.

musikprogram Programmer til komposition og redigering af musik. Hvis du spiller en melodi på et synthesizerkeyboard, der er tilsluttet computeren, oversætter

musikprogrammet det, du spiller, til et partitur. Musikprogrammer opretter MIDI-filer.

N

Når du indtaster en adresse på et Websted i adressefeltet i en browser, giver Internet-protokollen Webserveren besked om at finde det sted, du anmoder om, og overføre filerne til din computer, så du kan se dem på skærmen.

navigere At bevæge sig rundt på et Websted eller i et onlinedokument ved at klikke på de viste hyperlinks. Se *hyperlink*.

Netscape Navigator En Webbrowser, der er udviklet af Netscape Communications Corporation. Se *browser*.

netværk To eller flere computere, der er forbundet med hinanden, så de kan dele ressourcer som programmer, filer og printere.

NIC (network interface card, netværks-kort) Et kredsløbskort til computeren eller et kort, der er installeret i computeren, så den kan kobles til et netværk. Personlige computere og arbejdsstationer på lokale netværk (LAN) er typisk udstyret med et netværkskort, der er specielt beregnet til LAN-transmissions-teknologi, f.eks. Ethernet og Token Ring.

nyhedsgruppe En diskussionsgruppe på Internettet, hvor man kan indsende eller læse meddelelser om tusindvis af emner.

nyhedslæser Et program, som bruges til at læse meddelelser fra eller sende meddelelser til nyhedsgrupper. Standardprogrammet på din computer er Microsoft Outlook Express.

nyhedsserver En server, der modtager Usenet-nyheder (alle de enkelte meddelelser, der indsamles fra 100.000 nyhedsservere

verden over). Du får adgang til nyhedsserveren via din internetudbyder. Se *nyhedsgrupper*.

O

on the fly (direkte) Det engelske udtryk “on the fly” betyder, at der skrives direkte fra kilddata til cd-data, uden at der først skrives et diskbillede.

online At kommunikere med en anden computer via et modem eller netværk. Du er online, når du logger på og opretter forbindelse. Du er offline, når du mister eller selv afbryder forbindelsen. Se *modem* og *netværk*.

onlinehjælp En håndbog, der vises på skærmen. Du kan slå op i den, hvis du får brug for hjælp, mens du arbejder i et program. Du får adgang til den via menuen Hjælp øverst på skærmen. Klik på knappen Start på proceslinjen i Windows for at få adgang til Hjælp til operativsystemet.

opstart Start eller genstart af computeren. Under startprocessen indlæses der informationer i computerens hukommelse. Uden dem kan computeren ikke fungere ordentligt. Se *systemhukommelse*.

OS (operativsystem) Det interface, der tillader en person og en computer at “tale” med hinanden. Microsoft Windows er det mest almindelige operativsystem. Du finder rundt i systemet via ikoner, menuer og dialogbokse. Du kan give computeren kommandoer og svare på spørgsmål ved at bruge musen og tastaturet. Se *Microsoft Windows*. Se også *grænseflade*.

overføre At sende filer til en anden computer på Internettet.

overspændingsrelæ En enhed, der beskytter computeren mod udsving i netspændingen. Overspændingsrelæet regulerer spændingen til computeren og forhindrer, at pludselig højspænding beskadiger udstyret.

P

pakkeskrivning En metode, hvor der skrives data på en cd i små trin ad gangen. Pakkerne kan være af fast eller variabel længde. Roxios DirectCD-software understøtter pakkeskrivning. Sammenlign med *track-at-once* og *disc-at-once*.

pakket fil (zip-fil) En fil, der er komprimeret, så den fylder mindre vha. et specielt program, f.eks. WinZip, der er udviklet af Niko Mak Computing. Et arkiv (en gruppe sammenhørende filer, der er pakket som en zip-fil), kan overføres som en fil vedhæftet en e-mail betydeligt hurtigere, end filer kan overføres enkeltvis. Et arkiv fylder også væsentlig mindre på disken. En zip-fil genkendes nemt på filtypenavnet *.zip*. Et arkiv indeholder et selvudpakkende program med filtypenavnet *.exe* (står for “executable”, dvs. en programfil, der kan udføres). Når du dobbeltklikker på *.exe*-filen, viser en guide dig, hvordan du pakker filerne ud. Se *filtypenavn* og *guide*.

parallel port Et stik bag på computeren til tilslutning af et parallelt kabel til en parallel enhed, f.eks. en printer. Der overføres data, én byte ad gangen, gennem otte datakabler (et for hver bit i byten). Alle otte bit overføres side om side og når frem samtidig. En parallel port er hurtigere end en seriel port, som overfører data én bit ad gangen. Se *byte*. Se også *seriel port*.

pauseskærm Et billede eller mønster, der

viser sig og bevæger sig på skærmen, når computeren står tændt, uden at du bruger den i et bestemt stykke tid. Oprindeligt skulle pauseskærmene beskytte skærmen, men nu bruges de kun for sjov.

PDF (portable document format) Et filformat, hvor alle elementer i et trykt dokument er samlet som et elektronisk billede, som du kan få vist, navigere rundt i, udskrive eller sende til andre. PDF-filer oprettes med Adobe Acrobat, Acrobat Capture eller tilsvarende programmer. For at se og bruge filerne skal du have Acrobat Reader, som du nemt kan hente fra Internettet. Når du først har hentet Reader-programmet, starter det automatisk, hver gang du vil se en PDF-fil.

Plug and Play En funktion, der første gang blev indført i Windows 95, og som gør det lettere at bruge visse eksterne enheder. Når enheden er installeret (i overensstemmelse med vejledningen fra producenten), kan du koble den til computeren uden først at slukke for computeren. Operativsystemet registrerer automatisk den nye enhed (hvis du skal tilslutte en enhed, der ikke er Plug-and-Play, skal du slukke computeren og starte den igen, før computeren kan registrere den nye enhed). Se *eksternt udstyr*.

pop-up-menu En liste med valgmuligheder eller kommandoer, der vises, når du højreklikker på et ikon på skrivebordet eller proceslinjen, på et tomt område på skrivebordet eller på en fil i Windows Stifinder. Se *højreklikke*.

proceslinje Se *Windows-proceslinje*.

processor (egentlig en mikroprocessor). Computerens hjerne. Se *mikroprocessor*.

produkt nøgle En unik række bogstaver og tal, der identificerer en bestemt programpakke,

som du køber. Du bliver bedt om at indtaste produkt nøglen, når du installerer programmet. Når du registrerer programmet, sendes produkt nøglen til producenten, hvor den registreres i en kundedatabase. Samtidig med registreringen træder produktgarantien i kraft. Når du anmoder om teknisk support pr. telefon, bliver du bedt om at oplyse produkt nøglen. Derefter sammenligner teknikeren den med oplysningerne i databasen, for at finde ud af om du er berettiget til at modtage support. Derfor er det en god idé at notere alle produkt nøgler ned, så du altid kan få den nødvendige support. De kan sammenlignes med serienumrene på hardware. Se *software*. Se også *hardware*.

program En samling instruktioner, der er skrevet i usynlig kode, og som fortæller hardwaren, hvilke opgaver der skal udføres. Nogle programmer installeres allerede på fabrikken som ROM-chips, der ikke kan ændres. Uden dem kan mikroprocessoren ikke fungere korrekt. Programmer af denne type kaldes firmware. De fleste programmer installeres som software fra bærbare lagringsmedier. Ordet "program" anvendes dog normalt om en bestemt type software: Applikationer, der opretter datafiler. Se *hardware* og *software*.

programværktøj/hjælpeprogram Et lille program, der hjælper computeren med at styre systemressourcerne, så alting fungerer optimalt. Det kan f.eks. være antivirusprogrammer, diagnostiske programmer, programmer til sikkerhedskopiering af filer, komprimering af filer eller skrifttypestyring.

R

RAM (Random Access Memory)

Computerens systemhukommelse. Den indeholder en kopi af operativsystemet (OS), de programmer, der kører på computeren, og de data, der behandles. RAM er midlertidig hukommelse, som slettes, når der slukkes for computeren. Jo mere RAM computeren er udstyret med, jo hurtigere reagerer programmerne. Se *systemhukommelse*, *OS*, *program*. Se også *ROM*.

ROM (Read Only Memory) Hukommelse, der indeholder de grundlæggende instruktioner til mikroprocessoren. ROM er permanent hukommelse, som ikke slettes, når der slukkes for computeren. Eftersom du ikke kan skrive til eller ændre ROM, omtales den også som skrivebeskyttet. Se *mikroprocessor*. Se også *RAM*.

rulle At flytte informationer gradvist hen over skærmen, når et dokument eller en Webside er for lang til, at det hele kan ses på én gang. Der vises rullepaneler langs med vinduets højre og nederste kant. Når der er rullepile yderst i panelerne, betyder det, at nogle oplysninger ikke kan ses i vinduet. Klik på en af pilene for at rulle informationerne ind, så de kan ses. Se *klikke*.

rullemenu En samling valgmuligheder eller kommandoer, der ruller ned som en samlet liste, når du klikker på menulinjen eller Pil ned i en dialogboks.

rullemus En mus med et rullehjul (mellem de to museknapper), der gør det muligt at rulle automatisk gennem lange dokumenter eller Websider. Se *rulle* og *mus*.

S

scanner En enhed, der omdanner trykte dokumenter og fotografier til digitale billeder. Ved at bruge OCR-programmer (optical character recognition) og programmer til fotobehandling kan du gemme og redigere billederne på computeren.

seriel port Et lille stik bag på computeren (eller på tastaturet) til tilslutning af et tyndt kabel til en seriel enhed, f.eks. en mus. Serielle enheder overfører data, én bit ad gangen, gennem et datakabel. Et serielt kabel indeholder to ledninger til tovejskommunikation (der kan sendes og modtages oplysninger samtidig). Se *bit*. Se også *parallel port*.

server En computer med en stor harddisk, der betjener (leverer information til) andre computere, der er tilsluttet den via et netværk. I et LAN (local area network) kan flere computere i samme rum eller alle computere i en kontorbygning være tilsluttet en server. Alle bruges filer gemmes på serveren. Internettet er verdens største computernetværk. Netværket består af servere. Når du sender eller modtager en e-mail, overføres den via en række servere, som både afsenderens og modtagerens computere er tilsluttet via modem.

shareware Software, som du kan afprøve, før du køber den. Efter en vis prøveperiode, normalt 30 dage, fjernes de installerede filer automatisk, medmindre du betaler for det. Du kan hente shareware fra Internettet. Se *software*.

Sikkerhedskopiering Kopiering af filer, så man ikke risikerer at miste data, hvis de oprindelige filer går tabt eller beskadiges. Sikkerhedskopier kan gemmes på harddisken,

en diskette, zip-disk eller en cd-r-disk. Det anbefales jævnligt at sikkerhedskopiere alle datafiler på et lagringsmedie, der kan gemmes et andet sted end på computeren, fordi det trods alt kan ske, at harddisken går i stykker.

sikkert Websted Et Websted, hvor data er krypterede, så man ikke risikerer, at brugere uden den fornødne tilladelse kan få adgang til dem. Hvis du køber varer over Internettet, bliver du bedt om at udfylde en elektronisk blanket med oplysninger om dit navn, din postadresse, e-mail-adresse og dit kreditkort. Når du derefter sender oplysningerne til et sikkert Websted, svarer det til at videregive de samme oplysninger pr. telefon, hvis du f.eks. bestiller varer fra et katalog (du bør aldrig sende dit CPR-nr. over Internettet på denne måde). Se *kryptere*.

skrifttype En komplet samling bogstaver, tal, tegn og symboler i et bestemt skriftsnit. Når du bruger et tekstbehandlingsprogram, kan du vælge mellem en lang række forskellige skrifttyper og på den måde sætte dit eget præg på dine dokumenter.

skrivebord Se *Windows-skrivebord*.

software Et program, som kan installeres på computeren fra en diskette, cd, dvd, zip-disk eller Internettet. Softwaren kan opgraderes eller fjernes igen. Den kan indeholde systemfiler til et operativsystem (OS), en applikation til oprettelse af datafiler, en funktion, der får computeren til at køre mere effektivt, eller et spil. Se *OS*, *datafil* og *programværktøj*.

søgemaskine Et program på Internettet, der gør det muligt at søge efter oplysninger i store databaser. Du kan søge efter enkelte nøgleord eller flere ord ad gangen. Se *database*.

spilport Et stik bag på computeren til tilslutning af gamepad, joystick eller rat. Se *joystick*.

spor Hver gang du skriver til en cd, oprettes der mindst ét spor umiddelbart efter et mellemrum. En session kan bestå af et eller flere spor, og sporene i en session kan være ens eller af forskellig type. En såkaldt mixed-mode-cd indeholder f.eks. både data- og lydspor.

standard Den indstilling, som er valgt automatisk i computeren, og som benyttes, når du ikke selv angiver noget andet. Hvis du f.eks. skal udskrive et dokument, kan du i dialogboksen Udskriv angive, hvilke sider du vil udskrive (standardindstillingen er Alle), og hvor mange kopier der skal udskrives (standardindstillingen er 1). Du kan ændre indstillingerne, og du kan angive, at nye indstillinger skal være standard.

stationær computer (kaldes også desktop-computer) En personlig computer, der er beregnet til at stå på et bord. Man kan ikke flytte rundt med den som med en bærbar computer eller notebook-computer.

sti En række oplysninger, der dirigerer operativsystemet frem til en fil. C:\Windows\Skyer.bmp er f.eks. stien til en bitmapfil med navnet Skyer. Den findes i mappen Windows på drev C.

surfe At hoppe fra et sted til et andet på Internettet ved at klikke på hyperlinks, mens man leder efter interessante emner. Man kan søge målrettet efter bestemte oplysninger, men når man "surfer", er det gerne lidt mere på må og få. Man kan få lang tid til at gå med bare at klikke på det, man nu synes ser spændende ud undervejs. Se *hyperlink*.

SVGA (super video graphics array) En standard for en computerskærm, der giver højere opløsning og bedre farvedybde end VGA. Et billedes opløsning (tydelighed og skarphed) bestemmes af, hvor mange pixel der kan vises pr. kvadrattomme. Farvedybden bestemmes af det antal farver (fra 256 til 16 millioner), der kan vises samtidig. Både pixel- og farveantal begrænses af, hvor meget hukommelse der er til rådighed til skærmen i et SVGA-system.

systemfil En ressourcefil, der indeholder ressourcer, som operativsystemet skal bruge, f.eks. skrifttyper, ikoner og de almindelige dialogbokse.

systemhukommelse RAM-hukommelseschip i computeren. Hver eneste program, du starter, og hver eneste fil, du åbner, skal kopieres fra en lagerdisk, cd eller diskette til systemhukommelsen. Derfor er mængden af systemhukommelse i computeren afgørende for, hvor mange programmer du kan køre, og hvor mange data der kan behandles samtidig. Hukommelsesstørrelse måles i megabyte (1 million byte eller tegn) data. De fleste moderne personlige computere leveres med mindst 32 MB systemhukommelse – det er samtidig det, der anbefales som minimum, hvis man vil arbejde med Windows-baserede programmer. Du kan selv installere ekstra hukommelse (se “Computeropgraderinger” i denne håndbog). Se *RAM*. Se også *byte*.

U

URL (uniform resource locator)

Adressen på et Websted, f.eks.
www.compaq.dk.

USB-port (universal serial bus port) Et stik til tilslutning af flere enheder, der kører med særlig høj hastighed. USB-porte er så småt ved at erstatte serielle og parallelle porte, bl.a. fordi de gør en række stik og kabler overflødige (flere USB-enheder kan serieforbindes i en såkaldt daisy chain og dele samme port). Windows 98 indeholder en indbygget driver til USB-enheder. Windows 2000 indeholder en ny USB-standard, der er 40 gange hurtigere end den forrige standard.. Se *seriel port* og *parallel port*. Se også *eksternt udstyr* og *driver*.

V

V.go-standard En standard, der blev vedtaget i 1998 som et kompromis mellem to konkurrerende teknologier for 56 kbps-modemer (hvis dit modem ikke opfylder kravene i V.90-standarden, kan du besøge producentens Websted og hente en softwareopdatering).

vindue Et indrammet område, der vises på skrivebordet i Windows, når du vælger et element eller åbner et program.

virus Et program, der udelukkende er skrevet for at gøre skade på computere. En virus kan vise sig på mange måder, f.eks. som underlige meddelelser på skærmen. Den kan også ødelægge data på harddisken eller få harddisken til at bryde sammen. Nogle virusformer viser sig i en eller anden form på computeren med det samme, mens andre først aktiveres på en bestemt dato. Se *antivirusprogram*. Se også *program*, *harddisk* og *harddiskdrev*.

W

WAV Et filformat til lagring af musik. WAV-lydfiler genkendes nemt på filtypenavnet *.wav*. Microsoft og IBM udviklede oprindeligt formatet til Windows-baserede programmer, der understøtter lyd. Se *filtypenavn*.

Web Se *World Wide Web*.

Webbrowser Se *browser*.

Windows Stifinder Et filstyringsprogram, hvor du kan se hele mappestrukturen på computeren og alle filer og undermapper i de enkelte mapper. Det er specielt en fordel at kunne se strukturen på denne måde, når man kopierer og flytter filer. Du kan åbne mappen med den fil, du vil flytte eller kopiere, trække filen til en ny mappe og slippe den dér. Stifinder åbnes, når du trykker på knappen **Start** og peger på **Programmer**. Du kan oprette en genvej til Windows Stifinder.

Windows Se *Microsoft Windows*.

Windows-proceslinje Den bjælke, der vises langs skærbilledets nederste kant, når computeren har fuldført startprocessen. Knappen **Start** findes længst til venstre på proceslinjen, mens systembakken (der indeholder ikoner og computeruret) ses længst til højre. Programmer, der kører, men er minimeret til knapper, vises midt på proceslinjen.

Windows-skrivebord Det første skærbillede, der vises, når computeren er færdig med startproceduren. På skrivebordet er der ikoner (små billeder), der repræsenterer elementer i operativsystemet (f.eks. Papirkurv), genveje til programmer, der er installeret på computeren, og genveje til mapper og filer. Se *genvej*.

World Wide Web Et system bestående af internetservere, der understøtter dokumenter i HTML-format. Se *HTML*. Se også *server*.

Z

Zip-disk Mobilt lagringsmedie med høj kapacitet, der fremstilles af Iomega Corporation.

Zip-drev Det drev, hvor der læses fra og skrives på en zip-disk. Et zip-drev kan være internt (installeret inden i computeren) eller eksternt (en eksternt enhed). Et eksternt zip-drev er bærbart.

Indeks

Symbols

@-tegn 4-8
"vækning" af computeren 3-11

A

adgangskode
 Klassifikationsfilter 4-6
adgangskode, husk 4-7
advarsel, batteri 9-8
afbryderknap, højttalere 3-16
Antivirusprogram
 brug af 8-9
 genkendelse af en virus 8-10
 sådan fjerner du en virus 8-10
automatisk rulning 3-15

B

batteri
 advarsel 9-8
 udskiftning 9-8
browser 8-1

C

cd
 Jewel Case Creator 6-13

 kopiering 6-8
 oprettelse 3-21
 oprettelse af en data-cd 6-7
 oprettelse af en lyd-cd 6-6
CD Creator
 oprettelse af cd'er 3-21
cd-rom/dvd-rom
 rengøring 7-6
 Windows kan ikke finde driveren 7-6
cd-rom-/dvd-rom-drev
 isætning af en cd eller dvd 3-19
cd-rom-drev
 isætning af en disk 3-18
 udtagning af en disk 3-19
cd-rw-drev
 egenskaber 6-2
 isætning af en disk 6-2
 knappen Isæt/Skub ud 6-2
 sikkerhedskopidisk 3-21
 udtagning af en disk 6-2
cd-rw-skuffe, problemer med 6-2
Class B, grænseværdier for digitalt udstyr i 9-2
Compaq
 Websted 1-4
computer
 problemer 8-1

D

- data-cd
 - oprettelse 6-7
- DirectCD
 - formatering 6-10
 - navngivelse af cd'er 6-10
 - oprettelse 6-9
 - tilføjelse af data 6-12
 - udskubning af en cd 6-12
- diskdefragmentering
 - brug af 8-8
- diskette
 - drev, brug af 3-17
 - printerinstallation 2-7
 - problem med omformatering 7-7
 - udtagning 3-19
- diskettedrev
 - meddelelse om diskfejl 7-7
- diskfejl 7-7
- drev
 - cd-rom 3-17, 3-18
 - cd-rw 3-17, 3-18, 6-2
 - deling 2-12
 - diskette 3-17
 - dvd-rom 3-17, 3-18
 - harddisk 3-17
 - zip 3-17
- dvaletilstand 3-11
 - problem 7-9
- dvd-rom
 - afspilning af en film 3-20

E

- Easy CD Creator 4
 - installation 6-3
- eksterne enheder
 - tilslutning 2-3
- e-mail 4-7
 - “endelser” 4-8
 - adressekriterier 4-8

- afsendelse 4-8, 4-9
- afsendelse af en vedhæftet fil 4-10
- brug af 4-8
- definition 4-7
- Feltet Emne 4-9
- Feltet Til... 4-9
- funktioner 4-10
- Hotmail 4-7
- Indbakke 4-9
- indtastning af meddelelser 4-7
- kan ikke leveres 4-7
- knappen Luk 4-9
- Meddelelse/Ny meddelelse 4-9
- meddelelsesvindue 4-9
- modtagelse 4-8
- Ny post 4-9
- Outlook Express 4-7
- Send og modtag 4-7
- tasten Delete 4-9

- Energy Star Computers Program 9-9
- erklæringer
 - EU 9-4
 - FCC 9-2
- EU, erklæring 9-4

F

- fax
 - fejl på forbindelsen 7-20
 - problemer med at sende/modtage 7-20
- FCC-ændringer 9-3
- FCC-erklæring 9-2
- filer
 - adgang på et netværk 2-12
 - deling 2-12
 - sikring 2-11
 - sletning 8-2, 8-3
- filer, adgang med mus 3-14
- forebyggende vedligeholdelse 8-1, 8-3
- aktivering af VirusScan 8-2
- diskdefragmentering 8-8
- oprettelse af sikkerhedskopier 8-2

- optimering af harddisken 8-2
- ScanDisk 8-7
- sletning af filer 8-2
- fremstilling af en kopi af en cd 6-8
- funktionstasterne F1 til F12 3-2

G

- garanti 1-4

H

- harddisk
 - beskadiget 7-16
 - brug af 3-17
 - fastlæggelse af størrelsen 5-6
 - fejl 7-11, 7-17
 - lagring af systemfiler 3-17
 - optimering 8-2, 8-8
 - problemer med 7-11
 - sikkerhedskopiering 3-21
- Hjælp 7-3
 - Mappen Hjælp og support 3-6
 - Windows-skrivebord 3-6
- hjemmenetværk
 - beskrivelse 2-9
- højtalere
 - afspilning af lyd via 3-16
 - cd-afspiller 3-16
 - kassetteafspiller 3-16
 - lydindgang (Audio In) 3-16
 - lydstyrke 3-16
 - MP3-afspiller 3-16
 - tænding 3-16
- Hotmail 4-7
- hovedtelefonstik, beskrivelse 3-16
- hukommelse
 - problemer med 7-16

I

- ikoner
 - Ny post-meddelelse 4-9

- Indeks Index 1
- Install.exe* 5-5
- installation
 - overførte filer 5-5
 - software 5-4
- installation af programmer 5-4
- Internet
 - adgangskode 4-7
 - begrænsning af indhold 4-6
 - klassifikationsfilter 4-6
 - oprettelse af forbindelse til 4-1
 - problemer med 7-12
 - sletning af filer under Oversigt 8-5
 - søgning 4-6
- Internetknapper
 - Hjælp 3-6
 - Mit program 3-6
- Internetudbyder
 - Se også* ISP 3-5
- Internetvideokamera
 - funktioner 3-22
 - installation 3-22
- ISP
 - brugernavn 4-8
 - e-mail-adresse 4-8
 - oprettelse 4-2
 - problemer med konto 7-12
 - servernavn 4-8

J

- Jewel Case Creator 3-21, 6-13

K

- kabel
 - højtaler 2-4
- kabler
 - tilslutning af eksterne enheder 2-3
- Klassifikationsfilter
 - adgangskode 4-6
 - beskrivelse 4-6
 - internetindstillinger 4-6

knap

- Afbryder 2-4
- Afspil/Pause 3-19
- dvale 3-11
- Fremad 3-19
- Hurtig start af World Wide Web 3-6
- kontrolknapper til cd-rom/dvd 3-4
- lydstyrke 3-9
- Mit program 3-6
- Skub ud 3-19
- Stop 3-19
- tastatur 3-4
- Tilbage 3-19
- tilpasning af internetknap 3-10

- knappen Mit program
- omprogrammering 3-8

knapper

- E-mail 4-7
- Luk 4-9
- Send og modtag 4-7
- Søg 4-5

- Knapperne Hurtig start af World Wide Web 3-6

- Hjælp 3-6
- Mit program 3-6

- kontrolknapper til cd-rom/dvd-rom 3-4

- Afspil/Pause 3-4
- Skub ud/Isæt 3-4
- Spol frem/Næste nummer 3-4
- Spol tilbage/Forrige nummer 3-4
- Stop 3-4

- kopiering af en cd 6-8

L

lyd

- afspilning af en cd 3-19

lyd-CD

- oprettelse 6-6

- lydindgang (Audio-In), beskrivelse 3-16

lydstyrke

- justering 3-9, 3-16

Lyninstallation

- eksterne enheder 2-3

M

- mapper, deling på et netværk 2-12

- meddelelse om, at det ikke er en systemdisk 7-17

Microsoft

- registrering 2-5

- Microsoft Certificate of Authenticity (COA)-
etiket 2-5

- Microsoft Internet Explorer 8-1

- Microsoft-produktregistrering 2-5

midlertidige internetfiler

- forøgelse af pladsen 8-4

modem

- 56K 4-3
- identifikation 4-3
- indgang 2-4
- regulativer 9-6

mus

- adgang til software eller filer med 3-14

- adgang til software og filer med 3-14

- automatisk rulning 3-15

- installation 3-14

- problemer 7-13

- rulle 3-14

- rullefunktionen 3-14

- styring af markørbevægelser 3-14

- tilpasning 3-14

- valg af knapprogrammeringer 3-14

N

- Netscape Navigator 4-4

netværksopkobling

- adgang til filer 2-12

- PC'er 2-12

- numeriske taster 3-2

nyttige tip

- liste 7-2

O

onlinehjælp

- adgang til 7-3

- oprettelse af forbindelse til Internettet 4-1
- Outlook Express
 - beskrivelse 4-7
 - Indbakke 4-9
 - installation 4-7
- overførsel af software 5-5
- oversigt
 - harddisk 8-3
- Oversigten Lyninstallation 2-4

P

- papirkurv
 - tømning 8-6
- piletaster 3-2
- porte
 - Audio-In 3-16
- printer
 - driver 7-19
 - installation 2-7
 - patron 7-18, 7-19
 - problemer med 7-18
- problemer
 - brænding af cd 7-6
 - diskette 7-7, 7-8
 - dvaletilstand 7-4
 - fax 7-20
 - harddisk 7-11
 - harddiskfejl 7-7, 7-11, 7-17
 - højttalere 7-4
 - hukommelse 7-16
 - identifikation 7-4
 - ikke-formateret diskette 7-7
 - Internet 7-12
 - isætning af cd 7-6
 - konfigurationsfiler ødelagt 7-16
 - kopiering af cd'er 6-16
 - lyddriver 7-4
 - lydstyrke 7-4
 - modem 7-12
 - mus

- oprettelse af cd'er 6-16
- printer 7-18, 7-19
- skærm 7-9
- skærmopløsning 7-10
- spil 7-22
- strømforsyning 7-16
- systemfiler 7-17
- systemfiler ødelagt 7-7, 7-17
- tastaturkommandoer 7-13
- telefonudstyr 9-7
- utilstrækkelig hukommelse 7-15
- Webbrowser 7-12

R

- regulativer, offentlige instanser 9-1
- REN-nummer (Ringer Equivalence Number) 9-6
- Roxio Easy CD Creator
 - oprettelse af cd'er 6-6
- rullemus
 - Se også* Mus

S

- ScanDisk
 - brug af 8-7
- Setup.exe* 5-5
- sikkerhedskopiering af filer 8-2
- skærm
 - flad skærm 7-9
 - opløsning 7-10
 - problemer med 7-9
 - skærbillede 7-9
- software
 - adgang med mus 3-14
 - installation af overførte filer 5-5
 - overførsel 5-5
- søgemaskine 4-5
- søgning 4-5
- spil
 - afspilning 5-3
- spil, problemer med 7-22
- startdiskette 7-16

statuslamper

 Caps Lock 3-12

 dvale 3-12

 e-mail 3-12

 Num Lock 3-12

 Scroll Lock 3-12

strømbesparende funktion

 energisparetilstand 3-11

strømstyring 9-9

surfing på Internettet 4-4

systemfiler 7-16

T

tastatur

 almindelige taster 3-2

 funktionstasterne F1 til F12 3-2

 numeriske taster 3-2

 piletaster 3-2

teknisk support, kontakt 7-2

telefonselskaber, godkendelser 9-5

Tilføj/fjern programmer 5-4, 5-5

tømning af papirkurven 8-6

U

udskiftning

 batteri 9-8

udskrivning

 Cd-omslag og cd-etiketter 6-14

 dokumenter 5-2

 indstillinger 5-2

V

videokamera 3-22

Virus

 definition 8-9

 genkendelse 8-10

 sådan fjernes den 8-10

VirusScan 8-2

W

Web

 adgang til foretrukne steder 3-6, 4-5

 browser 4-4

 lagring af foretrukne steder 4-5

 overførsel af filer 5-5

 søgning 4-5

 surfing 4-4

Webbrowsere

 almindelige funktioner 4-4

 beskrivelse 4-4